

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

факультет дизайну

(повне найменування інституту, назва факультету)

кафедра художнього моделювання костюма

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

магістра

(освітній рівень)

на тему Удосконалення дизайну сучасного жіночого одягу на основі дослідження засобів пластичного перетворення форми в мистецтві сюрреалізму

Виконав: студент 2 курсу, групи МгДк 1-20
спеціальності 022 Дизайн
освітньої програми Дизайн (за видами)

Діана ТРАЧУК

Науковий керівник к.т.н., доц. Галина КОКОРІНА

Рецензент д.мист., проф. Тетяна КРОТОВА

Київ – 2021 року

АНОТАЦІЯ

Трачук Д.В. «Удосконалення дизайну сучасного жіночого одягу на основі дослідження засобів пластичного перетворення форми в мистецтві сюрреалізму».

Метою проєкту є розробка сучасного жіночого одягу у техніці сюрреалістичного перетворення. Досліджено всі аспекти художнього напрямку сюрреалізм, включно з проявом стилю у різних сферах дизайну. Визначено характерні риси пластичної трансформації архітектури бароко, проведено огляд художніх творів, створених у комбінації сюрреалізму та бароко. Проведено анкетне опитування для визначення сегменту зацікавлених споживачів. Для отримання складових форм костюма застосовано метод системно-структурного та морфологічного аналізу. Визначено сучасні тенденції в проєктуванні одягу та досліджено актуальність сюрреалістичної тематики. Сформовано дизайн-концепцію та розроблено ряд ескізів колекції. Представлено повноцінний пакет конструкторських матеріалів та технологічної документації, згідно з яким виготовлено виріб у матеріалі. В останню чергу розроблено фірмовий стиль згідно з концепцією.

Ключові слова: сюрреалістичне перетворення, архітектурні об'єкти, пластична трансформація, сценічний костюм, авторська колекція, мистецьке дослідження.

Трачук Д.В. «Совершенствование дизайна современной женской одежды на основе исследования средств пластического преобразования формы в искусстве сюрреализма».

Целью проекта является разработка современной женской одежды в технике сюрреалистического преобразования. Исследованы все аспекты художественного направления сюрреализма, включая проявление стиля в различных сферах дизайна. Определены характерные черты пластической трансформации архитектуры барокко, проведен обзор художественных произведений, созданных в комбинации сюрреализма и барокко. Проведен

анкетный опрос для определения сегмента заинтересованных потребителей. Для получения составляющих форм костюма применен метод системно-структурного и морфологического анализа. Определены современные тенденции в проектировании одежды и исследована актуальность сюрреалистической тематики. Сформирована дизайн-концепция и разработан ряд эскизов коллекции. Представлен полноценный пакет конструкторских материалов и технологической документации, согласно которому изготовлено изделие в материале. В последнюю очередь разработан фирменный стиль согласно концепции.

Ключевые слова: сюрреалистические преобразования, архитектурные объекты, пластическая трансформация, сценический костюм, авторская коллекция, художественное исследование.

D.V. Trachuk “Improving the design of modern women’s clothing based on the study of means of plastic transformation of form in the art of surrealism”.

The aim of the project is to develop modern women’s clothing in the technique of surreal transformation. All aspects of the artistic direction of surrealism are investigated, including the manifestation of style in various areas of design. The characteristic features of the plastic transformation of baroque architecture are determined, a review of works of art created in a combination of surrealism and baroque is carried out. A questionnaire survey was conducted to determine the segment of interested consumers. To obtain the constituent forms of the suit, the method of system-structural and morphological analysis was applied. Current trends in clothing design are identified and the relevance of surrealistic themes is investigated. A design concept has been formed and several sketches for the collection have been developed. A full-fledged package of design materials and technical documentation is presented, according to which the product is manufactured in the material. Finally, the corporate identity was developed according to the concept.

Keywords: surreal transformations, architectural objects, plastic transformation, stage costume, author’s collection, artistic research.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1	
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ	13
1.1. Дослідження художнього стилю «сюрреалізм» в різних напрямках його прояву з метою проєктування жіночої колекції одягу	15
1.1.1. Напрямок «сюрреалізм» у живописі	15
1.1.2. Напрямок «сюрреалізм» у ландшафтному мистецтві	18
1.1.3. Напрямок «сюрреалізм» в архітектурі та 3D дизайні	21
1.2. Аналіз напрямків сюрреалізму в моді	23
1.3. Творчість провідних дизайнерів у напрямі «сюрреалізм»	25
1.4. Пластичні трансформації традиційних архітектурних елементів доби бароко	29
Висновки	31
РОЗДІЛ 2	
НАУКОВИЙ	33
2.1. Огляд проблеми дослідження сюрреалістичних тенденцій в моді ХХ століття	35
2.2. Бароко і сюрреалізм: досвід постмодерністського цитування	37
2.3. Зміст, завдання та результати анкетного опитування	40
2.4. Системно-структурний аналіз елементів архітектури бароко	45
2.5. Трансформація елементів архітектури бароко в деталі сучасного костюма	47
2.6. Морфологічний аналіз форми складових елементів сучасного костюма	51
Висновки	55
РОЗДІЛ 3	
ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	57
3.1. Визначення сучасних тенденцій в проєктуванні жіночого одягу	59
3.1.1. Визначення актуальності використання художнього напрямку «сюрреалізм» у проєктуванні колекції	59

3.2. Формування дизайн-концепції	66
3.3. Опис типу та структури, що проєктується	69
3.4. Опис моделей асортиментного блоку колекції	70
Висновки	78

РОЗДІЛ 4

ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

4.1. Характеристика асортименту та вибір моделі	81
4.1.1. Аналіз сучасного напрямку моди та загальна характеристика асортиментного ряду виробів обраної моделі	81
4.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі	83
4.1.3. Характеристика конструкції моделі	85
4.1.3.1. Обґрунтування вибору методу отримання конструкції виробу	85
4.1.3.2. Обґрунтування вибору методу моделювання первинної форми	86
4.1.3.3. Специфікація деталей	87
4.1.3.4. Розкладка лекал деталей виробу в масштабі 1:10	88
4.1.3.5. Виготовлення лекал-оригіналів на модель	89
4.2. Вибір матеріалів	90
4.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу	90
4.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом	91
4.2.3. Характеристика ниток та фурнітури	92
4.2.4. Складання конфекційної карти	92
4.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу	93
4.3.1. Вибір режимів обробки	93
4.3.1.1. Режими виконання ниткових та клейових з'єднань	93
4.3.1.2. Режими волого-теплової обробки (ВТО)	95
4.3.1.3. Обґрунтування та вибір обладнання	96
4.3.2. Складання технологічної послідовності обробки	97
Висновки	98

РОЗДІЛ 5

ПРОЄКТНО-ГРАФІЧНИЙ

5.1. Призначення фірмового стилю	101
5.2. Складові фірмового стилю	102
5.2.1. Логотип, графічний товарний знак, фірмовий блок та монограма	102
5.2.2. Фірмовий шрифт та фірмові кольори	105
5.2.3. Ділові папери	106
5.2.4. Запрошення, пакувальний папір та пакет	108
5.2.5. Буклет та плакат	110
5.2.6. Реклама на носіях	112
Висновки	114
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	116
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	122
ДОДАТКИ	128
Додаток А	128
Додаток Б	130
Додаток В	134
Додаток Г	137

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний ринок індустрії моди характеризується насиченим різноманіттям та необмеженою кількістю талановитих дизайнерів, які кожного разу презентують приголомшливі та новомодні ідеї. Мас-маркет тим часом дублює ідеї та тенденції, представлені визнаними та впливовими брендами, що фактично знецінює одяг, як витвір мистецтва, перетворюючи його в продукт масового бездумного споживання. Стрімко розвинене виробництво та технології з одного боку покращують якість та оптимізацію, з іншого – створюють безперервний потік виробництва продукції, яка перевищує фактичний попит населення.

Нині перед дизайнерами одягу постає кілька проблем, які вимагають грамотного підходу та нестандартних рішень, а саме: створення ексклюзивних та актуальних моделей одягу згідно з концепцією бренду, оптимізація виробничих процесів, зменшення витрат та відходів виробництва, розробка стратегії рекламної кампанії для реалізації власної продукції.

Переглядаючи модні покази та презентації світових брендів протягом останнього року, можна спостерігати стрімке зростання уваги до творчого напрямку «сюрреалізм». Це спричинено кількома факторами, зокрема подіями, які спричинили вимушене соціальне дистанціювання та, як наслідок, перехід практично всього артпростору в цифрову форму. Сюрреалізм втілюється через призму фантастичного та нереального тлумачення навколишнього середовища. Ніби сновидіння, сюрреалістичні твори допомагають змістити фокус з глобальних соціальних проблем на відірвану від реальності картину. Окрім того, сучасні технології цифрового мистецтва сприяють приголомшливому розширенню та розкриттю тематики сюрреалізму. Адже віртуально, з можливістю наступного перенесення на простір з допомогою світлових та фізико-механічних маніпуляцій, можна створити те, що досі неможливо втілити у матеріалі. Дизайнери охоче користуються перевагами наукового прогресу та втілюють свої ідеї через призму сюрреалізму настільки вдало, що здається, ніби під час презентації глядачі поринають у інший диковинний світ.

Мета дослідження. Першочергово визначена ціль полягає у вдосконаленні сучасного жіночого одягу завдяки методам пластичної трансформації у рамках технік сюрреалістичного мистецтва. Важливою умовою є поєднання ідей сюрреалізму з естетикою архітектури бароко у цілісній та обґрунтованій композиції для формування новаторського концептуального рішення колекції. Визначивши художньо-композиційні характеристики та формотворчі напрямки сюрреалізму, потрібно створити не лише гармонійну колекцію з пропонованими асортиментними блоками, а й розробити образи для фентезійного перформансу «Зоря на третьому небі».

Завдання дослідження.

Для розробки колекції одягу необхідно сформувати поетапне планування завдань, які передбачені у науковому та творчому дослідженні. В даній роботі представлено такі завдання:

1. Дослідження джерела натхнення та всіх його формотворчих аспектів з наступним визначенням його впливу на різні сфери дизайну;
2. Аналіз тенденцій протягом розвитку обраного творчого напрямку, доцільність та можливі варіанти втілення мотивів одного стилю через призму іншого;
3. Формування змісту анкетування та проведення опитування серед респондентів з кінцевою обробкою результатів задля визначення зацікавленого пропонованою тематикою сегмента споживачів;
4. Проведення системно-структурного аналізу похідного джерела (елементи архітектури бароко) для визначення базового підходу у формуванні загальної композиції колекції;
5. Формування концептуальних нарисів трансформаційним методом з урахуванням першочергового замислу колекції та попереднього аналізу;
6. Морфологічний аналіз, проведений на основі результатів цілеспрямованого опитування;
7. Визначення сучасних панівних тенденцій в модній індустрії з аналізом актуальності концептуального рішення колекції;

8. Формування дизайн-концепції як для колекції загалом, так і окремо у відношенні сценічного блоку;

9. Проведення опису структури проєктованої колекції у рамках асортиментних блоків з наступною розробкою ескізних рішень;

10. Безпосередньо проєктування складових сценічного ряду колекції з поетапною розробкою технічної документації, конструктивно-декоративного рішення моделі, обґрунтованим вибором матеріалів та технології обробки згідно з вимогами;

11. Розробка фірмового стилю для бренду одягу та проєктованої колекції з метою ефективного презентування та подальшої реалізації костюмів.

Об'єктом дослідження є процес вдосконалення сучасного жіночого одягу з допомогою методів сюрреалістичного перетворення об'єктів через призму естетики архітектури бароко. Таке комбінаторне рішення дозволяє розширити можливості для створення нових форм, членувань та декору в колекції.

Предметом дослідження виступає творча спадщина представників художнього напрямку «сюрреалізм» в поєднанні з роботами сучасних творців мистецтва. В доповнення до основного джерела натхнення досліджуються трансформаційні ознаки в архітектурі бароко для віднайдення точок перетину з сюрреалізмом і подальше застосування отриманих подібних рис.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано аналітичні та асоціативні методи дослідження художньо-композиційних ознак сюрреалізму з наступним перетворенням шляхом системно-структурного аналізу архітектури бароко. Також проведено анкетування та морфологічний аналіз з урахуванням результатів опитування. У поєднанні з дослідженими модними тенденціями визначено структурний підхід до формування колекції одягу «Богема».

Наукова новизна. Пропонується створення нових нестандартних композиційних та формотворчих рішень у проєктуванні колекції з допомогою перетворення елементів архітектури бароко методами сюрреалістичних маніпуляцій. Таким чином відбудеться перехід від масивних, твердих та

надмірно декорованих барокових об'єктів у пластичну структуру з матерії, яка огортає жіноче тіло. Незвичні конструктивно-технологічні рішення, у поєднанні з сюрреалістичною композицією різнобарв'я кольору та декоративних елементів костюму, формують новаторські образи, які визначені у двох напрямках: сценічні костюми для конкретних персонажів фентезійної вистави «Зоря на третьому небі» та ряд ексклюзивного одягу різного асортименту, створеного згідно з вподобаннями певної вибірки споживачів та зібраного у повноцінні образи колекції.

Практична цінність полягає у розробці перспективної жіночої колекції одягу, ідею якої можна втілювати у різних напрямках розвитку. Це можуть бути як неординарним шляхом сформовані образи згідно з характерами персонажів конкретної повісті, так і стилістичні пропозиції різного асортименту для вузького сегмента споживачів.

Колекція «Богема» вперше презентована на показі фіналістів XXI Міжнародного конкурсу молодих дизайнерів «Печерські каштани». В результаті робота посіла I місце у номінації PRO-ART. Також колекція була представлена на фіналі конкурсу «Погляд у Майбутнє» у рамках Ukrainian Fashion Week noseasonsept 21.

У 2020 році опубліковано тези за темою: «Дизайн молодіжного одягу методом трансформації біоформ», представлені 23 квітня на Міжнародній науково-практичній конференції – Актуальні проблеми сучасного дизайну. Також опубліковано наукову статтю «Музей костюма як навчальний простір», представлену 17 листопада 2020 року на Всеукраїнській конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених – Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості. У 2021 році також взято участь у Міжнародній науково-практичній конференції з тезами за темою: «Розробка дизайну жіночого одягу методом сюрреалістичної трансформації об'єктів архітектури бароко», яка безпосередньо має відношення до колекції, що розробляється.

Необхідно сформулювати грамотний підхід до всіх складових дослідження, щоб в результаті розробити сучасну колекцію жіночого одягу. Варто звернути

увагу на актуальні тенденції, які поширюються модною індустрією, проте не можна сліпо слідувати умовам, які диктує ринок. Необхідно сформулювати власне концептуальне бачення та посилення колекції, яка зображатиме внутрішні прагнення, ідеї та світоглядні принципи автора. Не потрібно йти наперекір власному почуттю прекрасного задля задоволення скоробіжних трендів, які швидко втратять своє значення.

Варто здійснювати пошук та аналіз власних цінностей, які згодом можна перевтілити в одяг, який стане класикою. Звичайно ж для цього необхідно пройти тернистий шлях, малу дрібку якого продемонстровано у даній роботі і яка може стане відправною точкою у формуванні незмінної концепції майбутнього бренду одягу.

РОЗДІЛ 1
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ

Виникнення ідеї можна порівняти з маленькою іскрою, яка запалює багаття та зрештою може поглинути набагато більший простір, зтягаючи у вогняний вир все на своєму шляху. Створення колекції передбачає розробку концепції, яка виникає з ідеї. Це покроковий шлях, який потребує особливої уваги, щоб надати одягу не лише естетичних та функціональних даних, а й особливої значущості та сакральності думки.

Звичайно можливо повністю поринути у вир власних фантазій. Але більшої повноти надає дослідження. Дизайнерові варто проглянути та вивчити всі можливі аспекти, пов'язані з ідеєю, дослідити історичну довідку, побачивши, що створювали люди минулого та що захоплює розуми творців зараз. Таким чином одна іскра наповнюється силою та енергією, щоб перетворитись у справжнє витривале полум'я. Чим сильніший запал, тим більша ймовірність втілити ідею до самого фіналу, але водночас є гіркий шанс перегоріти або потонути у цьому шаленому потоці.

Для цього й створене попереднє дослідження та розробка концепції, в якій методом відбору та відсіювання залишаються лише найбільш необхідні дані. Вони безпосередньо підкріплюються візуальним вмістом, який нині називають лаконічно іноземним запозиченим «moodboard», тобто колаж джерела натхнення. Розробка колажу є необхідним елементом у створенні колекції. Без такої візуалізації дуже важко зібрати пазли у завершену картину та максимально розкрити грані ідеї або посилення.

Саме тому першочергово варто визначитися з областями власного дослідження. Виділити основні моменти, які стосуються не лише індустрії моди, а й різних сфер дизайну, історичних подій, які вплинули на ту чи іншу течію, їхнє бачення та визначити власну інтерпретацію. Побачивши, як подібний замисел втілювали інші дизайнери, можна проаналізувати смисловий ланцюжок, в якому пройшла трансформація від джерела натхнення до готового виробу. Головне – отриману візуальну інформацію необхідно обробити та осмислити, створивши власний неповторний витвір мистецтва.

1.1. Дослідження художнього стилю «сюрреалізм» в різних напрямках його прояву з метою проєктування жіночої колекції одягу

1.1.1. Напрямок «сюрреалізм» у живописі

Протягом розвитку цивілізацій та суспільства людей цікавив світ, що знаходиться поза межею реального та відчутного. Деякі намагалися знайти щось непізнане, побачити та зрозуміти природу того чи іншого явища. Сюрреалізм став кульмінаційною течією в намаганнях людини поглинути навколишнє та висловити бачення світу понад реальністю. Художники не зображували щось буквально справжнє, навпаки вони намагалися висловити почуття та емоції до яких неможливо доторкнутися. Важливим стала не передача того ж пейзажу, а емоцій які охопили глядача в момент споглядання або інших нематеріальних поривів думки. Світ поза логіки став основним джерелом творчості того періоду.

З початку виникнення та до сьогодні сюрреалізм має колосальний вплив на культурний розвиток суспільства. З моменту зародження, сюрреалізм привертав до себе набагато більше уваги. Це викликано, в першу чергу, питаннями, до яких зверталися сюрреалісти. Обрана тематика стала актуальною для різних сфер дослідження, включаючи філософію, мистецтво, ба навіть точні науки. Таким чином мистецька течія впливає на свідомість людей, дозволяє побачити світ за межею загальноприйнятого [70].

В сучасних реаліях сюрреалізм відіграє важливу роль, оскільки забезпечує те, що просував з моменту свого заснування. А саме можливість врятуватися від впливу системного бачення та рамок, щоб заглянути в несвідомі чертоги розуму та дослідити те, що там приховано. Такий підхід закликає глядачів переосмислити та прийняти себе на основі власних внутрішніх світів. Естетика сюрреалізму також стрімко увірвалась в тренди багатьох галузей дизайну у 2020-2021 роках, зокрема захопила графічний дизайн, 3D дизайн, дизайн інтер'єру та ювелірного мистецтва. Окрім того, до художнього напряму, сюрреалістичних мотивів в одязі чи тематиці показу, його декораціях та загальному настрої звернулось чимало іменитих дизайнерів. Великий поштовх на розвиток течії спричинили роботи знаменитого австрійського психіатра Зигмунда Фрейда.

Нерідко сюрреалісти використовували сни та галюцинації для створення своїх специфічних шедеврів. Частіше за все картини художників-сюрреалістів характеризують як абсурдні та дивакуваті. Повністю позбавлені будь-якої логіки твори з чималою жменею розбіжностей. Та попри непорозуміння і критику саме вони зробили революцію у взаєминах людського розуму з навколишньої дійсності.

Сюрреалісти вважали, що тільки мистецтво здатне зробити розум людини абсолютно вільним. Таким чином вони представляли картини, які порушували поняття фізики та відчуття реального (рис. 1.1). Знаковими шедеврами, що визначали суть творчості Босха та передрікали перехід до нової ери мистецької ейфорії називають: триптих «Страшний суд», «Алегорія обжерливості та прелюбодіяння», «Видалення каменя глупоти». Саме його загадкові картини показали інтерес до нереальності зображеного, деформації у потоках фантазій.

Найвідоміший представник течії Сальвадор Далі безперечно вважав себе послідовником Ієроніма Босха. Його роботи опирались на теоретичні дані Зигмунда Фрейда про людську підсвідомість. Таким чином вони служили формальною та візуальною мовою для передачі снів, фантазій та галюцинацій від автора глядачеві. Творчість Далі можна схарактеризувати використанням параноїдально-критичного методу пізнання (рис. 1.2).

Рис 1.1. Яцек Єрк «Польський бонсай».

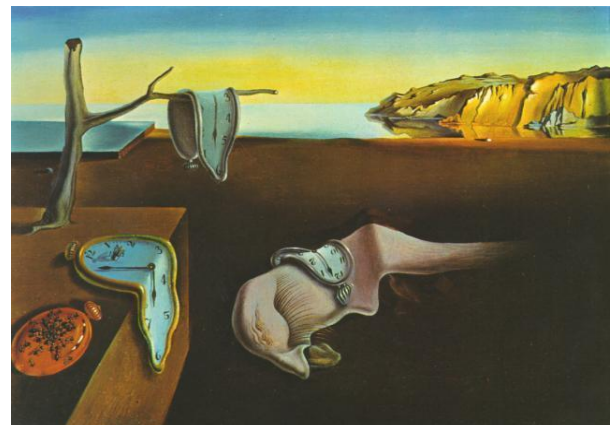

Рис. 1.2. С. Далі «Постійність пам'яті».

Німецьким ідеологом течії вважають художника, графіка та скульптора Макса Ернста. Саме в його роботах була зосереджена велика увага на творчості

людей з порушеннями психіки – він вважався визнаним майстром колажу. Його відомі роботи: «Целебес», «Сумнівна жінка», «Плеяди або Наближення статевої зрілості», «Цар Едіп», «Око безмовності», «Луара» (рис. 1.3). Відома мексиканська художниця-сюрреалістка Фріда Кало вирізнялася витворами мистецтва, які наповнені особливою значеннєвою емоційністю та яскравістю. Її творчість найбільше виявляє чимала кількість автопортретів, а саме: «Маленька лань», «Коріння», «Що дала мені вода», «Дві Фріди» (рис. 1.4).

Рис. 1.3. Макс Ернст «Луара».

Рис. 1.4. Фріда Кало «Дві Фріди».

Французький художник Ів Тангі у свій час змінив чималу кількість професій, включаючи моряка – робота, яка стала причиною зображення в його картинах підводних мешканців та загалом морської тематики. Роботи сюрреаліста можна схарактеризувати похмурим настроєм та відгомном романтизму. Використовуючи м'які та плавні лінії, він писав заворожливо виражені хмари, клуби диму та морські хвилі. З-під його кисті вийшли такі картини, як: «Шторм», «Рука в хмарах», «Я побачив три міста» (рис. 1.5).

На превеликий жаль, сюрреалізм як напрям не отримав розвитку на території Радянського Союзу, де навіть найбільш невинні фантазії та мінімальні відхилення від суворого ідеологічного курсу керівної партії вважалися «чужорідними елементами» буржуазного Заходу. Однак, у творах деяких радянських художників можна знайти зерно сюрреалістичної проєкції. До прикладу, в картині Олександра Тишлера «Директор погоди» сучасні дослідники відзначили фантастичні образи та просторове відчуття реальності схоже з

сюрреалістичними мотивами на картинах Сальвадора Далі (рис. 1.6).

Рис. 1.5. Ів Тангі «Я побачив три міста».

Рис. 1.6. О. Тишлер «Директор погоди».

В іншому прикладі полотно Олександра Гончарова «Смерть Марата» (1927) виконано в кращих традиціях картин Макса Ернста, а картини художника Климента Редька, пов'язані з тематикою електроорганізмів, асоціюються з «машинами бажань» Ернста і Дюшана [68].

1.1.2. Напрямок «сюрреалізм» у ландшафтному мистецтві

Чудернацькі пейзажі художників-сюрреалістів прекрасно влилися у світ анімації та кінематографу, от тільки реальність – уперта і непоступлива. Саме тому реальних прикладів втілення сюрреалістичних проєктів мізерна кількість. Але наявні творіння стали вершиною мистецтва, в яких художникам вдалося передати мотиви сновидінь та зробити ілюзію подолання законів фізики.

Хоча сюрреалізм варто вважати одним із найвпливовіших напрямів у мистецтві ХХ століття, але найменшого прояву він отримав саме в архітектурі та ландшафтному дизайні. Це саме ті сфери мистецтва, де реальність перемагає своєю непорушністю законів, де автор обмежений у діях та не може ігнорувати особливості матеріального світу, цілком і повністю відійшовши у несвідоме. Прикро визнавати, що пейзажі Сальвадора Далі так і не отримали підкріплення у реальності, однак ідеї час від часу отримують шанс на реалізацію, хоч і в нечисленних ландшафтах (рис. 1.7). Одним з яскравих прикладів вважається сад-

тераса в пентхаусі на даху паризької будівлі для колекціонера Шарля де Бейстегі (1929-1931). Цей проєкт відзначився для архітектора-функціоналіста Ле Корбюзьє неочікуваним відступом від характерних йому принципів аскетизму та переходом у сюрреалістичну тенденцію, яка в той час набирала шаленої популярності. В результаті кропіткої роботи вийшов замкнутий простір, обрамлений по периметру гладкими білими стінами, вистелений трав'яним килимом з розміщеними предметами інтер'єру – здавалось зовсім не призначений для відкритої зони на свіжому повітрі (рис. 1.8).

Рис. 1.7. С. Далі, скульптура слона.

Рис. 1.8. Ле Корбюзьє, сад-тераса.

Тим часом у Центральній Мексиці – досить неочікуваному місці – розмістився інший ландшафтний ансамбль в найкращих традиціях сюрреалізму. Неподалік від містечка Хілітла побудовано маєток колись впливового англійського поета та мецената Едварда Джеймса – вхожого в коло сюрреалістів цінителя та спонсора. Едварда вважали досить ексцентричним персонажем, ба навіть відомий своїми витівками Сальвадор Далі описував його як «куди більш божевільним, ніж усі сюрреалісти разом узяті» (рис. 1.9).

У деяких випадках принципом сюрреалістичного схрещування деталей користувалися не тільки на рівні окремих об'єктів або мотивів, а загалом – у вирішенні цілісного ландшафтного простору. Неповторним прикладом можна назвати «Сад-колаж», відкритий в 1986 році на даху будівлі інституту біометричних досліджень імені Уайтхеда в штаті Массачусетс (рис. 1.10).

Рис. 1.9. Е. Джеймс, сад Лас-Посас.

Рис. 1.10. «Сад-колаж».

Стрімкої та невпинної актуалізації в останні роки набуває тема екології, тому необхідно згадати архітектора Чарльза Дженкса, як одного з головних фігур сучасного ландшафтного мистецтва та найбільшого теоретика постмодернізму. Чарльза заведено вважати одним з небагатьох сучасних архітекторів, які дотримуються некласичного розуміння простору саду – символіки мікрокосмосу. Практично це можна трактувати, як: кожен елемент ландшафтного проєкту наділений символізмом та змістовністю і направляє до масштабних, універсальних уявлень про устрій всесвіту. Метод Дженкса можна сформулювати як прагнення візуалізувати невидиме: архітектор змушує гранично конкретне і матеріальне мистецтво ландшафту говорити мовою абстрактних понять (рис. 1.11) [52].

Рис. 1.11. Чарльз Дженкс, «Земна форма», 2001.

1.1.3. Напрямок «сюрреалізм» в архітектурі та 3D дизайні

Сюрреалістичний всесвіт став неймовірно міцним фундаментом для розкриття потенціалу сучасних 3D художників, які працюють одночасно на перехресті дизайну архітектури, інтер'єру та цифрових технологій. Взявши за основу утопічні сподівання та антиутопічні фобії, художники з допомогою фантастичних пейзажів пропонують загадкові рішення у новому русі цифрового мистецтва. Алексіс Христовулу – цифровий художник з Кейптауна, який у своїй творчості надихається художніми рухами 1960-х років. Особливою відмінною естетикою його робіт являє собою відтінок неофутуристичного руху (рис. 1.12).

Приріст саме такого різновиду творчої реалізації спричинений стрімким розвитком технологій та популярністю соціального медіапростору. Таке поєднання безпосередньо позитивно вплинуло на художній осередок та точки перетину між ними. Отож принаймні у цифровій сфері дизайн інтер'єру та архітектури більше не розподілені. Як окремі напрямки – в сюрреалістичних сновидіннях, переданих тривимірними пейзажами, вони цілковито зливаються. В той самий час художник Пітер Тарка демонструє здебільшого ілюстративний підхід до своєї роботи. Більша частина його композицій нерідко створена з використанням елементів архітектури та загалом дизайну для побудови складних внутрішньо наповнених світів. Таким чином роботи набувають вигляду як масштабних, так і деталізованих мініатюр (рис. 1.13).

Рис. 1.12. Автор Алексіс Христовулу.

Рис. 1.13. Автор Пітер Тарка.

Одночасно з тим архітектурні проєкти паризького художника Уго Фурньє беруть натхнення від угорського архітектора Антті Ловаги та прославлених модерністів Клаудіо Сільвестріні та Людвіга Міс ван дер Рое (рис. 1.14).

Варто згадати відносно нещодавню кампанію Samsung «Perfect Reality» (2019 рік), як приклад успішного введення 3D фентезійної візуалізації в рекламу. В прикладі представляється двосерійний рекламний відеоролик присвячений моделі телевізора QLED 8K, де гіперреалістична природа авторства Six N. Five візуально передає якість продукту. Дія кампанії розгортається у фантастичному просторі, де місця множаться і зникають, а дивовижна тривимірна реальність відтворена глядачеві через екран (рис. 1.15).

На прикладі робіт англійки Шарлотти Тейлор можна яскраво продемонструвати не менш дивовижний підхід до роботи. Приголомшливою є ілюстративна утопія простору з високими стелями та меблями, яка буквально балансує у примарній межі між сном і реальністю – вся композиція утримується завдяки кільком непримітним деталям (рис. 1.16).

Рис. 1.14. У. Фурньє.

Рис. 1.15. Six N. Five.

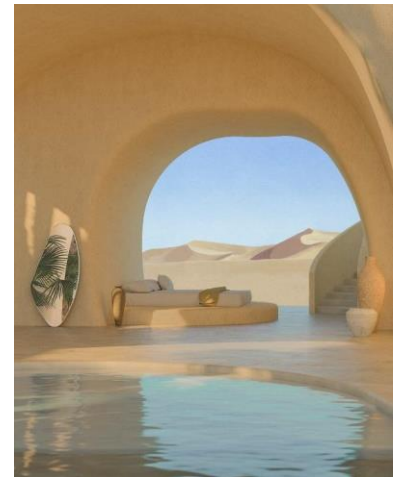

Рис. 1.16. Ш. Тейлор.

Сучасні технології можуть здивувати нас різноманіттям ігор із доповненою реальністю, віртуальною графікою та кінематографічними спецефектами, які перевертають поняття та приголомшують наше уявлення. Варто лише згадати реалістичні вулиці в кіберпанк стилі фільму «Той, хто біжить по лезу 2049» або дивовижно деталізовані та приголомшливі пейзажі футуристичного серця Ваканди у фільмі «Чорна пантера» [67].

1.2. Аналіз напрямків сюрреалізму в моді

Художній напрям «сюрреалізм» відзначився неабияким впливом на мистецькі течії, включаючи внесення змін у літературу, культуру, ба навіть віддалену та подекуди прагматично налаштовану політику. Сюрреалізм можна з упевненістю назвати творчим актом зусиль, які невпинно прямують до перетину границь уяви. Техніки сюрреалізму пронизані тонкощами статики та динаміки, що перемішуються і трансформуються. Роботи оживають та намагаються вирватись з полотна, невпинно зростаючи у своєму смисловому навантаженні.

Чимало художників у різних куточках Землі надихаються стилем, техніками та ідейним баченням напрямку «сюрреалізм». Тільки-но згадана художня течія дозволила побачити навколишній світ через призму вивільнення внутрішнього потоку уяви. Стрімке зростання сюрреалізму можна пояснити тим, що кожен може на коротку мить відвернутися від гострих проблематичних питань у суспільстві та натомість поринути у невагомість фантазій. Художникам легко показати свою творчість за допомогою сюрреалізму, оскільки стиль надає їм більше свободи передавати власні почуття та думки через полотно. Сюрреалістичне мистецтво може бути мрійливим або піщаним, оптимістичним або гнітючим [83].

Повертаючись до інтеграції сюрреалістичних ідей в моді, можна виділити кілька основних напрямів.

Символізм і метафори. Уявлення про жіночу сутність та поняття краси стали неосяжним полем для польоту фантазії художників-сюрреалістів. Фотографія швейної машини та парасольки Ман Рея, натхненна серією робіт французького прозаїка Ізидора Дюкасса, проклала доріжку до прийняття об'єкта промисловості, як символічної метафори зображення жінки. В той час швейна машина самостійно слугувала інструментом моди. Окрім того, основну робочу силу у швейній промисловості складали жінки, що і спонукало до визначеної даної асоціативної аналогії.

Музика стала ще одним ключовим елементом трансформаційного переосмислення в арсеналі сюрреалістів. Деякі музичні інструменти візуально

нагадували жіночі силуетні форми, що стало поштовхом до застосування такого симбіозу в моді. Ідеєю, винесеною на поверхню, була інтерпретація жінки як музичного інструмента.

Одним з прикладів, що найбільш яскраво демонструють дану концепцію стала фотографія Ман Рея «Le Violon d'Ingres». Саме її неодноразово цитували дизайнери, зокрема: Крістіан Лакруа зі своєю сукнею-скрипкою (1985 р.), а з нещодавніх чорна сукня бренду Viktor & Rolf у 2007 році. Найяскравіша представниця сюрреалістичної моди Ельза Скіапареллі також застосовувала інтерпретацію музичних нот та інструментів у своїх проєктах.

Людська форма і частини. Силуетна форма манекенів та одягу на людині стали ідеальним майданчиком для сюрреалістичних перетворень людського тіла. Флакони від парфумів «Shocking» (1938 р.), який дивовижним чином прийняв форму людського торса став яскравим прикладом трансформації живого в неживе. Предмети, створені з різних матеріалів, починаючи від глини та закінчуючи склом і металом, дозволяють створити більшу глибину спотворення на відміну від живого тіла. Та в перспективі сприяють дослідженню нових граней відносин з одягом, завдяки неживим аналогам людських форм.

Шалене захоплення частинами тіла як метафоричною репрезентацією є центральним засобом у розумінні сюрреалістичних творів. Таким чином для художника очі представляють не лише буквально живий інструмент оптичного зору, але й все, що можна «побачити» закритими очима: сновидіння, фантазію та навіть сліпоту. Ів Сен-Лоран використав дану концепцію у 1980 році, створивши куртку з блискучими очима – таким чином дизайнер віддав данину повагу Ельзі Скіапареллі як беззаперечній представниці сюрреалістичної моди. Французький дизайнер також із задоволенням застосовував губи, які були широко розповсюджені як інструмент в мистецтві сюрреалізму. У своїй сукні він зіставив декоративний елемент у формі губ акурат із жіночими грудьми, що створило характерний сюрреалістичний дотик в поєднанні із сексуальним підтекстом. Разом з тим абстрактно вдалою репрезентацією вважалися руки.

Зсув об'єктів. Однією з найбільш поширених технік сюрреалізму

вважається розміщення предметів побуту в незвичних локаціях. Таким чином дисфункція та зміщення об'єкта дозволяють надати перевизначення предмету, змінити його смислову орієнтованість. Одним з очевидних методів репрезентації об'єкта є вивернення його зворотної оболонки як лицевої. Таким ефектом користувалась у свій час Ельза Скіапареллі та Карл Лагерфельд. Viktor & Rolf же презентували подібний ефект, представивши колекцію суконь одягнених догори дригом. Однак зсув, як метод, характеризується необмеженими рамками самої моди. Предмети з однієї сфери можна використовувати всередині іншої, щоб викликати більш приголомшливий ефект. Злиття меблів з людськими формами у проєктах Сальвадора Далі надихнули дизайнерку Ельзу Скіапареллі на створення пальта, а згодом і сукні з розписом у схожих мотивах. Тим часом Віктор і Рольф у своїх проєктах неодноразово використовувати дзвіночки, подушки та навіть прожектори.

Природа і фантазія. Безмежно прекрасний світ природи пропонує сюрреалістам безліч символічних об'єктів. Деякі знайшли рішення у спотворенні наявних символів, демонструючи інші метафори, наприклад нетрадиційна русалка Рене Магрітта. Інші ж створювали власні ексцентричні асоціації – Сальвадор Далі у свій час провів аналогію між лобстером та жіночими геніталіями. Так виникла колабораційна сукня з омаром Ельзи Скіапареллі, де ілюстрація створіння була розміщена досить провокаційно. Можна зробити висновок, що сюрреалісти охоче зливали природні елементи з людським тілом, перевертаючи уявлення [69].

1.3. Творчість провідних дизайнерів у напрямі «сюрреалізм»

Якщо говорити про найяскравіші приклади поєднання сюрреалізму з модою, в першу чергу необхідно згадати про безмежно талановиту Ельзу Скіапареллі, яка стала символом цього напрямку в дизайні одягу. Однак, слід зауважити, що дизайнерка не лише відкрила цей шлях, але фактично залишилась найбільш ексцентричною його представницею. Адже окрім неї жоден з творців моди так і не перевершив її в безоглядній відданості ідеям сюрреалізму. Проте,

під чарівливий вплив напряду рано чи пізно потрапляли абсолютно різні, часто ідейно протилежні дизайнери.

Зазвичай при створенні колекції дизайнер одягу має перед своїм внутрішнім взором образ моделі, на яку створює костюми – це може бути як конкретна людина, так і уявний ідеал творця. Тим часом для сюрреалістів пошук ідеальної моделі був заздалегідь приречений на невдачу, адже нерідко екстравагантний образ міг існувати лише у фантазіях. Може тому з часом з'явилась тенденція художників втілювати красу жіночого тіла через неживі предмети. Ще раз варто згадати флакон парфумів Ельзи Скіапареллі – «Shocking» 1938 року випуску, який був схожий на кравецький манекен (рис. 1.17). А Жан-Поль Готье більше ніж через 50 років створив для своїх перших парфумів флакон у вигляді зтягнутого в атласний рожевий корсет жіночого тіла. Що більш приголомшливо, він помістить його в бляшану консервну банку-коробку, підкресливши незначність об'єкта (рис. 1.18)

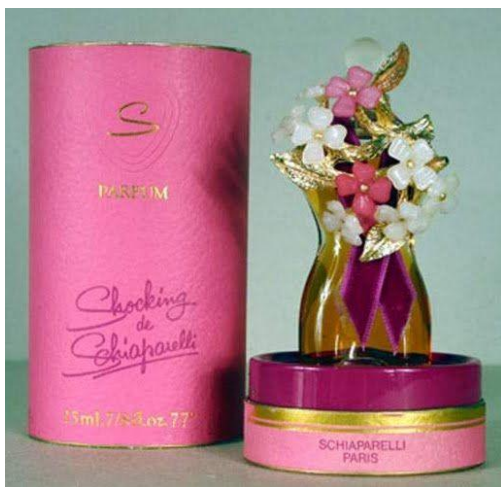

Рис. 1.17. Парфуми «Shocking», 1938. Рис. 1.18. Classique L'Eau d'Ete, 1997.

Починаючи зі «слідів губної помади» на Другому маніфесті сюрреалізму губи поступово стали одним із найбільш відомих сюрреалістичних мотивів. З часом вони набули статусу «декоративності», наприклад трансформувались в знаменитий рожевий диван, виготовлений за ескізом Сальвадора Далі спеціально для салону Скіапареллі (1937 р.). Через десятиліття губи з'явилися у колекціях Ів Сен-Лорана 1966 та 1971 років (рис. 1.19, 1.20).

Рис. 1.19. Ів Сен-Лоран, 1966.

Рис. 1.20. Ів Сен-Лоран, 1971.

Рене Магріт неодноразово стверджував, що одягу безсумнівно притаманний відтінок еротизму, адже він живе в очікуванні тіла свого господаря, або спогадами про нього. З цієї концепції виникла сукня-скульптура Ів Сен-Лорана, який відлив ліф виробу в металі, повністю повторивши живі форми у своїй колекції 1969 року (рис. 1.21). Жан-Поль Готьє ж створює жорсткі конструкції конусоподібних бюстів, ностальгуючи за днями дитинства, проведеного у корсажній майстерні (рис. 1.22).

Рис. 1.21. Ів Сен-Лоран, 1969.

Рис. 1.22. Жан-Поль Готьє, 1984.

Мабуть, найбільш чуттєве земне захоплення дизайнерів-сюрреалістів викликала концепція аналогії жіночого тіла зі струнними музичними інструментами, яку продемонстрував у своїх роботах Ман Рей ще у 1924 році. Найбільш пам'ятними прикладами в інтерпретації даної ідеї стали колекції Карла

Лагерфельда для фірми Chloe 1983 року і Крістіана Лакруа для Модного будинку Жана Пату 1985 року (рис. 1.23).

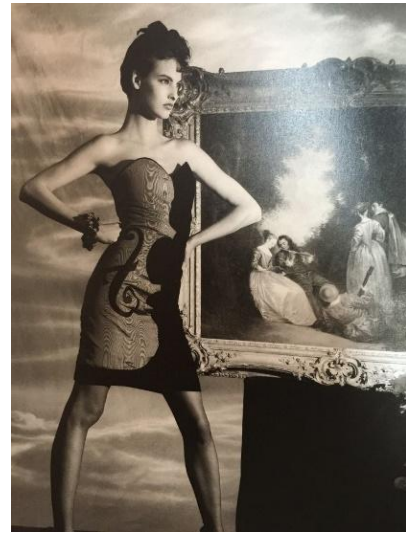

Рис. 1.23. Chloe, К. Лагерфельд, 1983.   Рис. 1.24. Jean Patou, К. Лакруа, 1985.

Однак, музичні мотиви виникали не тільки як асоціації інструментів з жіночим тілом. До прикладу нотні записи з'явилися як декоративний елемент на знаменитому платті Ельзи Скіапареллі у колекції 1939 року (рис. 1.25). А фотограф Серж Лютанс використовував у своїх кампаніях здебільшого музичні символи. В 1979 році він одягнув свою модель у капелюх у вигляді розкритого нотного зошита, доповнивши образ сережками у вигляді скрипкового ключа.

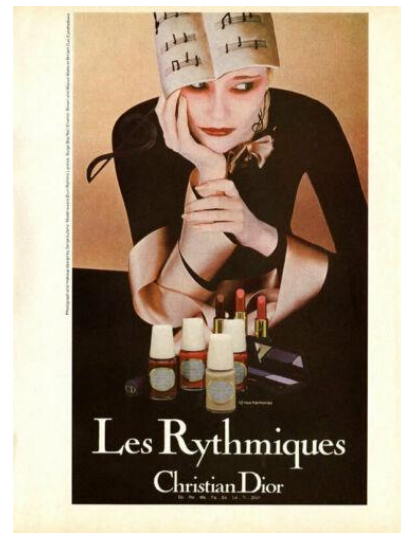

Рис. 1.25. Е. Скіапареллі, 1939.   Рис. 1.26. Dior, Серж Лютанс, 1979.

Зв'язок жіночої краси з наявними в природі формами став нав'язливою ідеєю, яка приваблювала сюрреалістів. Так виникали ідеї, схожі на сновидіння, в

яких жінка перетворювалась на вільну витончену пташу. Так Тьєрі Мюглер створив відомі образи: Bird Dress (1982 р.) та Eagle Dress 1986 року (рис. 1.27). Також жінку неодноразово асоціювали з квіткою: сукня-бегонія Мюглера (колекція 1981-1982 рр.) та весільна сукня-буquet Ів Сен-Лорана (1980 р.) [49].

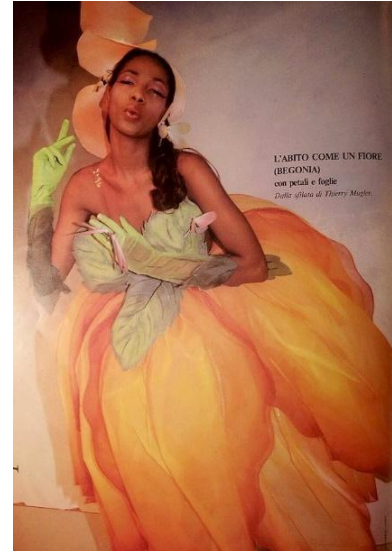

Рис. 1.27. Т. Мюглер, Bird Dress.   Рис. 1.28. Т. Мюглер, Flower Dress.

Дослідивши діяльність дизайнерів ХХ століття, можна простежити фундаментальну істину. Сюрреалізм дозволяє взяти за основу будь-яке поняття, об'єкт чи суб'єкт дослідження та перетворити його кардинальним чином у новому баченні. Немає нічого, що обмежує сюрреалістів окрім їхньої уяви. Дизайнери демонструють втілення найбільш дивних та виняткових ідей.

1.4. Пластичні трансформації у традиційних архітектурних елементах доби бароко

Для того, щоб додати концепції новизни та екстравагантності, вирішено втілити сюрреалістичні мотиви через трансформацію елементів архітектури доби бароко. Така комбінація додає ширшого спектра польоту фантазії, хоч і ускладнена в деталізації. Можна провести паралель, де згасання епохи Ренесансу та розквіт бароко нагадує перехід від модернізму до сюрреалізму кількома століттями пізніше. Творці вирішили зосередитися на боротьбі розуму та почуттів, відмовившись від класичних уявлень про гармонію та суворий світопорядок. Так у 17-18 столітті виникло та розвивалось бароко, де центр уваги

– сила стихій, містицизм та експресія.

Розквіт стилю збігся в часових рамках зі зміцненням авторитету абсолютних монархій, освоєнням колоній, що стало причиною такої неперевершеної масштабності у містобудуванні. Багато декоровану, урочисту та безмежно складну стилістику використовували під час будівництва міських палаців, резиденцій та монархій. Першочерговою метою було здивувати та захопити навколишні погляди такою небаченою помпезністю. Позначимо найважливіші елементи пластичних трансформацій в архітектурі бароко.

Форма. Головною особливістю бароко є створення викривленого простору, в якому площини практично перетікають одна в одну. У планах переважають прямокутні та еліптичні мотиви. Що ж до дизайну фасадів, архітектори надавали перевагу так званій розкріповці: частина стіни виставлена трохи попереду інших або навпаки заглиблена. Така побудова викликає ефект просторової ілюзії через чергування опуклих та ввігнутих секцій (рис. А.1). Виразності складній композиції надають різноманітні башти, балкони та еркери (рис. А.2).

Ордер. Відмінною ознакою будівель у бароковому стилі стало свідоме та нахабне порушення пропорцій в античній системі ордерів. А саме: частини ордера, такі як база, антаблемент та капітель буквально розтягувались та скручувались, накладаючись одна на одну (рис. А.3). Тим часом гармонійна та пропорційна людині структура набувала рваного ритму та масивності.

Зовнішній та внутрішній декор. Однією з яскравих рис відмінності бароко від інших стилів є надмірне, помпезне та чудернацьке прикрашання, яке можна було б назвати поганим смаком у той час. Під різноманіттям ліпнин, різьблених панелей та розписів стіни практично зникають (рис. А.4). А колони, скульптури та дзеркала у великій кількості ще більше нагромаджують навколишній простір. Масштабність проявлялась у доповненнях інтер'єрів важкими помпезними меблями та гігантськими сходами. Майстри своєю чергою створювали оптичні ілюзії для розширення нагромадженого простору шляхом освітлення та затінення визначених областей. В кольорах переважали благородні

блакитні, рожеві та золоті кольори, які визначали урочистість та вагомість (рис. А.5). Традиційними орнаментальними мотивами стали арабески, раковини, роги достатку, музичні інструменти, вази тощо (рис. А.6).

Скульптурні елементи. Монументальні скульптурні композиції безперечно стали одним із характерних почерків стилю бароко (рис. А.7). Концепція складного устрою та гри людських пристрастей через позу та вираз обличчя скульптур передбачала передачу драматизму сюжетів та цілковиту емоційну напругу. Скульптури створили неймовірний симбіоз із колонами, в якому для підтримки балкових перекриттів та склепінь встановлювали емоційні та напружені статуї каріатид та атлантів (рис. А.8).

Барокові фасади оформлювали фронтонами променевого типу, часто об'ємним масивним рельєфом та колонами (рис. А.9). Однією з характерних особливостей стало використання у фасадному дизайні так званих маскаронів: маски, наділені певною емоцією, у вигляді людської постаті або морди тварини, яку розташовували в анфас. Маскарони створювали з врахуванням призначення будівлі (рис. А.10). Так судові установи вирізнялись виставленими об'ємними зображеннями Феміди та головами левів, театр – емоційними драматичними персонажами, а церква наявністю ангелів та дітей (Рис. А.11). Вікна створювали з допомогою напівсферичних, овальних та прямокутних мотивів [65].

Висновки

Дослідження першоджерела, його особливостей та історичної складової є фундаментальним елементом для формування концепції, розкриття змісту колекції та грамотного втілення. Ідея може бути цілковито абстрактною, але необхідно переглянути історичну довідку, щоб проаналізувати наявність робіт у схожому напрямі. Якщо в концепції втілені мотиви певного історичного напрямку, події або предметів мистецтва – зрозуміти характерні особливості та методи втілення даної структури є просто неминучим. У даній роботі досліджено не лише художній напрям «сюрреалізм» у різних сферах дизайну, як сучасного, так і минулого. Окрему увагу приділено аналізу сюрреалістичних напрямків, які

методи застосовують художники, щоб досягти того чи іншого результату, як проявляються трансформації та формуються аналогії між несумісним. Більш детально досліджено творчість дизайнерів ХХ століття, які застосували у своїй колекціях принципи сюрреалізму. Окрім того, колекція, що проектується, передбачає трансформацію визначених об'єктів, а саме елементів архітектури бароко. Тому важливим стало проведення аналізу особливостей архітектури бароко та яким чином проявляються трансформації у побудові даного напрямку. Вже на цьому етапі можна помітити схожі ознаки між сюрреалізмом та естетикою бароко. Саме тому надалі необхідно проаналізувати більш детально ці прояви та віднайти наявні приклади мистецтва, які зображують симбіоз даних стилів.

В результаті першого етапу проведених досліджень отримано теоретичні дані з візуальним підкріпленням, які дають уявлення не лише про обраний напрям, а й про варіанти та методи його втілення через призму досвіду художників минулих поколінь. Також отримано перші візуальні начерки та межі, які формують концептуальне рішення. Концепція, яка є центром усієї колекції, повинна бути внутрішньо наповненою за одним єдиним реченням, яке описує її. Дизайнер може передати власне відчуття естетичного, внутрішній стан або відношення до тієї чи іншої теми, події. Неважливо, якою є першочергова ідея художника, головне – чи зможе автор втілити її так, щоб витвір став кращою репрезентацією.

РОЗДІЛ 2
НАУКОВИЙ

Цінність одягу як твору мистецтва стрімко виходить на перший план. Але для сучасного суспільства та людини як індивіда дуже важливо бути значущим з допомогою одягу. Це не лише функціональність, але й можливість передати інформацію про власну культурну приналежність та філософію життя. Відносини між мистецтвом та одягом важко визначити людині, не пов'язаній з обома напрямками. Лише ті, хто спеціалізується в даних сферах розуміють, що мода беззаперечно йде власним шляхом, як індивідуальний та специфічний вид мистецтва.

Яким би творчим не був процес створення колекції, не можна бути цілковито відірваним від реальності та суспільства. Колекція може бути визначена як витвір мистецтва – скульптура, якою можна лише любоватися. Та частіше за все дизайнер постає перед важкою задачею – втілити власну ідею і при цьому залишити можливість вдягнути цей виріб на модель. Комерційні колекції взагалі обов'язково глибоко досліджують всі аспекти пов'язані з потенціальним споживачем.

У випадку колекції, що розробляється, обрано проміжний варіант, де образи залишаються диговинними та фантастичними, але підходять для особливих моментів, сценічних та видовищних образів. Тобто дослідження моментів актуальності та думки споживача теж є дуже важливими.

Окрім того, необхідно розвинути отримане джерело натхнення та завдяки різним методам роботи трансформувати концепцію в костюми. Обраними методами у роботі стали: системно структурний аналіз елементів та їх трансформація у деталі сучасного костюму. Окремо структуровано складові одягу в морфологічному аналізі. Цей шлях складається з кількох важливих етапів, які ланцюгом вслід одне за одним нагромаджуються, створюючи велику кількість варіацій одягу. Зрештою буде втілено у реальність п'ять найбільш видовищних та ефектних образів, які втілюють сюрреалістичні особливості в нюансах: пластичні деформації архітектурних елементів в неочікуваних поєднаннях, порушення звичного розуміння гармонії та композиції. Це створення неординарного та видозміненого поняття естетики костюма.

2.1. Огляд проблеми дослідження сюрреалістичних тенденцій в моді ХХ століття

Французький лексикограф П'єр Буаст у своєму відомому висловлюванні згадував вплив моди: «Багато жінок померло мученицям моди, яка змушувала їх приносити сором'язливість в жертву наготі». Ця яскрава афористична думка прекрасно ілюструє актуальність та вплив мистецтва на моду. Її можна вважати не лише пластичним та естетичним феноменом суспільства, який має глибоке естетичне коріння, а і явищем глибоко пов'язаним із самопочуттям людини. Передача мистецтва в модному одязі не має великого значення для сучасної людини, швидше її комфорт та самовідчуття в оболонці з матерії. Проте цей фактор є дуже важливим для дослідників, адже чимала кількість творців моди ХХ століття залучали до своєї роботи творчість та розуми художників колишніх поколінь.

Складність питання полягає у тому, що перехід від одного художнього напрямку до іншого завжди пов'язаний з великими світоглядними трансформаціями у суспільстві. Сучасні дизайнери надають перевагу пошуку у близьких чи віддалених історичних відрізках для формування концепції. Але мода продовжує рухатись і невинно трансформується. Натхнення досягненнями творців мистецтва минулого сучасними дизайнерами давно визнано, але колекції виглядають по-іншому – не так, як це було в процесі їх першочергового зародження. І все-таки логіка появи нових форм та силуетів очевидна, хоч вона і виникає трохи іншим чином. Саме тому іноді складно провести паралель між джерелом натхнення та твором дизайнера. Адже, не враховуючи прямих цитувань робіт сюрреалістів, є чимало робіт, які мають тонкі та непомітні недосвідченому оку техніки.

Важливим моментом є дослідження особливостей сюрреалізму, його характерних рис загалом. Варто проглянути, як ці техніки були втілені у різних сферах дизайну, щоб визначити послідовність та особливості кожного творчого методу трансформації. З цього випливає чи не основна проблема дослідження сюрреалістичних тенденцій в моді ХХ століття.

В більшості наукових робіт, статей та видань частіше згадуються найбільш культові художники та всім відомі роботи. Особливості робіт того ж Сальвадора Далі розглянуті з усіх можливих сторін, а огляд колекцій Ельзи Скіапареллі можна знайти чи не в кожній статті. Чудово, що яскраві приклади дають уявлення про сюрреалізм в моді. Але є багато нюансів прояву напрямку та його інтерпретування в одязі, тому потрібно шукати приклади та представників напрямку, які продемонстрували інші грані даного симбіозу.

Для ефективної розробки авторської колекції одягу важливим етапом є дослідження наукових робіт та видань, що розширює кругозір в обраній сфері, дозволяє проаналізувати вже наявні та запропонувати нові методи в дизайн-проектванні одягу. На сучасному етапі свого розвитку проблема філософії та методології сюрреалізму вивчена недостатньо. Дослідження сюрреалізму представлено в роботах таких відомих закордонних дослідників, як Г. Пікон [54], Е. Швінглхурст [78] та ін. Дослідженню сюрреалізму у вітчизняній літературі присвячені роботи Л. Андрєєва [3] та А. Білої [8].

Процес розробки одягу передбачає аналіз сучасних тенденцій моди у світовій індустрії. Також корисним є дослідження прояву активності обраної тематики серед відомих дизайнерів за останнє десятиліття. Все це допомагає уникненню повторів, розробки власного методу представлення обраної концепції чи способу формоутворення, а дослідження актуальних тенденцій та модних кольорів дозволяє створити конкурентоспроможний продукт.

Ще більш проблемним став пошук комбінації сюрреалістичних мотивів з естетикою бароко. На ділі, прикладів робіт художників виявилось менше ніж можна було очікувати. Проте, навіть не зважаючи на невелику кількість вибірки, можна було проаналізувати та проглянути основні особливості, попередньо дослідивши характерні риси поглиблено сюрреалізму та у конкретно обраному напрямі – бароко. Таким чином дослідження творчості сюрреалістів та похідні від стилю проекти стало цікавим та багатоступеневим випробовуванням, яке в результаті збило необхідну кількість матеріалів для формування концепції та створення складно гармонізованої колекції.

2.2. Бароко і сюрреалізм: досвід постмодерністського цитування

Прекрасним варто вважати не лише звичні поняття краси та гармонії, а й усе, що тим чи іншим чином порушує звичні закони логіки. Перш за все, витвори мистецтва дозволяють поринути в експресію та вир почуттів, адже головне завдання сюрреалістів – дивувати та бентежити розуми глядачів.

Досі у розумінні людей сюрреалізм здається чимось фантастичним, ексцентричним та божевільним. У цьому сенсі напрям чітко перегукується з бароко, який у свій час робив ставку на максимально дивне, масивне та перебільшене представлення естетики. Окрім того, сюрреалісти по-особливому трактують мистецтво, порівнюючи його із забороненими речовинами. Поринувши у вир творчого процесу, можна увійти у мрійливий стан, коли руйнуються всі перепони, рамки та обмеження – ланцюги, які сковують рухи та душу. В цьому баченні знову можна спостерігати схожі риси з першочерговими ідеями бароко, де життя є сном та грою. Обидва стилістичні напрями роблять ставку на чудо, яке вражає своєю абсурдністю та порушенням правил і канонів.

Художники керуються власною фантазією та світоглядом, які можуть бути настільки своєрідними та непередбачуваними, що результат творчості кожного виходить різним та незрівнянно прекрасним. Варто лише дозволити ідеї вийти за рамки звичних понять та передати світові власне повідомлення.

Сучасні художники-сюрреалісти нерідко звертаються до техніки поєднання, з першого погляду несумісних, стилів. Так, художник сучасного покоління Йохан Фрамхаут у своїх сюрреалістичних пейзажах надихається мотивами картин епохи бароко. Це можна простежити у композиційних та колірних засобах передачі, зокрема прямих архітектурних цитат (рис. 2.1).

Молдавський художник Олег Турчин працює в стилях реалізму, сюрреалізму та фотореалізму. В нього є серія стилізованих робіт, яка являє собою тематичне зображення жінок у величезних сюрреалістичних капелюхах, які зображують різні стилі епох, таких як: ренесанс, бароко, рококо, ампір тощо. Деталізованості та складності композиції в його картинах можна лише позаздрити (рис. 2.2).

Рис. 2.1. Йохан Фрамхаут,
пейзаж.

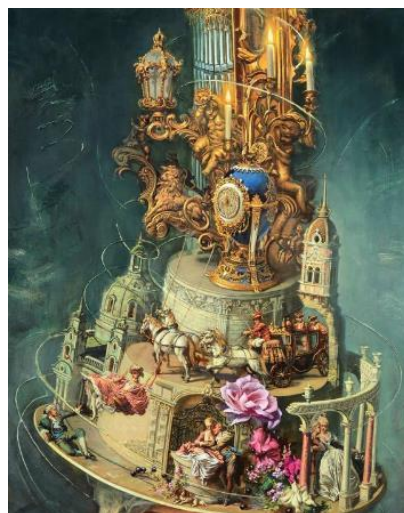

Рис. 2.2. Олег Турчин, барочна
шляпа.

Джорж Гріє – канадський художник російського походження. Його сміливо можна назвати одним із перших неосюрреалістів у цифровому мистецтві. У своїх чудернацьких роботах автор демонструє чарівний та грайливий, іноді подібний до сновидіння, світ, який досконало прикрашений деталями. Ілюзії, чари та фантазії, містичний романтизм широко представлені у його гіперреалістичному цифровому світі (рис 2.3).

Рис. 2.3. Джордж Гріє.

Джулі Хеффернан – американська художниця, яка спеціалізується на розкішних автопортретах у натуралістичних спідницях, переповнених флорою та фауною. Поєднуючи історичні стилі барокових аристократичних портретів та картин, Хеффернан створює сюрреалістичний, але правдоподібний світ фантазій, що охоплює темну чуттєвість із політичними підтекстами (рис.2.4).

Рис. 2.4. Роботи Джулі Хеффернан.

Сучасні художники практично не обмежені у матеріалах та втілюють свої творчі проекти, як у традиційному стилі, так і з допомогою сучасних технологій. Надихаючись творцями минулих поколінь, у контексті сучасного мистецтва у більшій частині світу можливо вільно висловлювати думку. Це дозволяє художникам підкорити нові небачені вершини, репрезентуючи важливі як для індивіда, так і для суспільства теми. На прикладі постмодерністського цитування можна спостерігати тенденцію бурхливого розкриття потенціалу художників ХХІ століття. При цьому, завдяки глобалізації можна побачити роботи авторів з різних куточків світу, не виходячи з дому. Тим паче під час пандемії поширення мистецтва віртуально стало настільки популярним, що відомі світові музеї проводили онлайн експозиції та можливість відвідати музей у цифровому варіанті. Підсумовуючи розглянуті приклади, можна зробити висновок, що творчість не має меж у своєму прояві та все залежить лише від фантазії творця. Можна поєднувати різні стилі та техніки, які залишать за собою не лише візуальне задоволення, а й повідомлення, яке художник хотів залишити у своєму витворі. Побачивши, як сучасні художники вдало поєднали сюрреалізм з естетикою бароко, можна підкреслити для себе найбільш вдалі моменти та створити власний шлях реалізації ідеї. Таким чином майбутня колекція поєднає у собі сюрреалістичні мотиви з елементами естетики бароко, що створить неймовірну композицію при вдалому застосуванні.

2.3. Зміст, завдання та результати анкетного опитування

Анкетне опитування заведено вважати одним з ефективних методів отримання інформації. Він здійснюється безпосередньо шляхом отримання письмових відповідей респондентів, у цьому випадку потенційних споживачів, на завчасно підготовлено систему стандартних запитань, які різняться сферою діяльності та метою. Під час пандемії виникли складнощі із класичним варіантом вуличного опитування, тому в даній роботі було вирішено застосувати метод онлайн опитування через сучасні сервіси. Таке опитування дозволило зменшити витрати часу на пошук учасників. До опитування були запрошені респонденти різного віку та статусу з різних куточків України, Росії та країн Східної Європи.

Мета анкетування – визначення актуальності використання мотивів художнього напрямку «сюрреалізм» в поєднанні з елементами архітектури бароко, для вдосконалення форм костюма.

В цьому випадку першочерговою метою анкетування є цілеспрямоване визначення зацікавленої групи опитуваних. Необхідно визначити сегмент споживачів у яких запропонована концепція відкликається згідно з їхнім баченням прекрасного. Таким чином, в першому опитуванні необхідно надати перевагу оцінці питань, які стосуються тематики колекції. Домінантні соціальні та вікові дані стануть похідною характеристикою споживчого сегмента, при умові, що буде спостережена відсоткова перевага у відповідях.

Друге опитування містить питання, спрямовані на визначення вподобань в одязі зацікавленої групи споживачів. Необхідно зорієнтувати увагу не лише на конструктивні складові одягу, а й на декоративне та колірне рішення. У розширених варіантах відповідей будуть враховані кілька пропозицій, які отримали найбільший відсоток голосів. Дані анкетування будуть використані для формування та розробки асортиментних блоків колекції. При цьому, блок, який буде виконано в матеріалі – сценічного призначення. До вказаного блоку висуватимуться вимоги згідно з концепцією, художнім напрямом та сюжетом перформансу. Нижче продемонстровані бланки анкет, використані в опитуванні, які були запропоновані для заповнення респондентами.

Анкета №1

1. Ваша стать:

- жіноча;
 чоловіча.

2. Ваш вік:

- молодше 17 років;
 17-22 роки;
 23-27 років;
 старше 27.

3. Ваш соціальний статус:

- робітник;
 студент;
 непрацюючий;
 інше.

4. Напрямок ваших занять:

- творчий;
 гуманітарний;
 технічний;
 науковий;
 інше.

5. Ваше відношення до моди:

- слідкую за модними тенденціями;
 одягаюся відповідно власних вподобань;
 не слідкую за модою;
 інше.

6. Чи знайомі Ви з художнім напрямом «сюрреалізм»?

- Так;
 Ні;
 Частково.

7. Чи знайомі Ви із проявом стилю бароко в архітектурі?

- Так;
 Ні;
 Частково.

8. Чи доцільне використання мотивів сюрреалізму для створення колекції?

- Так;
 Ні;
 Частково.

9. Чи доцільне використання елементів архітектури бароко в формах сучасного одягу?

- Так;
 Ні;
 Частково.

10. В одязі якого асортименту доцільне використання концепції?

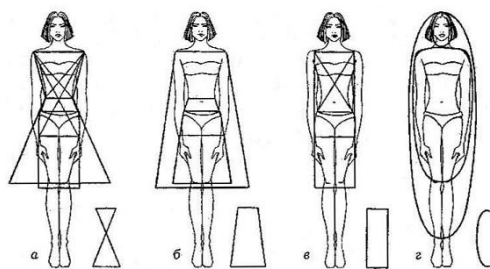
- повсякденний;
 діловий;
 урочистий;
 побутовий;
 спортивний.

Анкета №2

1. Який силует Вам до вподоби?

- А) приталений;
- Б) трапецієвидний;
- В) прямий;
- Г) овальний.

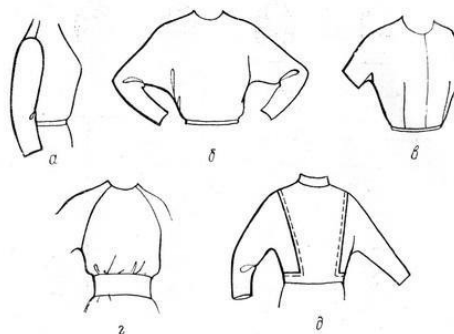
2. Якій довжині Ви надаєте перевагу?

- А) міні;
- Б) до середини стегна;
- В) до коліна;
- Г) нижче коліна;
- Д) міді;
- Е) максі.

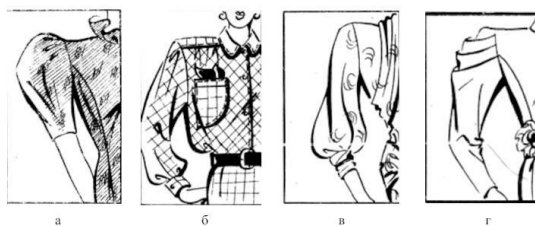
3. Який покрій рукава Вам подобається?

- А) вшивний;
- Б) суцільно викроєний;
- В) суцільно викроєний прилеглий;
- Г) рукав-реглан;
- Д) рукав-кімоно.

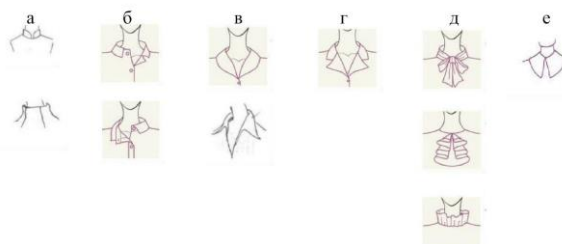
4. Якій довжині рукава надаєте перевагу?

- А) короткий;
- Б) довгий;
- В) 3/4 мірки рукава
- Г) 7/8 мірки рукава

5. Який вид коміру Вам до вподоби?

- А) стійка;
- Б) блузочний;
- В) шалевий;
- Г) піджачний;
- Д) фантазійний;
- Е) плосколежачий.

Продовження анкети №2

6. Чи подобається Вам колірне поєднання в представлених сюрреалістичних картинах?

- А) Так;
- Б) Ні;
- В) Частково.

7. Чи до вподоби Вам архітектурні форми в стилі бароко?

- А) Так;
- Б) Ні;
- В) Частково.

8. Чи подобається Вам застосування сюрреалістичних архітектурних мотивів в одязі?

- А) Так;
- Б) Ні;
- В) Частково.

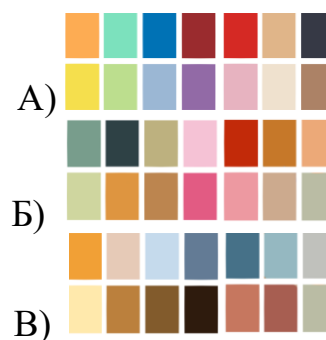
9. Чи до вподоби Вам використання декоративних елементів в стилі бароко?

- А) Так;
- Б) Ні;
- В) Частково.

10. Яка колірна гама Вам здається найбільш вдалою для колекції?

- А)
- Б)
- В)

В результаті отримано 115 заповнених анкет двох типів, відповіді яких згодом опрацьовані у процентному відношенні. Результати опитування викладені у таблицях 2.1 та 2.2. Розширений аналіз у вигляді діаграм до кожного питання представлений у Додатку Б.

Основна мета анкети №1 полягала у визначенні зацікавленої категорії респондентів, які й визначатимуть тип споживача. Були визначені не лише вік, стать та соціальний статус опитуваних, а і їхні вподобання в одязі, обізнаність у стилях, використаних в концепції колекції. Отримані дані дозволяють не лише визначити основну категорію та типологію споживачів, а й отримати інформацію про те, чи становитиме для них актуальність і цінність майбутня колекція.

Таблиця 2.1

Опрацювання даних анкети №1

№	Варіант	%	Варіант	%	Варіант	%	Варіант	%	Варіант	%
1	Жіноча	80	Чоловіча	20						
2	17-22 р.	45	23-27 р.	35	≥27	10	≤17	10		
3	Студент	55	Робітник	25	Інше	15	Непрац.	5		
4	Гуманітар.	35	Творчий	25	Технічний	25	Науков.	10	Інше	5
5	Власні вподобання	40	Слідкую за модою	25	Не слідкую за модою	20	Інше	15		
6	Так	45	Частково	30	Ні	25				
7	Так	60	Частково	30	Ні	10				
8	Так	75	Частково	15	Ні	10				
9	Так	65	Частково	25	Ні	10				
10	Урочистий	40	Діловий	25	Повсякд.	15	Білизна	15	Спорт.	5

Метою другого анкетного опитування стало вже деталізоване визначення вподобань респондентів. В цьому випадку зі 115 учасників в результаті опрацювання даних першого опитування було відібрано 75 респондентів, які надали схожі варіанти відповідей у своїх бланках. Окрім визначеного типу споживача, надавалась перевага у відборі зацікавлених у пропонованій концепції респондентів. Таким чином зменшена вибірка дозволила цілеспрямовано опитати необхідну категорію людей та визначити їх уподобання.

Запитання анкети №2 охоплювали конкретизовані поняття на рахунок складових костюма, такий як крій, силует, довжина, види комірв та горловин. Також був наданий візуальний супровід для приблизного напрямку у стилістиці

колекції, що проектується, варіанти колірних рішень тощо.

Таблиця 2.2

Опрацювання даних анкети №2

№	В-дь	%	В-дь	%	В-дь	%	В-дь	%	В-дь	%	В-дь	%	В-дь	%
1	А	40	Б	15	В	25	Г	15						
2	А	15	Б	15	В	5	Г	5	Д	30	Е	30		
3	А	40	Б	30	В	5	Г	20	Д	10				
4	А	30	Б	50	В	15	Г	5						
5	А	15	Б	10	В	10	Г	25	Д	35	Е	5		
6	А	75	Б	25	В	5	Г							
7	А	60	Б	5	В	30	Г							
8	А	70	Б	10	В	25	Г							
9	А	45	Б	10	В	35	Г							
10	А	60	Б	15	В	25	Г							

Результати другого анкетного опитування надалі будуть опрацьовані з допомогою методу морфологічного аналізу, в якому надається перевага актуальним для споживачів варіантів. Згодом отримані результати будуть поєднані з отриманими пропозиціями під час трансформації елементів архітектури бароко в деталі костюма. В наступному етапі проміжний результат дослідження буде зіставлено з актуальними тенденціями в індустрії моди, поєднання яких буде візуалізовано у попередніх ескізах та зрештою ілюстраціях проектованої колекції. Таким чином створена колекція стане не лише витвором мистецтва, а й отримає зацікавлення аудиторії, потенційних споживачів і не втратить своєї конкурентоспроможності.

2.4. Системно-структурний аналіз елементів архітектури бароко

Після опрацювання всіх необхідних аспектів та зібраного пазла з історичної довідки та прикладів мистецтва, необхідно використати найбільш вдалий метод обробки отриманої інформації. В цьому випадку для розробки колекції застосовано системно-структурний аналіз першоджерела. Представлений метод першочергово полягає у вивченні обраних об'єктів, які безпосередньо пов'язані між собою спільною темою або характерними рисами. З допомогою даного методу можна визначити структурні особливості, які

дозволять провести наступне дослідження. Обрана методика якнайкраще допоможе проаналізувати структуру елементів архітектури бароко, спростивши та виділивши основні геометричні елементи побудови. Надалі отримані контурні структури буквально накладаються на людське тіло в найкращих традиціях сюрреалізму. Масивні тверді структури плавно перетікають у площину матерій, які спочатку підкреслюють вигини тіла, а потім трансформуються у диковинні форми. Для попереднього аналізу обрано знакові характерні споруди, побудовані в бароковому стилі. У вибірку включено, як фасад, так і внутрішнє оформлення будівель (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Системно-структурний аналіз елементів архітектури бароко.

Врешті вихідні дані будуть використані для визначення незвичних ліній членування, конструктивно-декоративних рішень та силуетів в колекції. Перехід відбувається з урахуванням технік трансформації в сюрреалізмі, досліджених у попередньому розділі. Даний аналіз згодом можна застосувати не лише для костюмів, а й використати як відправну точку у створенні декорацій сцени та тематичного рішення перформансу.

2.5. Трансформація елементів архітектури бароко в деталі сучасного костюма

Отримані структури можна інтерпретувати кожного разу по-новому, включаючи різний асортимент одягу. Для кращої візуалізації по кожному обраному архітектурному об'єкту створено вибірку зі складно структурованими композиційними прикладами трансформації в елементи костюма. Згодом представлені варіації можуть бути спрощені та відредаговані для створення гармонійного сприйняття образів колекції.

Процес створення колекції є дуже мінливим та включає чималу кількість аспектів та нюансів. Враховуючи те, що джерело натхнення комбіноване та складається з дуже насичених деталями та експресивних напрямів, на першому етапі вирішено слідувати ідеї максималізму. Необхідно буквально «витягнути» з отриманих структурних елементів максимальну кількість нагромаджених варіацій конструктивних деталей та декору. Отримані деталі згодом можна з легкістю розділити, відкинути непотрібне, скомбінувати в різних виробках. Саме тому приклади, які представлені нижче є ускладненими та максимально деталізованими. На рисунку 2.7 запропоновано приклади трансформації для поясних виробів, а саме: спідниця, нижня частина сукня та нижня частина боді з підв'язками.

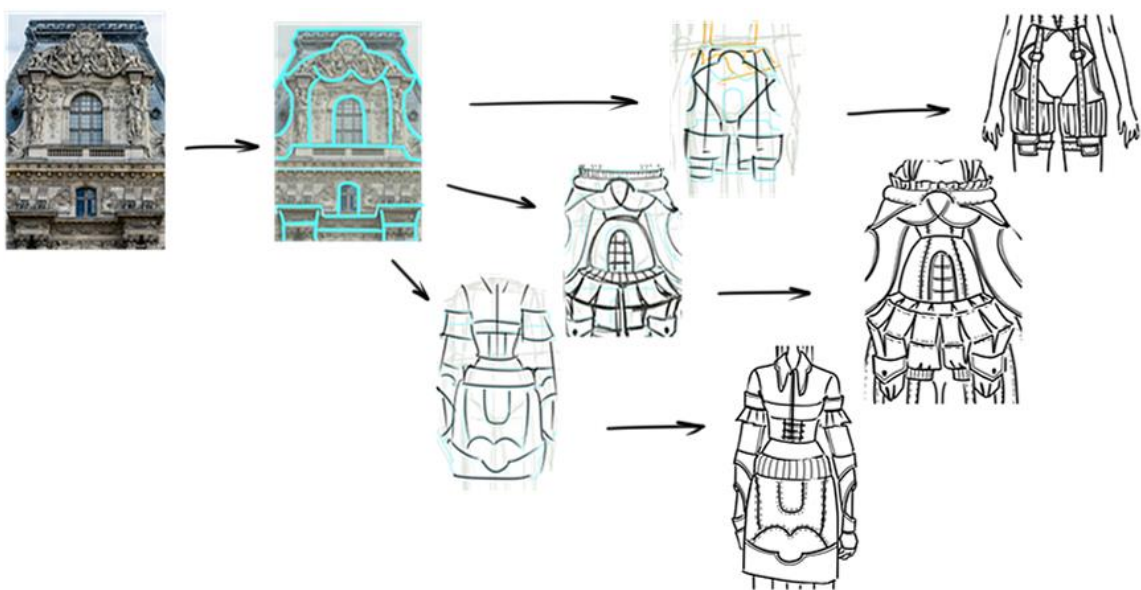

Рис. 2.7. Трансформація фасаду палацу в деталі костюма.

У наступному прикладі обрано окремі деталі фасаду собору, зокрема деталізовані вежі. Визначені контури втілені здебільшого у плечових виробках, як частково на окремих ділянках виробу, так і цілковито сформовані конструкції. Так, продемонстровано варіації декору для рукавів, конструктивно-декоративні членування для комплекту топу та шортів, блуз, майок та жакетів (рис. 2.8).

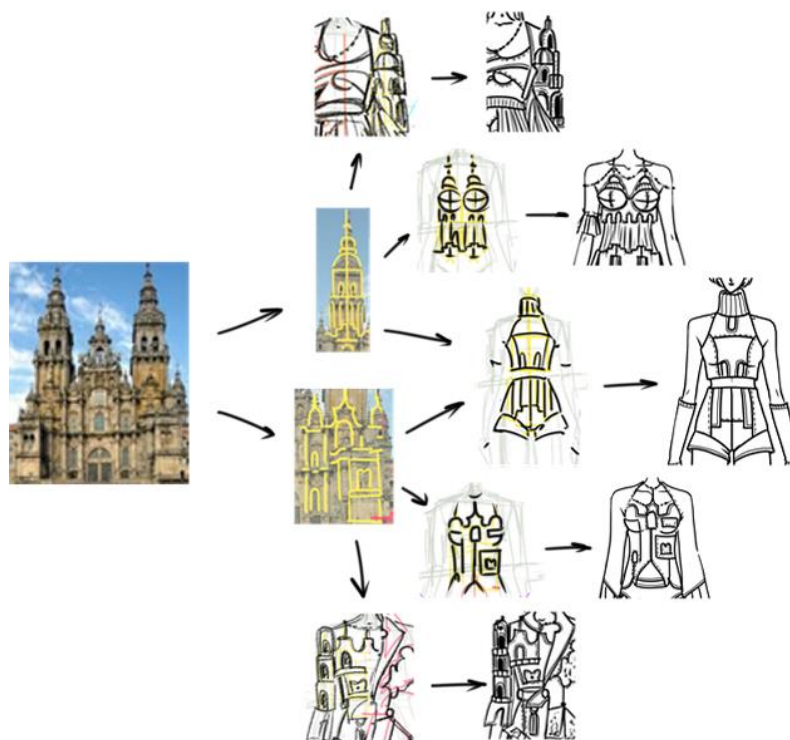

Рис. 2.8. Трансформація елементів вежі в деталі костюма.

Окрім зовнішнього оздоблення не менш цікавими є інтер'єри соборів. В цьому випадку вівтар вирішено трансформувати у деталі плечових виробів: жакет, блуза та комплект топу з шортами (рис. 2.9).

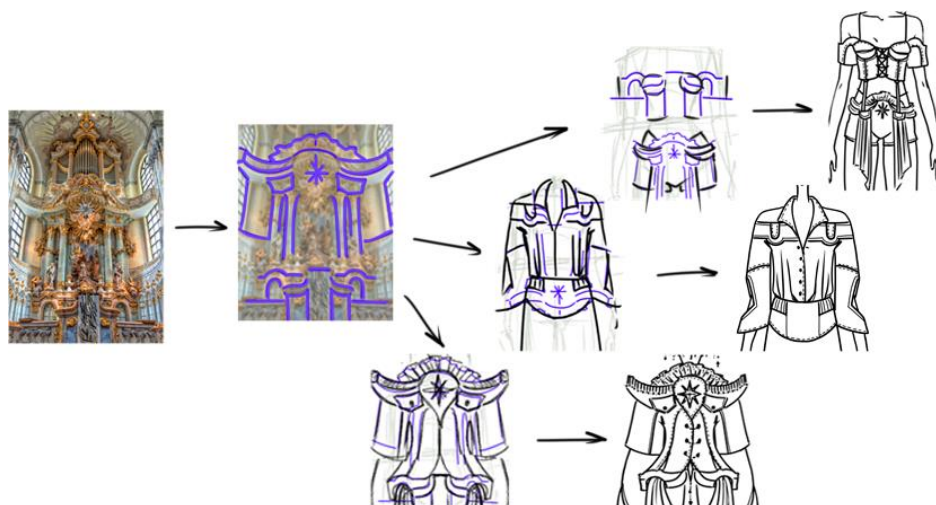

Рис. 2.9. Трансформація елементів інтер'єру собору в деталі костюма.

Також для масштабності та більшої виразності вирішено обрати для аналізу цілий архітектурний комплекс, який включає собор та прилеглі будівлі з рядом колон. Отримані лінії використано як у більш масштабних накидках, так і місцево: кокетки, шалеві коміри, декорований низ брюк, членування для боді та сарафану (рис. 2.10).

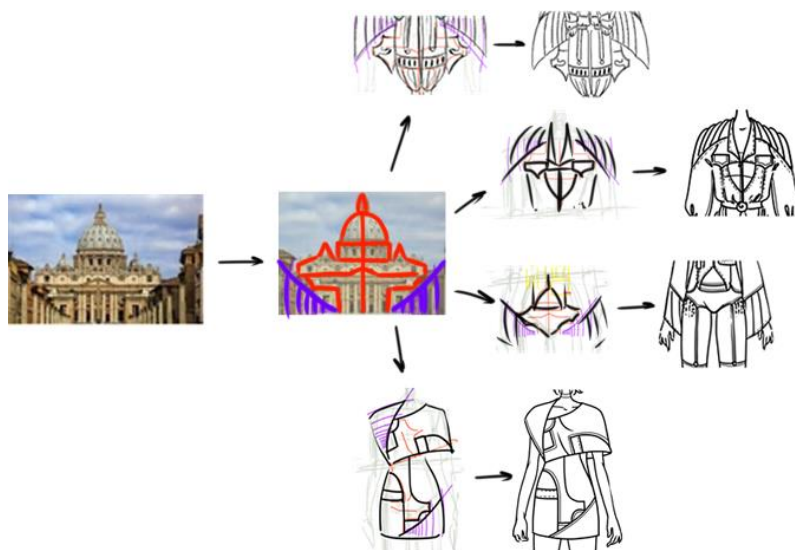

Рис. 2.10. Трансформація архітектурного комплексу в деталі костюма.

Інтер'єри в стилі бароко продовжують вражати своєю масштабністю. Так склепіння католицького собору наповнене деталізованим декором, розписом та ліпниною, арками та напівовальними віконними рамами. Отримані членування можна використати як у плечових, так і поясних виробках, а оздоблення виконати як ручними техніками, так і принтами (рис. 2.11).

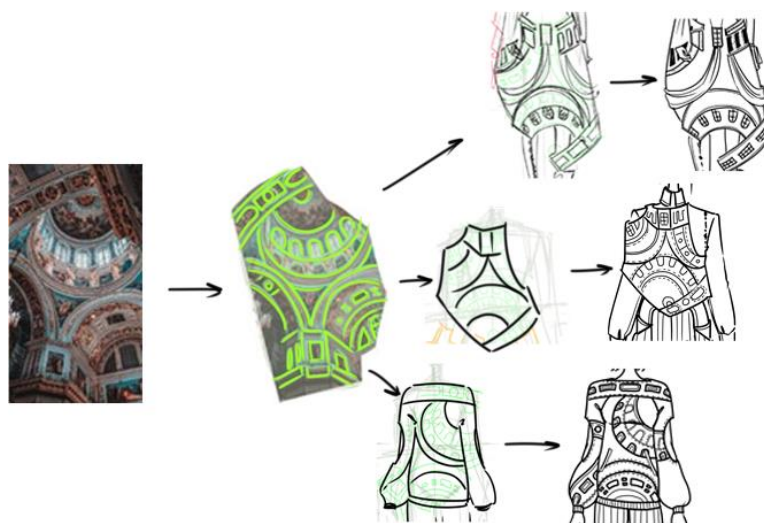

Рис. 2.11. Трансформація елементів внутрішнього декорування собору в деталі костюма.

Барокові інтер'єри продовжують вражати своєю величністю. Так стелі палацу оформлені тематичними розписами з зображеннями знаків зодіаку в кожній секції, а також двома рядами масивних кришталевих люстр. Отримані контури можна розглядати дзеркально, тому застосовані різні варіанти для плечового та поясного одягу (рис. 2.12).

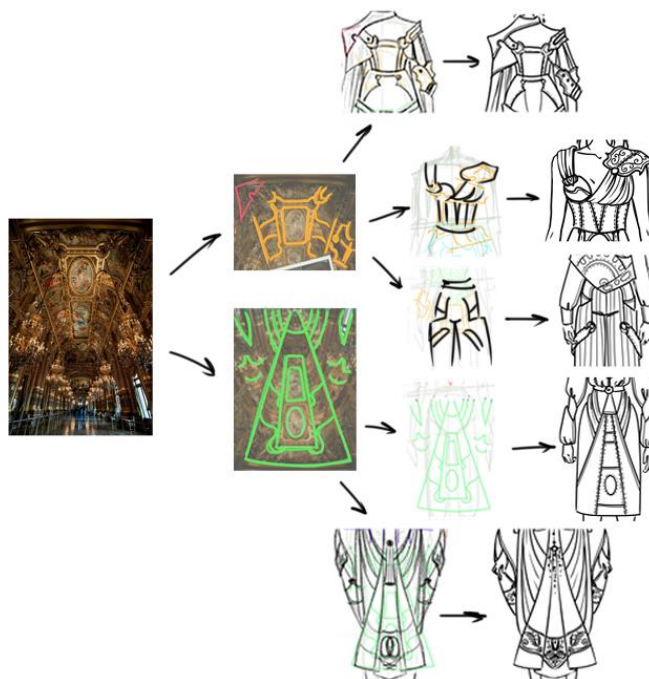

Рис. 2.12. Трансформація елементів інтер'єру палацу в деталі костюма.

Скелепіння та аркові проходи з колонами створюють чудесну композицію із членувань, які можна залучити як у членуваннях стилізованої куртки, комірі пальто, так і у декоративних рішеннях сукні (рис. 2.13).

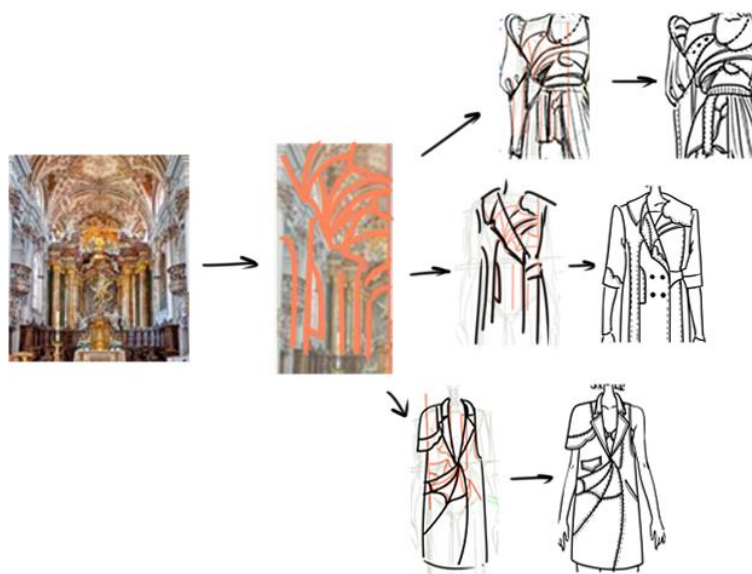

Рис. 2.13. Трансформація елементів скелепіння собору в деталі костюма.

Величні та декоровані сходи були одним із характерних елементів архітектури епохи бароко. Так морська хвиля трансформувалась у функціональний елемент інтер'єру. Елемент можна сміливо застосовувати для різних частин костюму та виробу загалом (рис. 2.14).

Рис. 2.14. Трансформація барокових сходів в деталі костюма.

В результаті проведеного аналізу можна зробити висновок, що архітектура доби бароко є неймовірно насиченим джерелом для опрацювання. Її можна втілювати кожного разу в зовсім нових комбінаціях та інтерпретаціях. А об'єднавши стиль з сюрреалістичними техніками роботи можна досягти досить несподіваного результату, який вражає своєю масштабністю та варіативністю.

Надалі отримані дані необхідно об'єднати з відомостями, отриманими в результаті анкетування та представленими через морфологічний аналіз.

2.6. Морфологічний аналіз форми складових елементів сучасного костюма

Специфіка проектування костюма полягає, перш за все, в урахуванні факторів морфологічної залежності форми від фігури людини, пластики тіла та рухів людини і, не в останню чергу, функціонального призначення. Для того, щоб отримати найбільш вдалу вибірку поєднання крою, окремих частин костюму, послідовного моделювання та декору обрано метод морфологічного

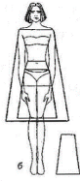
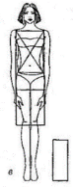
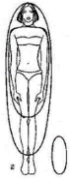
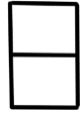

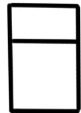

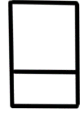

аналізу. В табличній матриці представлено різні комбінації складових костюма, що дозволяє виділити найбільш вдале поєднання з урахуванням побажань споживача, та врешті – застосувати у розробці кінцевих образів колекції. Даний метод представлений комбінацією методів класифікації та узагальнення. Суть даної методики полягає у декомпозиції проблеми розташування елементів костюма та пошуку, за допомогою різних варіацій у схемі, найбільш перспективних рішень.

В результаті аналізу отримано модні силуети та художньо-конструктивні рішення, які згодом будуть використані в кінцевому аналізі для отримання аналогових форм моделей. Так поступово дані кожної таблиці накладаються одна на одну, відсіюючи менш вдалі варіації та залишаючи кращі поєднання для проведення наступних маніпуляцій.

Першочергово необхідно визначитися з фундаментальними рішенням, а саме визначення силуетних форм та розміщення рівня лінії талії (таблиця 2.3). Визначення основних композиційних рамок дозволить правильно побудувати композицію та структуру надалі.

Таблиця 2.3

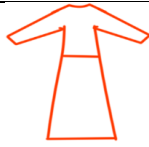

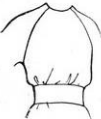

Морфологічний аналіз (силуетна форма і лінія талії)

Силуетна форма Лінія талії				
				
				
				

Покрій рукава є необхідною складовою у побудові базової конструкції виробу, навіть без наявності рукава як деталі, в багатьох випадках залишається актуальним оформлення пройми, тому в таблиці 2.4 представлено варіанти даних з попередньої таблиці із найбільш традиційними варіантами покрою рукавів: вшивний, суцільно викроєний та реглан. Згодом отримані варіанти можуть бути ускладнені різними підвидами рукавів, наприклад рукав-реглан може бути виконано у вигляді реглана-погона, реглана-кокетки чи напівреглана. Суцільно викроєний рукав може бути виконаний по типу «кажан», або бути максимально прилеглим з ластовицею.

Таблиця 2.4

Морфологічний аналіз (покрій рукава)

Див. табл. 2.3 Покрій рукава				
				
				
				

В результаті морфологічного аналізу двох складових отримано найбільш вдалі базові конструкції для майбутніх образів. Віднині варто звернути увагу до деталей, наприклад коміра. У таблиці 2.5 представлено вибірку з фентезійного коміра, класичного піджачного та коміра-стійки у двох варіаціях: звичайний та сорочковий.

Для сюрреалістичних мотивів можна застосувати як цілком художньо оформлені коміри, так і більш звичні в нових інтерпретаціях. Втілення класичних моделей комірів через призму нереальної трансформації згодом може показати небачений результат.

Таблиця 2.5

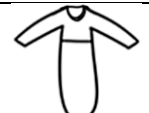
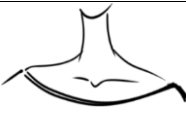

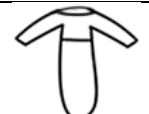
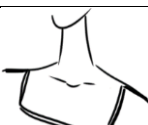

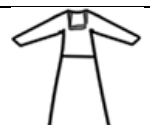

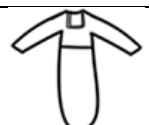
Морфологічний аналіз (вид коміра)

Див. табл. 2.4 Вид коміра				
				
				
				

Оформлення горловини також є цілком необхідною складовою костюма (таблиця 2.6). Горловину можна оформлювати як класичними плавними лініями, так і геометричними або фентезійними. Вона може бути щільно прилеглою до основи ший так і розширеною, навіть оголювати плечі. Одночасно з тим можна поглиблювати горловину, утворюючи виріз включно до лінії талії та нижче. Все залежить від початкового задуму, призначення виробу та обраного споживача. Адже рамки прийнятної для кожного різні, до того ж вподобання кожної окремої людини можуть бути віднесені до різних категорій.

Таблиця 2.6

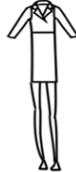

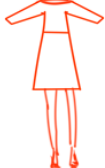
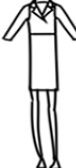

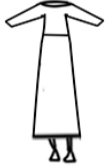

Морфологічний аналіз (вид горловини)

Див. табл. 2.4 Вид горловини				
				
				
				

Важливою складовою композиції є визначення довжини виробу. Довжина може бути як екстремально мінімальною у виробках типу боді або мініспідниць, середньої довжини, до щиколоток і екстра довгої зі шлейфами та іншими деталями залежно від фасону. В таблиці 2.7 отримані скомбіновані з попередніх таблиць костюми представлені у різному форматі довжини, що дозволяє краще оцінити загальну картину та підібрати вдалі варіанти згідно опитування.

Таблиця 2.7

Морфологічний аналіз (довжина виробу)

Див. табл. 2.5 і 2.6 Довжина виробу				
				
				
				
				

Висновки

Всупереч широкому спектру можливостей інтернет мережі, представлена у вільному доступі інформація часто виявляється надмірною та не завжди правдивою. Різні джерела пропонують своє бачення на такі складні для розуміння напрями, як сюрреалізм. З цього виходить ключова необхідність правильно відсіювати інформацію та ретельніше досліджувати джерело.

В результаті проведеного дослідження розглянуто важливий етап в розробці концепції, а саме аналіз поєднання напрямів бароко та сюрреалізму у мистецтві. Важливим є не лише дослідження сюрреалізму та бароко, як окремих складових, а й їхнє представлення у цілісній композиції. Візуальна довідка дозволяє визначити досвід художників у схожих мотивах ідейного рішення. Можливість побачити матеріальне втілення концепції дозволяє розширити межі пізнання теми. Таке дослідження не визначає ймовірність прямого копіювання, якщо грамотно опрацювати отриману інформацію. Наступним кроком стало проведення цілеспрямованого опитування для визначення необхідних характеристик споживчого сегмента для пропонованої у розробку колекції. Цей етап є важливим для колекції з огляду актуальності та конкурентоспроможності. Проте для проєктованого сценічного блоку колекції, надалі будуть сформовані додаткові вимоги згідно з призначенням.

Всі попередньо сформовані дані опрацьовано з допомогою обраних методів формоутворення костюма. Таким чином, для віднайдення базових конструктивних та декоративних рішень колекції згідно з концепцією, застосовано системно-структурний аналіз. В ньому проведено обробку елементів архітектури бароко для визначення елементів побудови, які згодом будуть застосовані для розробки ескізів колекції. Представлено першочергові ідеї формування сучасних образів у різних асортиментних блоках через трансформацію. Вони містять насичені та нагромаджені пропозиції щодо формоутворення та декоративних рішень. Це дозволяє розглянути більшу кількість комбінацій та обрати найбільш вдалі. Останнім компонентом на даному етапі дослідження став морфологічний аналіз, який дозволяє сформувати вибірку форм, силуетів та основних конструктивно-модельних рішень у матричній формі. При цьому враховувались дані, отримані в анкеті №2. В результаті проведеного морфологічного аналізу визначено найбільш вдалі композиційні та конструктивні рішення, які виділено червоним у кожній з таблиць. Як і в попередньому випадку, такий підхід дозволяє проаналізувати розширену вибірку пропозицій та залишити кращі варіанти.

РОЗДІЛ 3
ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

В грамотному створенні колекції варто звернути увагу не лише на дослідження джерела натхнення для створення образів. Правильно сформульована концепція є ядром колекції. Але, окрім того, необхідно дослідити тенденції та визначити, що пропонує ринок модної індустрії зараз. Сучасні віяння моди, актуальні силуети, крій, матеріали та кольори – те, що не можливо ігнорувати при створенні дійсно успішної колекції. Нині дизайнеру практично неможливо сепаруватися від зовнішнього світу і лише творити. На моду впливають події політичного, економічного, екологічного характерів. Потрібно бути у постійному безперервному русі з сучасністю, щоб досягти успіху.

В першу чергу необхідно дослідити актуальність обраного джерела натхнення. Існує тенденція дизайнерів мислити в схожому руслі, тому так часто в один і той же період творці надихаються схожими або практично ідентичними речами. До того ж події у суспільстві залишають видимий слід у творчості дизайнерів та безпосередньо відгукуються у їхніх колекціях.

Ідея – річ непостійна та дуже спонтанна. Можна перебувати у постійному пошуку натхнення довгий час, а в результаті – іскра запалає, здавалось, у незначний момент. Будь-яке скороминуще враження, думка, образ можуть викликати бурхливий потік хвилювання, який стане ядром для концепції.

Маючи повноцінно сформований скелет із дослідженої та відібраної інформації, залишається віддатися творчому пориву та створити якомога більшу кількість ескізів колекції. Це може бути одяг як окрема одиниця, яку потім можна скомбінувати у образи, так і початково сформований образ, який передає свій власний настрій. Таким чином буде створена колекція, яка зможе не лише передати світогляд та почуття дизайнера, а й ефективно взаємодіяти з навколишнім світом. Колекція не буде ізольованою, а зможе відгукнутися у думках багатьох людей, викликаючи протилежно різні почуття, неважливо чи це буде захват, чи відторгнення. За першочергову мету у цьому випадку обрано прагнення сколихнути розуми глядачів. Якщо їх зачепила колекція – можна вважати, що ціль досягнена. Провалом радше можна вважати байдужість та незацікавленість.

3.1. Визначення сучасних тенденцій в проєктуванні жіночого одягу

3.1.1. Визначення актуальності використання художнього напрямку «сюрреалізм» у проєктуванні колекції

Переосмислення традиційних жіночих установок та формування більш сучасних та вільних можна сміливо вважати ключовою тенденцією сезону весна-літо 2022 року. Дизайнери продовжують експериментувати з силуетами, формами та пропорціями. Досягнення минулого стають прекрасним та багатограним джерелом натхнення. Але при цьому всьому виникає нове та відмінне мистецтво. В останні роки набуває шаленої актуальності не лише проблематика та естетика екології, а й репрезентація національних меншин та міжнародного колориту в рамках колекцій. Важливо не просто передати ідею, а й застосувати інноваційний крій, цікаве поєднання матеріалів та кольору. Варто якомога яскравіше презентувати колекцію згідно з концептуальним рішенням. Для кого необхідно дослідити не лише загальні тенденції в модній індустрії, а також розглянути застосування обраного джерела натхнення серед дизайнерів.

Вінтаж впевнено відстоює своє місце на верхніх сходинках тенденцій останнє десятиліття. Тим часом дизайнери все більше заглиблюються у старовинні видання та архіви, щоб представити нові незвичні образи, які беруть початок від натхнення історичними силуетами та цікавими деталями. В результаті виникають колоритні колекції, які вражають у деталях (рис В.1). Гра з пропорціями без перебільшення є однією з характерних рис весняно-літнього сезону 2022 року. Відповідно до запитів сучасного споживача продовжується переоцінка традиційних понять на ринку жіночого одягу, а інтерес до історичної спадщини додає особливої ностальгії та шарму. Несподівані ідеї часто наповнені деякою грайливістю. Так виникають небачені форми та екстремальні силуети (рис. В.2). Екологічність та глобалізація об'єднуються та представляють на ринку нове бачення та продукт. Актуальними стали образи мандрівників з їхніми хвилеподібними силуетами жупанів та аксесуарами ручної роботи. В одязі частіше залишають необроблений край пряжі, волокон та шкіри, а тенденція ручної роботи відсилає до часів ремісництва та майстерності (рис. В.3) [23].

Нижче представлені головні жіночі тренди сезону Весна-Літо 2022.

Бралетти. Бренди представили низку варіантів жіночих бралеттів. Так Jacquemus та Emilia Wickstead надають перевагу мінімалістичному крою. Дизайнерські будинки Versace і Christian Siriano своєю чергою презентують яскраві та неонові моделі. В колекціях Chanel і Hermes їх поєднують з жакетами, а Simone Rocha пропонують вдягати поверх суконь (рис. В.4).

Комплекти. Плечовий та поясний одяг в однаковому стилі та з ідентичного матеріалу користувався популярністю ще в часи розквіту, але й нині сучасні дизайнери пропонують такий підхід до комбінування образів. Сучасні комплекти сміливо модернізують, експериментально поєднуючи різні силуети та нашарованість. Так образ повністю читається як єдине ціле в асортименті таких дизайнерських брендів як: Dolce&Gabbana, Prada та Emporio Armani. Tom Ford експериментує із блискучими та матовими текстурами, а Sportmax поєднує прозорі та щільні матеріали. Бренди все частіше звертаються до принтів як в одязі, його елементах, так і в аксесуарах. Яскравими прикладами є колекції Issey Miyake, Libertine та Kenneth Ize (рис. В.5).

Повсякденний одяг. Під час пандемії практично увесь світ надав перевагу зручним спортивним костюмам та домашньому одягу. Наступної весни цей тренд все ще вважається актуальним. Звичайно затишний стиль став більш елегантним та розкішним, трансформуючись під рукою дизайнерів брендів категорії люкс. Так м'які домашні костюми були продемонстровані на показах Cynthia Rowley і Richfresh. Шовкові комплекти були запропоновані у колекціях таких брендів, як Tom Ford та Victoria Beckham (рис. В.6).

Об'ємні силуети. Наступної весни об'ємні силуети трансформуються в більш приголомшливі образи. Примхливого глядача можна вразити, на перший погляд, звичними формами, але в новому втіленні. Так пишні спідниці у Christopher John Rogers та ефектні рукави-ліхтарики Loewe та Christian Siriano заграють новими фарбами. The Row демонструють вільні футболки з оверсайз сорочками, піджаками та широкими подовженими штанами. Louis Vuitton представили на показі образи в яких штани комбінувались з довгими тренчами

або пуховиками (рис. В.7).

Маски. Мода нерідко репрезентує події, які сколихнули світ. Таким чином під час пандемії на подіуми вийшло чимало моделей в аксесуарах, що закривають обличчя. На думку дизайнерів маски стали новим обов'язковим атрибутом та неодмінною частиною звичного способу життя. Вони можуть повторювати кольори та дизайн одягу, як на показах Rick Owens і Marine Serre, в іншому випадку – акцентною деталлю образу, як у дизайні бренду Collina Strada. Також з допомогою нового аксесуару можна залишити певне повідомлення, як у масках «Vote» від Studio 189. Далеко не всі аксесуари функціонально виправдовують свою ефективність. Часто їх застосовують як новий незвичний елемент гардеробу, швидше прикраса. Так з'явилися блискучі головні убори у Paco Rabanne, сітчасті маски Maison Margiela та прозорі вуалі Chanel (рис. В.8).

«Розслаблений» крій. Останнім часом віддалена робота та загалом дистанціювання від соціуму вплинуло на відторгнення споживачами строгих класичних костюмів. Так актуальними стали костюми вільного крою, які максимально комфортні для тіла і приречені залишатися популярними ще надовго. На зміну прилеглому діловому одягу прийшли цілком невимушені силуети: об'ємні, вільні, подовжені, які легко піддаються драпіруванню. Такі моделі не обмежують людину, максимально комфортно відчуються, але одночасно з тим зовсім не схожі на повсякденний домашній одяг. Активно демонструють такі моделі дизайнери Max Mara, Ralph and Russo і Hermes. Деякі бренди все ж додали затишку образам, доповнивши їх домашнім взуттям (рис. В.9).

Стиль диско. Хоча основна маса дизайнерів надали перевагу стриманому стилю, на тижні моди з'явилися образи яскраві та нестримні. Відразу на декількох презентаціях колекцій з'явилися образи в стилі диско. Одяг оздоблюється люрексом, стразами та пір'ям. Так на показах Balmain і Louis Vuitton представлені блискучі сукні та костюми з паетками, а колекції Givenchy і Laquan Smith хизувалися шкірою у відтінках переливчастого металу (рис. В.10).

Напівпрозорі тканини. Ще одним безумовним трендом сезону слід

вважати напівпрозорі тканини. Такі бренди як Christian Dior, Jacquemus, No. 21 вирішили вразити глядача, звернувшись до нашарованості тканин, де просвічувались елементи образу включно до білизни. Шаленою популярністю користуються напівпрозорі спідниці Chanel, вдягнуті поверх мінісуконь або шортів. Іншим методом подачі стали накидки з легких матерій поверх щільних тканин, що додало глибини відтінку та плавності. Яскраві приклади продемонстрували Act N. 1, Elie Saab і Fendi (рис. В.11).

Стиль нульових. Модні дизайнери підготували для майбутнього сезону естетику нульових, яку вже очікували деякий час. Джинси із заниженою талією, видима лінія стрінгів, ультракороткі шорти та мініспідниці – такі речі стануть актуальними. Тепер «whale tale» дизайнери трансформують, вшиваючи у спідниці, як це зробили Sandy Liang та Versace або сукні, як у Laquan Smith. Деталі стрінгів також можна спостерігати у колекціях Jacquemus і Claudia Li. Міні у поясному одязі з'явилися на подіумах Miu та Isabel Marant (рис. Б.12) [24].

Таким чином модні тенденції на наступний сезон демонструють неймовірне різноманіття у якому можна віднайти комфортний для себе напрям. Можна з легкістю комбінувати стилів, або втілювати актуальні елементи гардеробу у незвичних образах. Єдиним зауваженням є те, що не потрібно сліпо слідувати трендам. Все-таки дизайнерське рішення залежить від концепції бренду та загалом світогляду творця. Якщо дизайнеру непритаманне використання яскравих кольорів, багатошаровості або сексуальних образів – не потрібно суперечити ідеям, які сповідує бренд протягом його існування. Варто знайти золоту середину, додавши один або кілька актуальних елементів до образу чи створити акценти в новій інтерпретації. Таким чином колекція буде гармонійною і не протистоятиме фундаментальній концепції.

Пандемія сколихнула світ несподівано і саме у цей час чимало іменитих дизайнерів звернулись до ідей сюрреалізму. Кілька найяскравіших з нещодавніх показів прикладів представлені далі.

Burberry. Рікардо Тиші у своїй лінії одягу «У розквіті» весни 2021 року надихнувся природою, як безперестанно відтворює себе, відроджуючись та

омолоджуючись. У показі об'єднались в чудесному симбіозі мода, мистецтво та музика. Німецька художниця Анна Імхоф зробила постановку танцювального перфомансу для шоу. У показі також взяли участь співачки Еріка Бадю і Розалія, а також музикант Стів Лейсі (рис. 3.1) [66].

Рис. 3.1. Сюрреалізм Burberry, весна-2021.

Dior. Марія Грація К'юрі переосмислює жіноче тіло через характерну для сюрреалістів призму манекена. Вона, описуючи свою колекцію високої моди осінь-зима 2020-2021 для Будинку Dior, каже: «Сюрреалістичні образи роблять видимим те, що саме по собі незримо. Мене цікавлять таємниці та чари, які відганяють невпевненість в завтрашньому дні». Італійська дизайнерка успішно звертається до менш традиційних версій жіночності, Черпаючи натхнення в роботах таких художниць, як Лі Міллер, Дора Маар і Жаклін Ламба. Попередньо згадані художниці вийшли за рамки ролі «музи» у мистецтві, як чисто естетичного аспекту (рис. 3.2) [28].

Рис. 3.2. Колекція високої моди Dior, осінь-зима 2020-2021.

Moschino. Нова колекція Moschino весна-літо 2021 сповнена ідей, зібраних з пандемічний дебатів про моду майбутнього і головним питанням яких став

вибір між функціональністю або фантазією. Розглядаючи колекцію, стає зрозуміло, в якому напрямі творить Джеремі Скотт: ефектні продовження тогорічної колекції з сукнями епохи Марії Антуанетти, вінтажними блузами в стилі 1950-х, сукнями з принтом, одягом з вивернутими швами та вставками, як данина схильності Франко Москіно до сюрреалізму (рис. 3.3) [37].

Рис. 3.3. Moschino, весна-літо 2021.

Balmain. Сет-дизайн показу колекції Balmain осінь-зима 2020 був натхненний картинами італійського сюрреаліста Джорджо де Кіріко, засновника «метафізичного живопису». Де Кіріко відштовхувався від ідей філософа Отто Вейнингера, який вважав, що навколишній світ постійно змінюється, а значить – він повинен складатися з простих геометричних форм. Геометрія і порожній простір з'явилися на картинах італійця, сюжети яких дизайнер використав в декораціях сцени (рис. 3.4) [57].

Рис. 3.4. Balmain, осінь-зима 2020-2021.

Hermes. Відбитки скульптур греко-римської богині прикрашали колони на виставці Hermes, а дзеркала зображували частини їх мармурових форм. У творчій

презентації згадувалися сюрреалісти Сальвадор Далі та Жан Кокто, що пробуджувало почуття чарівництва, таємничості та глибини (рис. 3.5) [84].

Рис. 3.5. Hermes, весна-літо 2021.

Schiaparelli. Чуття Roseberry до фантастики повністю перегукується з естетикою Скіапареллі. Його робота з прет-а-порте – знайти баланс між сюрреалізмом, який був візитною карткою легендарного дизайнера, і повсякденністю. У фотографіях лук бука, які він зробив, і в залаштунковому відеоролику, знятому брендом, ця екстраверсія найбільш чітко проявляється в позолоченій біжутерії Roseberry: окуляри з емалевими очима в центрі, маски, кігті на кінчиках пальців, навіть гудзики на грудях (рис. 3.6) [85].

Рис. 3.6. Schiaparelli, весна 2021 Ready-to-wear.

Louis Vuitton. Ключем до сезону стала цитата: «Сюрреалізм – коли вулична мода імітує формальний одяг, а життя імітує мистецтво. Або ж навпаки». Все стає грою, що балансує між традиціями та інноваціями. Костюми здаються серйозними та мініатюрними за конструкцією. Пальто розрізають і збирають в летючій головоломці. Костюми створюються з несподівано

кричущих або зіпсованих кольорів. Шкіра відіграє скупченнями та нашаруваннями. Аксесуари також створені в кращих традиціях сюрреалізму. Так сумки, побудовані в 3D: з перекрученими формами, що повторюють вигини тіла, з тисненими та перебільшеними монограмами, з відомою поверхнею Louis Vuitton вже із дзеркальними або вирізаними з сутінкового оксамиту літерами, а також з коробками, які стають жорсткими скриньками, в яких зберігаються дорогоцінні секрети (рис. 3.7) [86].

Рис. 3.7. Louis Vuitton, 2020-2021.

Художній напрям «сюрреалізм» надихнув відомих дизайнерів не лише у процесі створення колекцій, а й в декораціях або форматі презентації. Це доводить, що сюрреалізм як течія – настільки пластична та гнучка у своїй сутності, що дозволяє інтерпретувати її у нових, досі небачених, реаліях та з допомогою сучасних технологій перевершує всі можливі очікування.

3.2. Формування дизайн-концепції

Головним завданням сюрреалістів завжди було намагання вразити, ба навіть збентежити кожного глядача, без винятку. Це міг бути як захопливий подив, так і повне обурливе несприйняття твору мистецтва. Під час пандемії люди почали більше міркувати, рефлексувати та мріяти. Сюрреалізм надихає людей на фантазування, відволікаючи та дозволяючи пережити важкі часи.

Колекція «Богема» у своїй суті натхнена роботами художників-сюрреалістів. Втілення ідей сюрреалізму через призму трансформаційних

маніпуляцій з елементами архітектури бароко – базовий метод формоутворення у концептуальному рішенні. Поєднання настільки складних, нагромаджених та перебільшених деталями стилів викликає враження казковості та нереальності. Ніби персонажі, які виходять зі сторінок казки чи фентезійної вистави. Перетікання важких, перевантажених декором, елементів архітектури в структуру костюма з підкресленням плавних форм жіночого тіла – такий підхід викликає почуття ірреальності та плавного занурення в інший світ. Також розроблено колаж, що відображає концепцію колекції (рис. 3.8).

Рис. 3.8. Концептуальне рішення для колекції.

Повномасштабне втілення колекції передбачає організацію перформансу, який не лише найкращим чином візуалізує концепцію, а й повідає історію казкового світу у виставі «Зоря на третьому небі». Персонажі: Ерга – радниця Сонця, Ока – берегиня лісу, Варна – охоронниця безмежних вод, Мерцана – воїтелька небосхилу, Астерія – богиня зірок (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Сценічні образи колекції для персонажів вистави.

Наближається інавгурація правителя Третього неба, або як його називають жителі низин – Чумацький шлях. Головна героїня повісті Астерія – справедлива та мудра богиня, спадкоємиця престолу, яка вже зовсім скоро повинна засяяти найяскравішою зорею на небосхилі. Близьке оточення панівної династії формують представники клану Жар-птиці, серед яких є як небожителі, які готові підтримати майбутню правительку, так і темні фігури, які лише вичікують момент для початку перевороту. В клан Жар-птиці входять приятельки Астерії, які підтримують її на тернистому шляху до влади. Ерга – радниця Сонця та близька подруга головної героїні. Ока – берегиня лісу, яка разом із Варною, охоронницею безмежних вод, формують потік Сили, яка дарує життя у Низинах (світ людей). Мерцана ж віддана та безстрашна воїтелька небосхилу, яка очолює Сторожову варту між світом небожителів та світом людей. Здавалось, з підтримкою сильних небожителів можна подолати всі перепони на шляху. Та що відбудеться, якщо серед довірених соратників є той, хто бажає викликати падіння та крах династії. У своїй боротьбі героям доведеться стикнутися з важким вибором та численними втратами, залучитись підтримкою союзників та знайти зрадника. Головне – на шляху до влади потрібно зберегти себе та свою істину сутність. Пропонуємо побачити як складеться доля героїв історії та разом з ними пережити смутні часи у фентезійній виставі «Зоря на третьому небі».

3.3. Опис типу та структури, що проєктується

Представлена далі колекція розроблена з допомогою художньої системи ансамбль. В контексті проєктування одягу, ансамблем вважається сукупність предметів, які створені згідно з цілісним ідейно-художнім замислом.

Ансамбль від найбільш схожого поняття «комплект» відрізняється тим, що у першому випадку одяг та його складові невіддільні та обов'язково підпорядковуються одне одному. В комплекті ж можна замінювати елементи образу і від цього загальна композиція не буде зруйнована. Тобто, для образів розроблених у художній системі ансамбль неможливо замінити, забрати або додати будь-який елемент без видимого порушення художньої образності. Своєю чергою ансамбль рекомендований для створення індивідуальних або сценічних образів, оскільки такі костюми можна виготовити лише в обмеженому обсязі. Тобто для промисловості такі костюми дуже рідко застосовуються. В будь-якому випадку основною метою даної художньої системи є повноцінне розкриття творчого потенціалу художника-модельєра, презентація новаторських пропозицій та образного напрямку моди [77].

Колекція пропонується демісезонного призначення у кількох основних асортиментних блоках, які формують гардероб. Орієнтиром для визначення силуетних форм, конструктивно-декоративних та колірних рішень слугують: поетапний та структурований аналіз першоджерела, а також модні покази періоду весна-літо 2021. Пропонований діапазон відтінків ілюструє природу та відповідає актуальним тенденціям. Колірна гама підкреслює людське прагнення до гнучких систем, які підпорядковані не одному сезону, а залишаються актуальними цілий рік. Колекція наповнена справжньою автентичністю, яка нині набуває все більшого значення. Вона поєднує у собі комфортні та м'які фактури тканин з яскравими іскрами декорування, виконаними шаленим сюрреалістичним почерком.

В колекції пропонується одяг з таких матеріалів: костюмні тканини, велюр, екошкіра, гіпюр, органза, фатин, пальтові матеріали та дублянка, декоративні трикотажні, жакардові матеріали тощо. Пропонуються різні види одягу згідно з

певним асортиментним блоком. Образи, виконані в матеріалі, включають такі види одягу, як: сукні, корсетні ліфи, жакети, спідниці, куртки, накидки, боді-жакети та штани.

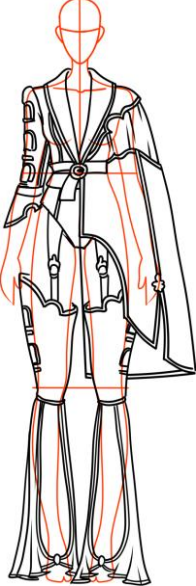

3.4. Опис моделей асортиментного блоку колекції

Досліджено та обґрунтовано вибір сюрреалістичних форм та колірних рішень для сучасного костюма, втілених через трансформацію елементів архітектури бароко. Пропонуються незвичні конструктивно-технологічні рішення в поєднанні з яскравими декоративними елементами для розробки ексклюзивного костюма різних асортиментних блоків.

Завдяки проаналізованим модним тенденціям розроблено ескізне рішення колекції у стилі сюрреалістичного бароко, яка неодмінно вразить глядача і надалі може бути застосована у різних напрямках розвитку. В першу чергу, представлено опис до сценічного блоку колекції, де кожен образ відповідає певному персонажу вистави. В таблиці 3.1 представлено технічний ескіз для радниці Сонця – Ерги.

Таблиця 3.1

Робочий ескіз та колірне рішення для образу Ерги

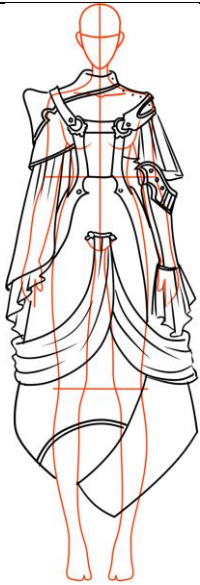

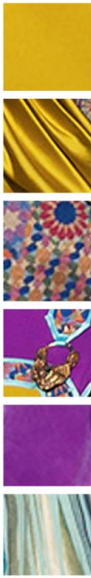
Робочий ескіз моделі (вигляд спереду)	Робочий ескіз моделі (вигляд ззаду)	Колірна гама та фактура
		

Комплект жіночий складається з боді-жакета, відлітної накидки та панчіх на базі штанів кльош. Боді-жакет приталений, з фігурними рельєфами по переду і спинці, в які вшиті червону тасьму, по низу також оброблений тасьмою. Рукав вшивний двошовний, правий – з декоративною імітацією архітектурних елементів. Рукав довжиною три чверті з подвійною манжетою, оброблений по низу тасьмою. Комір шалевий, суцільно викроєний з лацканом, оздоблений тасьмою по краю. Ліва частина виробу з відлітною накидкою трапецієподібного силуету, обробленою тасьмою з декоративним вирізом, який оздоблений гіпюром. Накидка містить фігурні декоративні членування та фігурно оброблений низ, оздоблений тасьмою. Виріб пропонується у комплекті з контрастним поясом. Панчохи-штани на підтяжках, розширені до низу типу кльош, з розрізом спереду по нижніх деталях, з'єднаних по низу декоративною кнопкою, яка пристібається до взуття. Верхні зрізи фігурно оформлені та оброблені тасьмою. Виріб застібається на пряжку на поясі, потаємну застібку в середньому шві боді та потаємні кнопки для накидки та панчіх.

В таблиці 3.2 представлено технічний ескіз для берегині лісу – Оки.

Таблиця 3.2

Робочий ескіз та колірне рішення для образу Оки

Робочий ескіз моделі (вигляд спереду)	Робочий ескіз моделі (вигляд ззаду)	Колірна гама та фактура
		

Комплект жіночий складається з сукні та накидки. Приталена сукня, відрізна по лінії талії, розширена до низу по типу тюльпан. Верхня частина переду сукні з фігурними рельєфами, оформлена по типу комбінезона та пристібається до пат, вшитих у пояс сукні ззаду. Нижня частина сукні подвійна: нижня – з талевими виточками, верхня – у вигляді фігурно оформлених асиметричних деталей, оброблених по краю тасьмою. Сформований декоративний шлейф зі складками-защипами, що огинає нижню частину сукні та замикається на її передній частині. Накидка асиметрично оформлена. Пілочка та спинка на базі суцільно викроєного рукава із декоративною деталлю у складку зліва. Правий рукав трапецієподібний зі складками, оброблений декоративним манжетом по низу з фігурним отвором для руки. Лівий рукав вшивний двошовний у вигляді відлітної деталі. Оброблений фантазійним манжетом по низу та декоративною патою на лінії ліктя. Комір фентезійного типу – стійка з фігурним продовженням деталі на праве плече, оформлений по низу тасьмою. Сукня та накидка містять застібки-блискавки у середньому шві.

В таблиці 3.2 представлено технічний ескіз для берегині лісу – Оки.

Таблиця 3.3

Робочий ескіз та колірне рішення для образу Варни

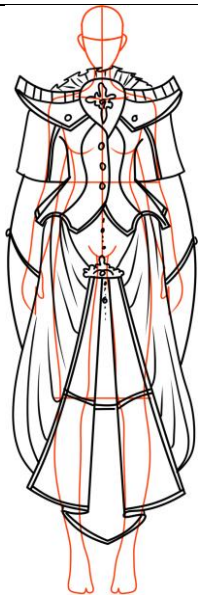

Робочий ескіз моделі (вигляд спереду)	Робочий ескіз моделі (вигляд ззаду)	Колірна гама та фактура
		

Комплект жіночий складається з куртки, штанів та декоративного шлейфа. Куртка приталеного силуету, з фігурними рельєфами та виточкою на пілочках та з прямими рельєфами і середнім швом по спинці. Рукав вшивний двошовний. Лівий – з розрізом на лінії ліктя, в який вшито верхній рукав типу «ліхтарик», а правий – декоративно оформлений ліпниною та смугою у складку, яка огинає рукав від ліктя до низу. Горловина фігурно оформлена та оброблена тасьмою. Застібка блискавка у рельєфі, який проходить через центр грудей, з лівої сторони. Штани з пришивним поясом та застібкою у боковому шві. Верхня частина штанів розширена до низу по типу ліхтарик декоруванням тасьмою по центру передніх половинок, нижня частина трапецієвидно розширена з розрізом та декоративними членуваннями, обробленими контрастною тасьмою. Довжина брюк нижче литки. Додатково пристібається пояс зі шлейфом зліва, зібраним в складки по лінії талії, яка пристібається навколо щиколотки лівої ноги.

В таблиці 3.4 представлено технічний ескіз для воїтельки небосхилу – Мерцани.

Таблиця 3.4

Робочий ескіз та колірне рішення для образу Мерцани

Робочий ескіз моделі (вигляд спереду)	Робочий ескіз моделі (вигляд ззаду)	Колірна гама та фактура
		

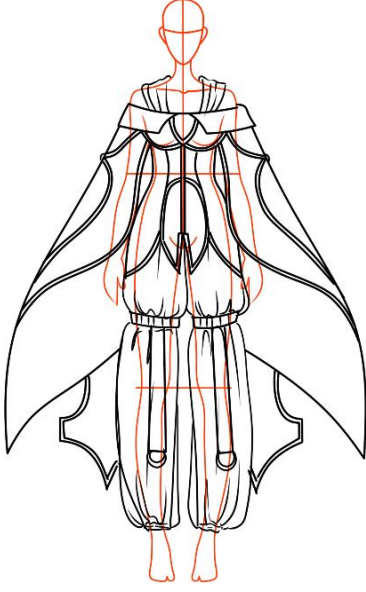
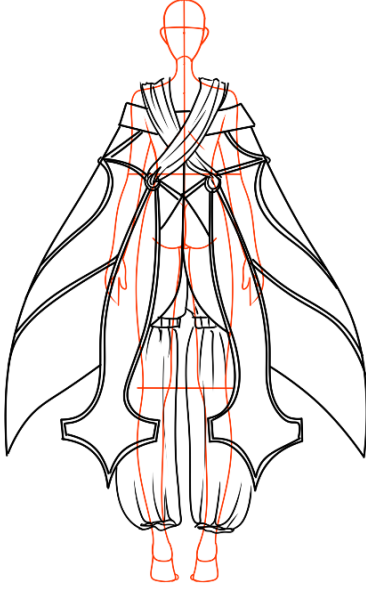
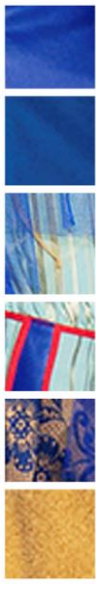

Комплект жіночий складається з жакета та спідниці. Жакет напівприталений, довжиною до лінії стегон. Пілочка з фігурними рельєфами, що проходять через центр грудей. До пілочки пристібається відлітна декоративна деталь у вигляді кокетки з погонами та смугою у складку. Спинка з рельєфами та середнім швом. Низ виробу фігурно оформлений та оброблений тасьмою. Рукав суцільно викроєного типу «кажан», складається з двох частин. Верхня по пілочці оздоблена смугами тасьми довжиною до лінії ліктя. Нижня розширена та звужена донизу у китайському стилі, низ асиметричний та подовжений до лінії колін по заднім деталям. Виріб однобортний з трьома обметаними петлями та гудзиками. Спідниця конічного розширення до низу з рельєфами та середнім швом на задньому полотнищі. Переднє полотнище спідниці оформлене двома відлітними деталями. Нижня приєднана до поясу виробу з оформленими складками, які спадають. Верхня пришита до переднього полотнища спідниці – конічного розширення, нагадує форму стріли, оздоблена контрастною тасьмою.

В таблиці 3.4 представлено технічний ескіз для богині зірок – Астерії.

Таблиця 3.5

Робочий ескіз та колірне рішення для образу Астерії

Робочий ескіз моделі (вигляд спереду)	Робочий ескіз моделі (вигляд ззаду)	Колірна гама та фактура
		

Комплект сценічний складається з корсетного ліфа, штанів та накидки. Накидка з конічним розширенням. Пілочка та спинка асиметричні з фігурно оформленою лінією низу та декоративними членуваннями. На рівні нижче лінії талії розміщені металеві кільця. Комір нижче плечей з фігурним оформленням низу. Накидка містить клиноподібні декоративні деталі шалевого типу. Верхня частина – в складку, виходить з коміра на пілочці та продовжується через лінію плеча до спинки відлітними клиновидними деталями. Штани з конічним розширенням до низу та пришивним поясом. На передніх та задніх половинках по дві талеві виточки від пояса. Застібка-блискавка з гульфіком по передньому зрізу шва сидіння. Пояс застібається на гудзик та обметану петлю. Низ виробу зібраний з допомогою гумки по типу ліхтарика. Містить в комплекті декоративні знімні манжети з патами, на кінцях яких металеві кільця. Ліф корсетного типу, приталеного силуету, довжиною нижче лінії стегон. Пілочка застібається на застібку-блискавку, оформлена вертикальними рельєфами через центр грудей, декоративними фігурними членуваннями у вигляді арки, нижній зріз пілочок клиноподібний, а низ виробу фігурно оформлений. Верхній та нижній зріз фігурно оформлені. Спинка ліфу з вертикальними рельєфами. Врешті створено ряд сценічних костюмів для фентезійної вистави (рис. 3.10).

Рис. 3.10. Ескізний ряд сценічного блоку для персонажів вистави.

Для розробки асортиментних блоків вирішено обрати одну з моделей сценічного блоку та розвинути її стилістичне рішення у нових образах. Таким

чином продемонстровано можливість концептуального рішення адаптуватися до нових завдань та одягу різного призначення. Блок святкового одягу продемонстровано в основних матеріалах костюму Ерги (рис. 3.11). Вирішено додати червоний кресп для формування гармонійної композиції у образах. Також моделі представлені з додатковими неординарними аксесуарами.

Рис. 3.11. Ескізний ряд блоку святкового одягу.

Для блоку повсякденного одягу обрано стилістичні мотиви персонажу Оки. Розроблено дизайни суконь, жакетів, блуз, штанів та аксесуарів. Представлено поєднання матеріалів у різному співвідношенні кольорів для кращої демонстрації пластичності композиційного рішення (рис. 3.12).

Рис. 3.12. Ескізний ряд блоку повсякденного одягу.

Надхненням для верхнього одягу став дизайн головної героїні повісті Астерії. Представлено куртки, плащі, пальто у комбінації з іншими виробами зимового сезону (рис. 3.13). Характерною ознакою є нашарування деталей та конструктивних рішень, які переплітаються в сюрреалістичних формах.

Рис. 3.13. Ескізний ряд блоку верхнього одягу.

Незвично вирішений дизайн блоку ділового одягу отримав розвиток від дизайну костюма Мерцани. Колірне поєднання насиченого фіолетового з атласним лаймовим та матовим фактурним бірюзовим демонструє неповторну стилістику. Пропонуються комплекти з різноманітним плечовим та поясним одягом (рис. 3.14).

Рис. 3.14. Ескізний ряд блоку ділового одягу.

Останнім, але не менш цікавим став блок епатажної спідньої білизни, натхненний костюмом Варни. В ньому поєднались різні комплекти у доповненні з фентезійними накидками та прикрасами. Сміливі образи можна використовувати для вистав у стилі бурлеск (рис. 3.15).

Рис. 3.15. Ескізний ряд блоку спідньої білизни.

Висновки

Результатом роботи у проектно-композиційному розділі стало глибоке дослідження актуальних тенденцій та віднайдення сюрреалістичних мотивів в останніх колекціях іменитих брендів. Пройшовши етапи, необхідні для формування грамотної колекції, сформовано концепцію у двох напрямках згідно з призначенням. Блок сценічного костюма створений відповідно до технічного завдання опису персонажів повісті. Врешті, ескізи моделей розроблені для подальшої демонстрації у виставі «Зоря на третьому небі». Для блоку сценічних костюмів розроблено більш детальний опис з доданням робочих ескізів, оскільки моделі будуть надалі виготовлені в матеріалі. Асортиментні блоки утворюють відгалуження від кожної моделі сценічного блоку у своєму стилістичному рішенні. При цьому вони орієнтовані на вподобання споживачів, які були визначені з допомогою анкетного опитування раніше. Отримано 6 блоків ескізів виконаних у кольорі з рекомендованими фактурами та деталізацією обробки. Таким чином ескізи більш конкретизовані та зручні у подальшому застосуванні.

РОЗДІЛ 4
ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

На сучасному етапі розвитку легка промисловість охоплює галузі, які безпосередньо виробляють продукцію народного споживання, а саме: одяг, взуття, тканини, предмети галантереї тощо. До них відносять такі галузі, як: швейна, текстильна, трикотажна, хутрова, шкіряно-галантерейна, взуттєва.

Нині швейна промисловість – одна з динамічно розвинених галузей світового господарства. Введення інноваційних технологій у виробництво, стрімкі та постійні зміни модних тенденцій – все це викликає інтерес у споживачів, а отже й бажання систематично оновлювати гардероб. Саме наявність попиту споживачів на продукти діяльності впливає на рівень розвитку та тенденції індустрії моди. Для успішної популяризації власної брендової продукції використовують різні важелі впливу у рекламних кампаніях. Продукт рекламної діяльності безпосередньо розповсюджують з допомогою різноманітних методів сучасної комунікації, зокрема медіа.

Виготовлення одягу набирає стрімких обертів у переважній частині країн світу. Впливові світові бренди задають напрям в модних тенденціях, зацікавлюючи споживачів сформованими методами презентацій в індустрії, зокрема показами на тижнях мод. Інші бренди та мас-маркет підхоплює віяння моди та створює продукт відповідно до нововведень. Сьогодення характеризується більш суворими вимогами до якості одягу, при цьому художнє оформлення повинне бути актуальним, а виконання відповідним. Сфера модної індустрії вимагає творчого підходу до справи, неповторних рішень та інновацій, постійного поглиблення умінь та знань. Це все обумовлено строгими законами ринку і постійною безперервною конкуренцією.

Що ж до виробників одягу – вони постійно перебувають у пошуку методів зниження собівартості одягу та резервів економії. Слідом здійснюють пошук ефективних методів оптимізації розробки, проектування та технологічної підготовки моделі до виробництва. Нинішній рівень технологій дозволяє оптимізувати дані процеси завдяки комп'ютеризації.

4.1. Характеристика асортименту та вибір моделі

4.1.1. Аналіз сучасного напрямку моди та загальна характеристика асортиментного ряду виробів обраної моделі

Завдяки впливу на індустрію моди популярного серіалу «Бриджертони», у 2021 році спостерігається зростання попиту та актуальності такого елемента гардеробу, як корсет. Тенденція на появу корсетів з'явилась ще на Лондонському тижні моди – за кілька місяців до того як серіал познайомив величезну кількість глядачів з епохою Регентства. Одна з видатних майстринь корсету – Вів'єн Вествуд продемонструвала виріб у стилів панк та джинсовий корсет у весняній колекції 2021 року. Тим часом Шарлотта Ноулз продемонструвала корсети зі шкіри та замші, а Девід Кома відзначився стилізацією корсета з 90-х в новому сезоні. Бетані Вільямс використала яскравий печворк для створення мальовничого корсета [81].

Незамінний упродовж чотирьох століть жіночий атрибут у свій гардероб включила практично більша частина модних інфлюенсерів, включно із сестрами Хадід. Корсети не лише стали найбільш актуальним елементом одягу у соцмережах, а й підкорили вуличний стиль влітку. Проте корсет все ще продовжує існувати в тенденціях осінньо-зимового сезону, а отже представлені нові дивовижні моделі. Даний елемент гардеробу кожен дизайнер прагне обіграти у кардинально протилежних напрямках. Так у колекції Alexander McQueen представлена модель в атласному корсеті з глибоким декольте, а на показі Saint Laurent моделі корсетів, стилізовані на оголене тіло та скомбіновані з довгим пальтом, відсилають до сексуальних образів Мадонни з 90-х. Valentino ж надихнувся готичною естетикою та продемонстрував корсет з лакованої шкіри.

Найбільш видимими стали поєднання корсетів з джинсовими матеріалами, та актуальні варіації на тему популярного нині стилю «преппі». Moschino пропонують повністю джинсові образи, де представлені корсети із золотою вишивкою та екстремальні мінішорти, доповнюючи одяг високими чоботами в тон основного матеріалу. Бренд David Koma пропонує поєднання класичного

образу сорочки та джинсових штанів з корсетом вдягненим поверх одягу. Тим часом Burberry поєднують оверсайз поло з корсетами у шкільному стилі. А Dolce&Gabbana демонструють білий корсет у поєднаній з бавовняною сорочкою величезних розмірів – таке поєднання дозволяє зробити акцент на талії.

Oscar de la Renta у своїй колекції представив яскраві образи. Так виразна золота сукня, доповнена ледь помітним світлим корсетом з акцентами на макіяжі та манікюрі, влучно підходить під стиль у 1920-х – так яскравому продемонстрованому у фільмі Великий Гетсбі. Rokh своєю чергою представили колекції, надихаючись відразу кількома мотивами. На показі можна було зустріти як традиційну шотландську клітку у новій інтерпретації, так і вузькі чорні окуляри – посилення до персонажа Нео із серії фільмів Матриця [30].

В результаті проаналізованих тенденцій та згідно з концепцією, сформованою в попередніх дослідженнях створено сценічний образ в комплектації якого присутній корсетний ліф, виготовлений з екошкіри синього кольору (рис. 4.1).

Рис. 4.1. Ескіз костюма.

4.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі

Процес проектування будь-яких виробів, включаючи одяг, вимагає створення пакету технічної документації щодо технологічних процесів розробки та безпосередньо виготовлення. Технічною документацією називають систему графічних та текстових документів, які необхідні на кожній стадії проектування. В таблиці 4.1 – вихідні дані для отримання конструкції ліфу.

Таблиця 4.1

Формування вихідних даних для одержання конструкції

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Ліф корсетного типу
2	Статеві-вікова ознака	Жіноча, молодша вікова група
3	Силует	Прилягаючий
4	Покрій	На базі вшивного рукава
5	Розмірно-повнотна ознака	170-88-92
6	Прибавка Пг	5,4 см
7	Матеріал	Еко-шкіра на трикотаажної основі

Технічний опис розробляється відповідно до загальнотехнічних умов на конкретну модель виробу. Розробка технічного опису на певний вид продукції обумовлена умовами галузевих стандартів, які містять у собі конкретизовані вказівки. Технічний опис чинний лише при дотриманні зазначених стандартів і є обов'язковим елементом комплексу технічної документації (рис. 4.2 та 4.3).

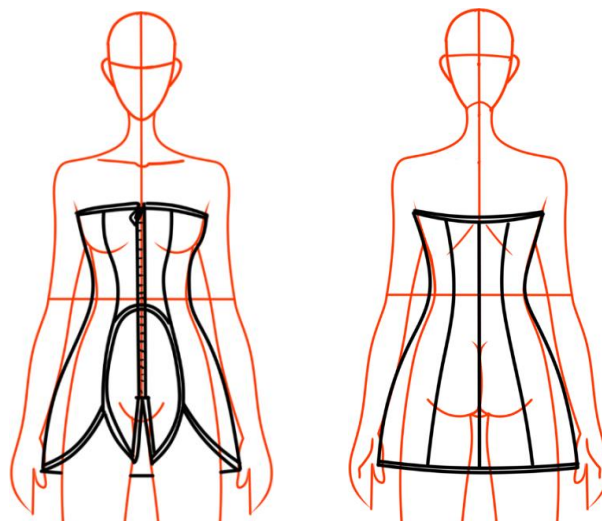
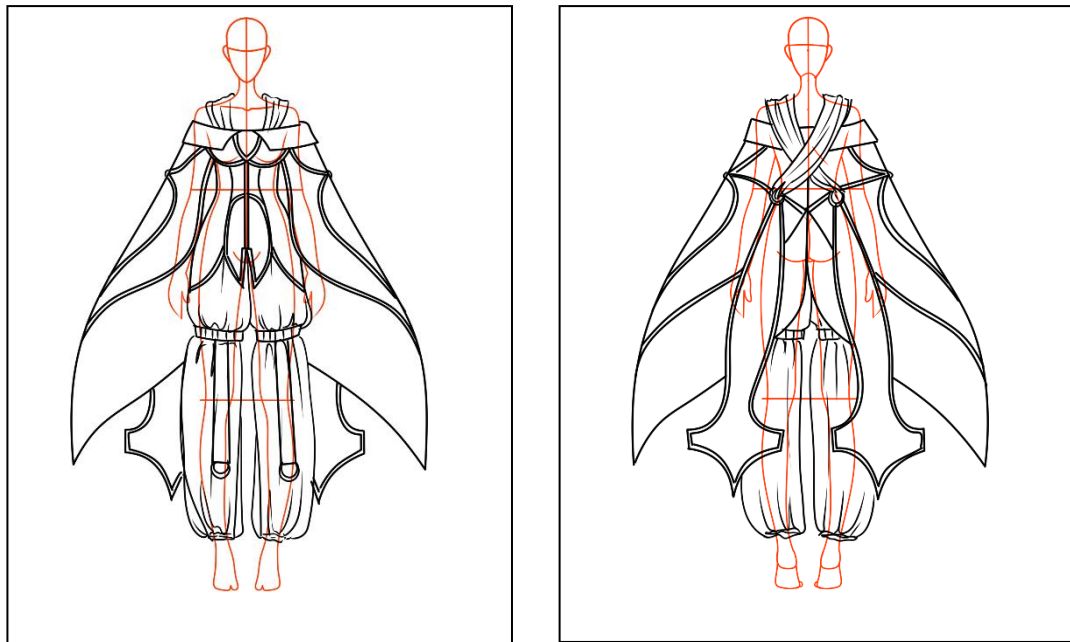

Рис. 4.2. Художньо-технічне оформлення моделі.

Технічний опис моделі

Вигляд спереду

Вигляд ззаду

Рис. 4.3. Технічний рисунок комплекту.

Комплект сценічний складається з корсетного ліфа, штанів та накидки. Рекомендований для жінок молодшої вікової групи 42-44 розміру для сценічного та урочистого використання.

Накидка демісезонного призначення, з конічним розширенням, виготовлена в поєднанні таких основних матеріалів – пальтової тканини кольору морської хвилі, дублянки охристої, декоративного гобелена синьо-золотого кольору та бірюзово-золотої тканини в смугу. Пілочка вкорочена з фігурно оформленою лінією низу та декоративними членуваннями. Спинка з фігурним оформленням низу та декоративними членуваннями. На рівні нижче лінії талії розміщені металеві кільця. Комір декоративного типу шириною 8 см, зміщений нижче плечей, з фігурним оформленням низу.

Накидка містить клиноподібні декоративні деталі шалевого типу, що складаються з верхньої та нижньої частин. Верхня частина – в складку, виходить з коміра на пілочці та продовжується через лінію плеча до спинки на рівні металевих кілець. Від кілець продовжується фігурно оформлена нижня деталь. Виріб оздоблений червоною стрічкою по рельєфах пілочки та спинки, а також

нижній частині клиноподібних деталей.

Штани жіночі з напівбавовняної бірюзово-золотої тканини в вертикальну смугу, з конічним розширенням до низу та пришивним поясом. На передніх та задніх половинках по дві талеві виточки від пояса.

Застібка-блискавка з гульфіком по передньому зрізу шва сидіння. Пояс застібається на гудзик та обметану петлю. Низ виробу зібраний з допомогою гумки по типу ліхтарика. Містить в комплекті декоративні знімні манжети з патами, на кінцях яких металеві кільця. Деталі одягаються на рівні вище коліна.

Ліф корсетного типу, приталеного силуету, демісезонного та літнього призначення, виготовлений з основного матеріалу – трикотажної екошкіри синього кольору. Виріб довжиною нижче лінії стегон. Пілочка з вертикальними рельєфами через центр грудей, центральна деталь пілочки складається з верхньої та нижньої частин. Нижня частина фігурно оформлена і разом складає арку, нижній зріз клиноподібний. Верхній та нижній зріз фігурно оформлені. По центру закладена застібка-блискавка типу «трактор». Спинка ліфу з вертикальними рельєфами, верхній та нижній зрізи оформлені плавними кривими. Виріб на пришивній підкладці. Оздоблений по нижньому, верхньому зрізах та рельєфу з'єднання верхньої та нижньої центральних частин пілочки стрічкою червоного кольору.

4.1.3. Характеристика конструкції моделі

4.1.3.1. Обґрунтування вибору методу отримання конструкції виробу

Конструювання одягу є безумовно складним та вагомим етапом у розробці конструкцій нових моделей. Головне завдання конструктора полягає у найбільш точному визначенні розмірів та контурів деталей виробу, які будуть задовільними для вимог та потреб споживача.

Необхідно грамотно побудувати креслення деталей майбутнього костюму у розгортку, що ускладнює процес виконання такого виду діяльності та потребує певної кваліфікації. Технічним завданням для побудови креслень слугують ескізи, описи або зразки.

Під час виконання побудови застосовано методику конструювання одягу ЦРМ (Центр Розвитку Моді). Перевагами даної методики є те, що побудова здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей фігури, а також з мінімальною кількістю розрахункових формул. Грамотний підбір прибавок для тої чи іншої моделі сприяє досягненню різних форм прилягання, а виміри безпосередньо індивідуальної фігури допомагають у поліпшенні хорошої посадки виробу на фігурі людини. Прийнята в системі побутового обслуговування, схема побудови креслень конструкції плечового одягу з вшивним рукавом закладена в основу даної методики. Обрана схема забезпечує єдність конструювання одягу на індивідуальні фігури для різних груп населення. Також вона забезпечує відтворення особливостей статури та інноваційного моделювання у конструкціях одягу.

Методика ЦРМ пропонує побудову креслення у два етапи:

1. Побудова креслення базової конструкції деталі;
2. Розробка модельних особливостей на кресленні базової конструкції згідно з ескізом моделі.

4.1.3.2. Обґрунтування вибору методу моделювання первинної форми

Зазвичай моделювання здійснюють двома способами: графічним та шаблонним. Графічний спосіб полягає у використанні конкретизованих мірок та розрахунків для побудови конструкції основи, що дає можливість отримати деталі крою для нескладних фасонів одягу.

Тим часом шаблонний спосіб дозволяє оптимізувати робочий процес. Таким чином використовується базова конструкція, отримана шляхом розрахунків. По заданому фасону відбувається подальше трансформування згідно з ескізом. В цьому випадку завдяки графічному методу моделювання на основі базової конструкції спроектовані фігурні рельєфи пілочки та спинки, а також нижній та верхній зрізи. Базова конструкція ліфу із внесеними модельними змінами представлена на рис. 4.4.

Рис. 4.4. Базова конструкція з моделюванням корсетного ліфа.

4.1.3.3. Специфікація деталей

Вихідними даними для розробки креслень лекал слугують: технічне креслення модельної конструкції, властивості обраних для виготовлення виробу матеріалів та підібрана технологія обробки.

Перед виготовленням безпосередньо лекал, виконують перевірку за основними конструктивними лініями на спряження деталей. Креслення лекал будуються на всі деталі, включно з дрібними, наприклад: обшивки, коміру, манжета тощо. Побудова креслень лекал здійснюється з допомогою креслення конструкції. До окремо скопійованих деталей креслення по контурах додаються припуски на шви та відгин, розмір яких задається згідно з типовими методами обробки одягу. На всі деталі ліфу складено специфікацію лекал і деталей крою які представлені в таблиці 4.2.

Специфікація деталей крою – документ, який визначає склад розроблених конструкторських документів, складальних одиниць, деталей крою та використаних матеріалів.

Таблиця 4.2

Специфікація деталей крою

Номер деталі	Найменування деталей	Кількість деталей	
		В лекалах	В крою
1	2	3	4
Ліф			
З основного матеріалу екошкіра			
01	Центральна верхня деталь пілочки	1	2
02	Центральна нижня деталь пілочки	1	2
03	Бокова деталь пілочки	1	2
04	Центральна деталь спинки	1	2
05	Бокова деталь спинки	1	2
З тканини підкладки			
06	Центральна деталь пілочки	1	2
07	Бокова деталь пілочки	1	2
08	Центральна деталь спинки	1	2
09	Бокова деталь спинки	1	2
З прокладкового матеріалу			
10	Центральна верхня деталь пілочки	1	2
	Центральна нижня частина пілочки		
11	Бокова деталь пілочки	1	2
12	Центральна деталь спинки	1	2
13	Бокова деталь спинки	1	2

Креслення комплекту лекал будується в масштабі 1:1 на скопійованих окремо деталях модельної конструкції.

4.1.3.4. Розкладка лекал деталей виробу в масштабі 1:10

Залежно від потреби розкладки лекал виконують в один або кілька комплектів. Розкладкою в один комплект називають одиничною або однокомплектною. Недоліком такої розкладки є її неекономічність на відміну від розкладки в кілька комплектів, яку ще іменують комбінованою. Найбільш економічними є розкладки у два та більше комплектів, для штанів – у три та більше. У такому разі зменшуються витрати матеріалу. З урахуванням способу

настилання тканини, а саме «лицем вниз» або «лицем до лиця», задаються параметри для виконання розкладки.

Таким чином у розкладці «лицем вниз» використовуються всі лекала комплекту, крій деталей одного виробу комплектують з одного полотна. А розкладка «лицем до лиця» характеризується використанням половини комплекту лекал, тобто крій деталей одного виробу комплектують з двох полотен (рис. 4.5). В цьому випадку автоматично дотримана симетрія деталей.

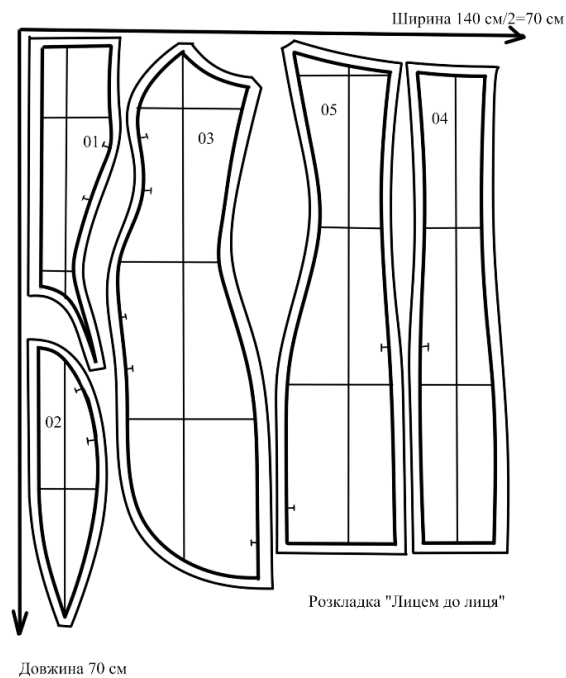

Рис. 4.5. Розкладка лекал.

4.1.3.5. Виготовлення лекал-оригіналів на модель

Лекала – плоскі шаблони деталей одягу, призначені для розкроювання матеріалу та зазвичай виконуються з паперу або картону. Їх оформляють згідно з правилами технічного креслення. Таким чином здійснюється маркування лекал, яке включає такі позначення: наскрізна лінія нитки основи матеріалу, конструктивні лінії, а також назва деталей, кількість деталей крою та розмір виробу. Необхідно ретельно перевіряти деталі на відповідність згідно з монтажними зрізами, адже в процесі виготовлення можлива поява незначних відхилень. Для забезпечення якості оформлення лекал вказано місця розташування монтажних надсічок.

4.2. Вибір матеріалів

4.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу

Під час виготовлення одягу широко використовують різноманітні за будовою та властивостями матеріали. Правильний підбір матеріалів значною мірою впливає на якість, зносостійкість та зовнішній вигляд виробу. Також ті чи інші матеріали потребують застосування різних методів обробки, що визначає трудомісткість процесів. Отже, при виборі текстильних матеріалів варто застосувати комплексну оцінку для визначення не лише окремих властивостей, а й поведінки матеріалу в експлуатації. Зазвичай характеристики матеріалів враховується ще на процесі конструювання та моделювання виробу, розробці технології виготовлення.

Сучасна штучна шкіра виготовляється високої якості та з властивостями, які часом перевершують натуральну. Обраний матеріал естетично привабливий, з гладкою поверхнею та матовим відблиском, не тягнеться, м'який, легкий та еластичний. Вироби з екошкіри серед актуальних тенденцій, виглядають ефектно, стійкі до розриву, відштовхують воду та абсолютно безпечні.

Підкладковий матеріал широко застосовується як для верхнього одягу, головних уборів, так і для деяких суконь. Обрана тканина виготовлена з синтетичних волокон та володіє такими властивостями: гладка, легка, зносостійка, невибаглива у догляді.

Для виробу обрано трикотажний прокладковий матеріал з порошковим клейовим нанесенням у вигляді точок. Особливостями даного дублерину є те, що він легкий у розкроюванні та збігається зі структурою обраного основного матеріалу, при цьому допомагає зробити матеріал більш щільним і зберігати форму. Дублерин середньої щільності та з м'яким грифом з'єднання після здійснення дублювання. Він запобігає деформації виробу після зминання, підвищує міцність та формостійкість. До основного матеріалу даний дублерин приклеюють з виворітного боку, застосовуючи праску з температурою 120-130 °С. Дані структурних параметрів матеріалів зазначені у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3

Структурні параметри текстильних матеріалів

№	Призначення	Оформлення поверхні	Переплетення ниток	Волокнистий склад	Ширина, см
1	2	3	4	5	6
1	Екошкіра Для костюмів, спідниць, суконь	Однотонний, синій	трикотажний	97% поліестер 3% еластан	140
2	Підкладкова тканина	Сіро-блакитний з червоним	жакардовий	поліестер 100%	145
3	Для костюмів, суконь, клейова	Білий, однотонний	дублерин, трикотажний	віскоза 50%, поліестер 50%	150

4.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом

Вимоги догляду за одягом та текстильними матеріалами позначаються конкретними символами, які використовують для маркування виробів. Кожен символ зазначає правила обробки виробів для запобігання їх передчасного зношування та псування. Так визначають рекомендації щодо експлуатації споживачем. На спеціальному ярлику, приєднаному безпосередньо до виробу, розміщують символи. Техстандарт регламентує місце розташування ярлика та його вміст, а саме: волокнистий склад, символи по догляду та інші визначені виробником дані.

Таблиця 4.4

Символи та вимоги догляду за виробом

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	Прасування при температурі до 110 ⁰ С
	Делікатна суха чистка
	Барабанна сушка заборонена
	Товарне штрих-кодування (Україна)

4.2.3. Характеристика ниток та фурнітури

Швейні нитки найчастіше використовують для з'єднання деталей виробів. Також вони можуть грати роль декоративного матеріалу. Під час виготовлення корсетного ліфа використано нитки з поліестеру. Такі нитки характеризуються високими показниками міцності при розтягуванні, а у вологому стані зберігають однаковий з основним матеріалом показник зміни лінійних розмірів. Якісні нитки не лише естетично підтримують вигляд одягу, а й володіють такими властивостями як: рівномірна міцність і подовження, стійкість до прання, хімічної чистки, волого-теплової обробки та впливу сонячних променів. Сучасний ринок представляє широкий асортимент фурнітури, до якої відносять: застібки, гудзики, кнопки, петлі та гачки, пряжки тощо. В цьому випадку запропоновано пластикову тасьму-блискавку «трактор» з золотим напиленням. Тасьма-блискавка не лише естетично приваблива, а й стійка до впливу навколишніх факторів. Для декорування використано бавовняну стрічку червоного кольору. В таблиці 4.5. зазначені характеристики ниток та фурнітури.

Таблиця 4.5

Характеристика ниток і фурнітури

Назва	Призначення	Характеристика
1	2	3
Нитка	З'єднувальна	Поліестер 100%, 40/2, червоного кольору
Нитка	З'єднувальна	Поліестер 100%, 40/2, темно-синього кольору
Стрічка	Оздоблювальна	Бавовна 100%, сатинове, ширина 15 мм, червоного кольору
Застібка-блискавка	Для одягу, застібка	типу «трактор», довжина 90 см, чорна, ланка під золото

4.2.4. Складання конфекційної карти

Конфекційна карта – документ, представлений у вигляді спеціального бланка. Структура документа представлена такими елементами: технічний ескіз моделі (вид спереду та ззаду), найменування підприємства, яке займається розробкою документа, автора власне моделі, а також відповідні рекомендовані

розміри та вікову групу і врешті прикріплюють зразки всіх текстильних та нетекстильних матеріалів, обраних для виготовлення виробу. Форма бланку складається з демонстрації моделі та зазначення розробника, а також інформацію про пакет матеріалів та фурнітуру. На вибір матеріалів впливає комплексна оцінка попередньо досліджених особливостей та поведінки матеріалу під час експериментальної експлуатації. Зразки матеріалів для корсетного ліфа представлені у конфекційній карті в додатку Г.

4.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу

4.3.1. Вибір режимів обробки

Сучасні технології дозволили розширити спектр можливостей для виготовлення швейних виробів, а отже удосконалилась технологія обробки деталей та вузлів одягу. Вибір найбільш доцільної технології обробки залежить від кількох факторів. В першу чергу, на це впливає представлена конструкція майбутнього виробу, матеріалів, обраних для виготовлення, а також наявності обладнання та кваліфікації швачки, яке дозволяє здійснити певну операцію. Нині у швейній промисловості застосовують кілька методів для з'єднання деталей виробу та обробки зрізів, а саме: ниткове, клейове або комбіноване. Спосіб з'єднання, в першу чергу, обирається відповідно до матеріалу викроєних деталей та навантаження ділянок одягу в процесі експлуатації. Відповідно обраний спосіб з'єднання впливає не лише на якість, а й виробничі процеси: продуктивність праці та, зрештою, собівартість виробу. В проєктованому виробі застосовано нитковий та клейовий спосіб з'єднання.

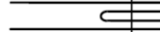
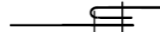

4.3.1.1. Режими виконання ниткових та клейових з'єднань

Нитковим називають з'єднання деталей стібками. В залежності від методу виконання стібки та стебнування поділяють на ручні та машинні. Необхідно врахувати не лише вид виробу, а й властивості матеріалів, їх структуру, а також вид швейного обладнання для того, щоб підібрати раціональний вид та розмір ниткового з'єднання. Найбільш застосовуваними у виробництві є машинні шви,

які характеризують більшою міцністю та еластичністю, менш затратні по часу та естетично привабливі. Машинні шви класифікують за призначенням, а саме: з'єднувальні, крайові та оздоблювальні. Характеристика обраних швів для пошиття виробу представлено в таблиці 4.6.

Таблиця 4.6

Режими виконання ниткових з'єднань

Назва шва	Місце використання	Найменування стібка	Код стібка	Рекомендовані режими обробки			Код шва	Умове зображення шва
				Тип та № голки	№ ниток	К-ть стібків в 1 см.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Зшивний з розпрасуванням	Середній шов спинки, бокові	Човниковий, лінійний	301	Для шкіри №70	40	4	1.01.01	
Зшивний із заправуванням	Рельєфи, бокові шви підкладки	Човниковий, лінійний	301	Для шкіри №70	40	4	1.01.01	
Зшивний із кантом	Рельєф	Човниковий, лінійний	301	Для шкіри №70	40	4	1.12.01	
Настрочний	Замок-блискавка	Човниковий, лінійний	301	Універсальна №80	40	4	2.02.03	
Обкантовувальний із закритими зрізами	Нижній та верхній зріз ліфу	Човниковий, лінійний	301	Універсальна №80	40	3	3.05.03	

З допомогою термопластичних клеїв скорочують час та полегшують виконання певних складних технологічних операцій, також надають формостійкість виробу. Метод клейового з'єднання широко використовуються для обробки низу виробів, коміра та бортів, клапанів та листочок кишень тощо. Зазвичай перевагу надають клейовому порошку, який на відміну від інших матеріалів, створює еластичні та м'які шви. Окрім того, застосовують клейові неткані матеріали та варіації з одностороннім або двостороннім покриттям. Для

виготовлення певного виду одягу застосовується відповідний вид клею, визначений призначенням та умовами експлуатації (таблиця 4.7).

Таблиця 4.7

Режими виконання клейових з'єднань

Місце використання	Вид клейового матеріалу, артикул, фірма-виробник	Запропоноване обладнання	Технологічні режими		
			Температура, °С	Час обробки, с	Тиск, Бар
1	2	3	4	5	6
Деталі з основного матеріалу	Дублерин трикотажний білий, 30527	Прасувальний стіл та праска STB-200 бренду «Silter»	110-150	10-20	1,5-4,0

4.3.1.2. Режими волого-теплової обробки (ВТО)

Волого-теплова обробка має чималий вплив на кінцеву якість та зовнішній вигляд виробів. Процес ВТО складається з кількох етапів, а саме: розм'якшення волокна матеріалу з допомогою впливу вологи та тепла, надання необхідної форми завдяки тиску та, врешті, закріплення результату шляхом видалення вологи від дії тепла і тиску. Є різні види операцій, які розділяють на три великі категорії: прасування, пресування та відпарювання. Використовують спеціальне обладнання: праски, преси, манекени, прасувальні столи, спеціальні колодки. Обрані режими волого-теплової обробки для ліфу, надані у таблиці 4.8.

Таблиця 4.8

Режими виконання операцій ВТО

Технологічна операція	Місце використання	Обладнання	Технологічні режими	
			Температура, °С	Вологість, %
1	2	3	4	5
Пропарювання матеріалу	ВТО тканини перед розкроєм	Прасувальний стіл та праска STB-200 бренду «Silter»	140	20-35
Розпрасування	Бічний, середній шви		140	20-35
Запрасування	Рельєфи, всі шви підкладки		140	20-35
Спрасовування	Формування випуклості грудей		140	20-35
Припрасовування	Нижній та верхній край ліфу, місце застібки		140	20-35
Відпарювання	ВТО готового виробу		140	20-35

4.3.1.3. Обґрунтування та вибір обладнання

На якість виробів, окрім вище зазначених факторів, безпосередньо впливає раціонально підібране обладнання та засоби малої механізації. Нині ринок представляє не лише швейні машини з базовими функціями, а й інноваційне та високотехнологічне обладнання. Технологічна характеристика швейного обладнання представлена в таблиці 4.9.

Таблиця 4.9

Технічна характеристика швейних машин загального та спеціального призначення

Клас, країна-виробник, торгова марка	Технологічне призначення	Максимальна швидкість шиття, (об/хв.)	Тип стібка	Максимальна довжина стібка, мм	Додаткові відомості
1	2	3	4	5	6
394 L «Janome», Тайвань	З'єднання деталей, прокладання оздоблювальних строчок	750	Двонитковий однолінійний прямий човниковий, 301	4,0	Додатковий підйом притискної лапки, швидкість регулюється електричною педаллю

При виборі обладнання для ВТО керуються характеристиками впливу температури, вологи та тиску на матеріал. Залежно від властивостей обраного матеріалу обирають устаткування не лише з точки зору ефективності обробки, а з урахуванням можливості усунення дефектів та запобіганню псування матеріалу під час ВТО (таблиця 4.10).

Таблиця 4.10

Технічна характеристика обладнання для ВТО

Клас, країна-виробник, торгова марка	Технологічне призначення	Додаткові відомості
1	2	3
SILTER STB 200	Призначений для використання з парогенератором і виконання різноманітних операцій.	виготовлена з нержавіючої сталі, оснащена ручкою (коркове дерево) та регульованим термостатом

4.3.2. Складання технологічної послідовності обробки

Технологічна послідовність (ТП) обробки означає певний порядок неподільних операцій, а саме: виготовлення деталей, обробки зрізів, вузлів та монтажу виробу. На рис. 4.6 представлено послідовність обробки для ліфу.

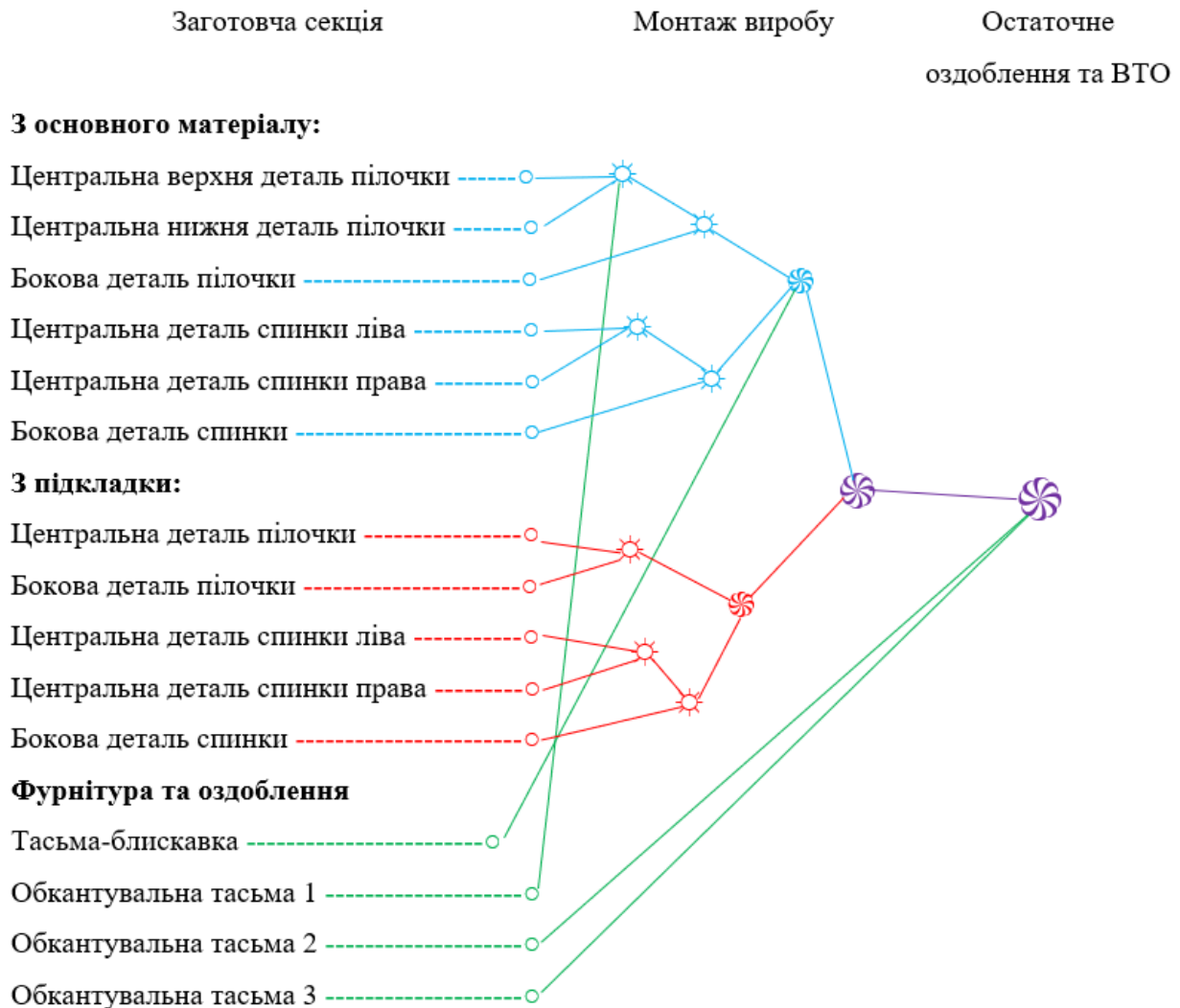

Рис.4.6. Технологічна послідовність пошиття.

Неподільними операціями називають такі, які неможливо або недоцільно роз'єднати на складові через технологічну зв'язаність. Кількість операцій залежить від виду одягу та складності виготовлення. Саме завдяки технологічній послідовності можна визначити час, потрібний на виконання кожної операції та врешті на виготовлення виробу повністю. Створення подібних вказівок сприяє оптимізації виробництва одягу та зменшує вірогідність помилки. На рис. 4.7 продемонстровані перерізи вузлів, які застосовані в процесі виготовлення ліфу.

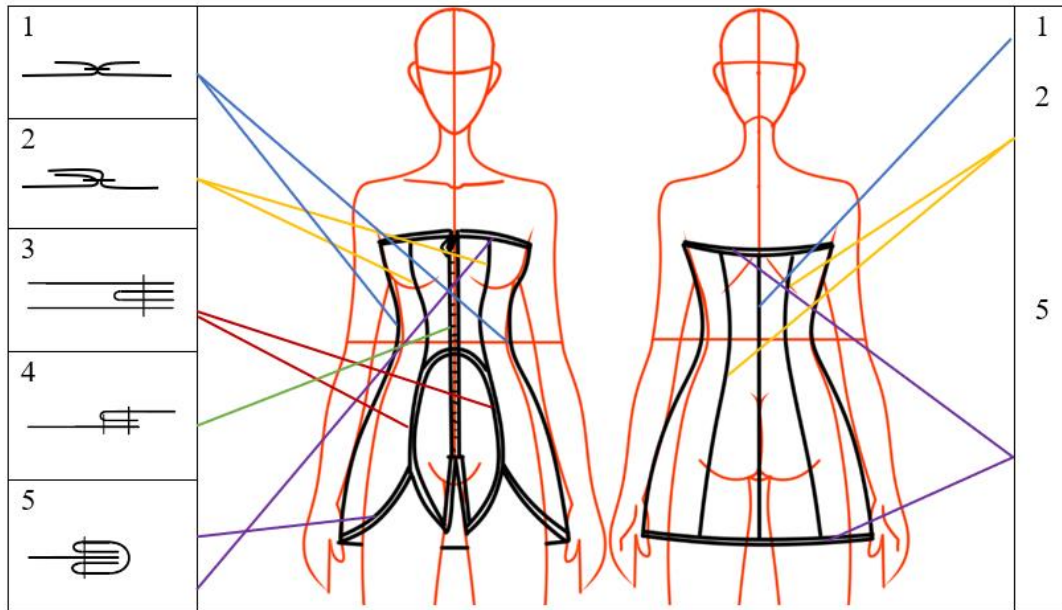

Рис. 4.7. Технічний малюнок з перерізами вузлів.

Висновки

На даному етапі розробки було поглиблено досліджено актуальність такого виду одягу, як корсет у 2021 році. Для створення корсетного ліфа розроблено технічні рисунки виробу та комплекту, в який його включено. Створено технічний опис для подальшої роботи над моделлю. Розроблено базову конструкцію ліфу на основі креслення приталеної сукні. Внесено модельні зміни згідно з ескізом, враховуючи пропорції тіла людини. Розроблено специфікацію деталей крою, раціональну розкладку лекал. Та врешті, виготовлені лекала-оригінали згідно з технічними вимогами. У наступному етапі обрано матеріали згідно з ескізом, призначенням та загальною концепцією. Матеріалами для ліфа стали: трикотажна екошкіра, жакардова підкладка та трикотажний дублерин. При виборі фурнітури обрано нитки з поліестеру, червону стрічку, застібку-блискавку та корсетні чашки. Попередньо досліджено та обрано необхідні режими обробки для пошиття ліфа включно з виконанням ниткових та клейових з'єднань, волого-теплової обробки та раціонального обладнання. Після розробки конфекційної карти, з представленими зразками усіх матеріалів, виготовлено виріб згідно з конструктивними та технологічними вимогами. Фото готового комплекту в матеріалі з аксесуарами представлено у додатку Г.

РОЗДІЛ 5
ПРОЄКТНО-ГРАФІЧНИЙ

На сучасному етапі розвитку суспільства продуманий маркетинг та якісна візуалізація продукції є чи не найважливішим фактором. Адже серед чималої кількості вибору однієї й тієї ж одиниці товару середньостатистичному покупцеві дуже важко визначитися, тому щоб виділити себе серед конкурентного оточення необхідно візуально перевершити їх. Характерною рисою кожного бренду стає їхня особлива стилістика – концепція, яку можна простежити в кожній деталі, починаючи від принципів, яких дотримується бренд, безпосередньо колекціями та звичайно ж грамотно втіленою обгорткою. Якісний товар важко уявити без вдалого пакування. Їжа може бути прекрасною на смак, але якщо її зовнішній вигляд не зовсім апетитний, то мало хто наважиться її скуштувати. Саме таке порівняння можна вважати найпростішим та зрозумілим, коли річ стосується фірмового стилю. Фірмовим стилем можна вважати майже всі аспекти зовнішньої візуалізації, які характеризують бренд і стосуються зовнішньої реклами. Нині під торговою маркою можна зареєструвати різні частини фірмового стилю, не лише логотип та назву, а й все, що має розрізняльну здатність, включаючи звуки. Навіть такий важливий етап у функціонуванні бренду має відношення до візуалізації – фірмового стилю.

В даному розділі представлено фірмовий стиль для бренду одягу та аксесуарів «Colibriana». Фірмовий стиль в ідеалі повинен гармоніювати із загальною концепцією бренду, творчим стилем дизайнера. Окрім того, перед презентацією колекції для нового сезону необхідно представити візуальний матеріал для заохочення інтересу клієнтів та медіа. Це можуть бути концептуальні короткі відео або фотографії одного з цікавих образів, які передають настрій нової колекції. Важливою складовою є тематичні запрошення на показ мод або презентацію колекції у виставковому та інших форматах. Популярним варіантом вуличної візуалізації подій досі залишаються плакати. Також необхідним є буклети та візитівки для покупців, які коротко описують колекцію: основну ідею, з яких матеріалів вона створена тощо.

Це лише частина візуалізації, яка пов'язана безпосередньо з демонстрацією колекції нового сезону. Фірмовий стиль самого бренду одягу є набагато ширшим

та включає розрізняльні зображення на різних носіях. Починаючи від масштабних білбордів, тематичних оформлень вітрин магазину, транспортних засобів, пакування одягу та закінчуючи оформленням фірмових бланків, блокнотів, іншого канцелярського обладнання – все це охоплює фірмовий стиль.

5.1. Призначення фірмового стилю

Як вже було згадано вище фірмовий стиль охоплює неймовірно велику площину візуальних засобів. Фірмовим стилем заведено вважати характерний комплекс цілісних за стилем графічних об'єктів та шрифтів, які реалізовані як на матеріальних предметах, так і в цифровому варіанті. Це може бути поліграфічна продукція, аудіо та відео демонстрації, зовнішня реклама та інтернет-ресурси, наприклад офіційний сайт бренду.

Власний характерний фірмовий стиль є одним з важливих аспектів які формують впізнаваність бренду та надалі впливають на імідж. Потенційному споживачеві, як і постійному клієнту необхідне якісне оформлення, яке запам'ятовується та має характерні елементи, непритаманні іншим брендам зі схожою продукцією. Окрім відповідності концепції бренду загалом, необхідно промоніторити фірмові стилі та характерне оформлення продукції, рівень якості подачі конкурентних компаній. Це допоможе сформувати загальне уявлення про стан індустрії та актуальні тенденції на даний час. З усім тим, якщо звернути увагу на відомі бренди з десятилітньою історією, можна побачити, що їхній логотип рідко піддається ребрендингу, а частіше – дуже незначних та ледь помітних змін, як легкий нахил шрифту, деяке спрощення тощо. Це означає, що логотип та оформлення першочергових розрізняльних ознак бренду повинні бути поза часом, тоді їхня актуальність не зникатиме роками. Звичайно для такого рівня необхідно бути більш обізнаним у сфері графічного дизайну та володіти вищою кваліфікацією. Проте, як дизайнерові одягу, для презентації своєї колекції необхідно представити більше візуального матеріалу. Тому в даному розділі пропонується фірмовий стиль, який втілює основну концепцію казковості та насиченості деталей одягу та аксесуарів.

5.2. Складові фірмового стилю

5.2.1. Логотип, графічний товарний знак, фірмовий блок та монограма

Фірмовий стиль охоплює чималий список характерних складових. В основному блоці можна відзначити, в першу чергу, найбільш важливі елементи, такі як: логотип, фірмовий знак, блок, за наявності – монограма, також чималу візуальну цінність містять шрифт та кольори. Наступним етапом, який стосується внутрішньої організації бренду варто назвати ділові папери, а саме: візитівки, бланки, конверти та теки, а також пакування та пакувальний папір.

Для візуалізації колекцій бренду найкраще розробити тематичний рекламно-інформаційний плакат, запрошення та буклети, а також можна скористатися рекламою на масштабних носіях. Магазин, його оформлення та вітрина також повинен відповідати стилістиці бренду, окрім того, це може бути як фізичний шоу-рум, так і офіційно чинний сайт бренду. Нині важливим носієм реклами є соціальні мережі, тому їх також необхідно оформити згідно із загальною концептуальною ідеєю. Паралельно зі стрімким зростанням впливу інтернет-медіа простору, особливо після пандемії, потокова хвиля інформації буквально зрушує все на своєму шляху. Ця тенденція стосується і товарів, що вже було згадано раніше.

Сучасний ринок пропонує величезну кількість нових торгових марок, які з'являються чи не кожного дня, але, на превеликий жаль, майже не відрізняються одне від одного. Та навіть попри понурий потік сірої маси брендів, є унікальні представники, які бурхливо та стрімко розвиваються – безповоротно захоплюють нішу в якій вони знаходяться. Брендінг таких компаній базується на понятті продажу не просто речей, а стилю життя як такого. Саме тому чітко визначена концепція бренду є першочерговим аспектом та фундаментом, на якому базується все, включаючи фірмовий стиль.

Першочергово, дизайнерові необхідно знайти та підкреслити неповторну рису свого бренду, яка виступає умовою для функціонування в реаліях безперервного потоку нових представників індустрії. Знаковим елементом, в першу чергу, вважається логотип. Логотип фактично є візуальним зображенням

бренду. Він повинен запам'ятовуватися, щоб підвищити лояльність клієнтів та сформувати достойне враження у бізнес-партнерів. Нині логотипом можна вважати, як текстове, так і графічне позначення, яке характеризує компанію, організацію або продукцію. На рисунку 5.1 представлено логотип для бренду одягу та аксесуарів «Colibriana» з характерно стилізованою пташкою колібрі.

Рис. 5.1. Логотип.

Логотип найчастіше використовується при реєстрації торговельної марки. Товарним знаком або торговельною маркою йменують позначення, відповідно за яким товари та послуги одних осіб різняться від товарів та послуг інших осіб. Зокрема є ваговою складовою бренду.

Торговельною маркою можуть бути: ім'я чи псевдонім, довільна комбінація букв та символів, цифри, кольори, форма товарів, пакування товарів, звуки. Виключенням на даний час є: державні символи, об'єкти, які суперечать загально визнаним принципам моралі, імена або псевдоніми осіб на керівних посадах комуністичної партії. Представлені варіанти не можуть бути торговельною маркою, зареєстрованою в Україні.

При розробці торговельної марки вирішено обрати варіант графічної візуалізації бренду з допомогою логотипу та текстового стилізованого позначення назви бренду. Оскільки назву можна вважати неологізмом, необхідно її зазначити. В перспективі пташка вважатиметься прямим посиланням до назви (рис. 5.2).

Рис. 5.2. Торговий знак (марка).

Фірмовий блок складає в цілісній композиції поєднання логотипу та товарного знаку. Зазвичай у блоці вказують банківські та поштові реквізити, перелік товарів та послуг, рекламний символ фірми тощо. Також він може містити повну офіційну назву фірми.

Монограмою заведено вважати перші літери імені та прізвища автора (рис. 5.3). При розробці можна використовувати не лише звичні шрифти, а й безпосередньо ініціали написані вручну. Головними критеріями вдало створеної монограми є композиційна цільність та пластична виразність. При розробці слід застосувати асоціативно-образні характеристики, які найбільше виражають автора. Також необхідно стилістично оформити монограму у гармонійному поєднанні зі стилістикою фірмового стилю загалом та, в цьому випадку, колекції одягу. Монограму зазвичай виконують у двох варіантах – позитивне та негативне зображення.

Рис. 5.3. Монограма.

Таким чином відтворені першочергові та фундаментальні складові фірмового стилю. Наступним етапом необхідно доповнити та сформувати цілісність з допомогою шрифту та кольорів. І врешті виконати дизайн для різних цілей.

5.2.2. Фірмовий шрифт та фірмові кольори

Фірмовий шрифт переважно застосовують у поліграфічній продукції фірми для збалансованого оформлення сайту (рис.5.4). Фірмовим шрифтом слід називати такий шрифт, який в перспективі асоціюватиметься з певною фірмою, брендом. Необхідно віднайти такий шрифт, який безпосередньо підтримуватиме концепцію та загальний образ бренду.

За типами шрифти умовно розділяють на: латинські, рублені, похилі, орнаментальні тощо. Також є характеристики гарнітур для шрифтів, як різняться своєю шириною, насиченістю і тому подібне. Шрифт заведено характеризувати й з асоціативної точки зору. Так деякі шрифти легкі, витончені, елегантні, інші – грубі, важкі або ж строгі та діловиті. В такому випадку варто зобразити характер шрифту згідно зі споживацькою категорією на яку орієнтований бренд.

Рис. 5.4. Шрифти для фірмового стилю

Фірмові кольори – напевно один із найбільш впливових засобів сприйняття та визначення індивідуальності бренду (рис. 5.5). Колір є важливим та багатограним інструментом у гармонізації фірмового стилю, створенні цілісної композиції, асоціативних характеристик.

Кольори можуть викликати сильний емоційний вплив. Залежно від регіону

колір має різне значення та асоціюється у людей в певному напрямі. Колір є наймовірно ефективним методом інтуїтивного аналізу візуальної інформації. Середньостатистична людина розрізняє певну кількість кольорових тонів. За дослідженням найбільш точно ідентифікуються такі кольори як: жовтий, червоний, зелений, блакитний, синій та фіолетовий.

Також при розробці фірмового стилю не менш важливо враховувати оптичні характеристики кольорів. Так деякі кольори можуть візуально розширити або зменшити простір, заглибити його чи зробити плоским. Деякі поєднання кольорів викликають просторову ілюзію і можуть важко сприйматися зором, тому необхідно проаналізувати такий момент.

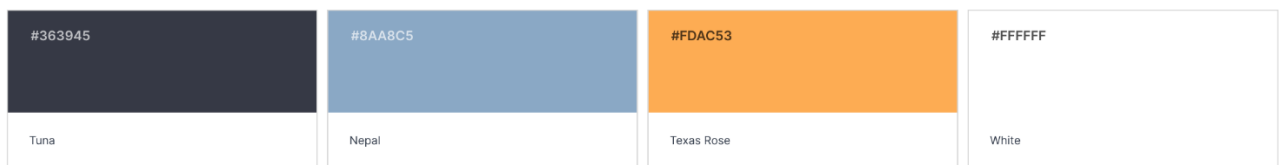

Рис. 5.5. Фірмові кольори.

5.2.3. Ділові папери

Ділові папери є необхідною складовою у процесі діяльності бренду, тому необхідно сформувати комплект необхідних зразків для оформлення. На ділових паперах обов'язково вказувати: фірмовий блок, пояснювальний підпис, адресу та контакти, посилання на інтернет-ресурси тощо. Є загальноприйняті поняття композиції, які пов'язані безпосередньо з тим, як людина візуально сприймає інформацію. Так найбільш вагому інформацію слід розмістити у верхній частині бланку, а у випадку європейців текст потрібно подати зліва направо.

Візитівка або візитна картка - перше враження про людину, яка пропонує послуги або бренд (рис. 5.6). Вона повинна містити максимально лаконічну інформацію з можливими варіантами зв'язку та вказаною адресою. Також необхідно уточнити рід діяльності якомога стисліше. За бажанням можна по пунктах вказати основні послуги, що надаються.

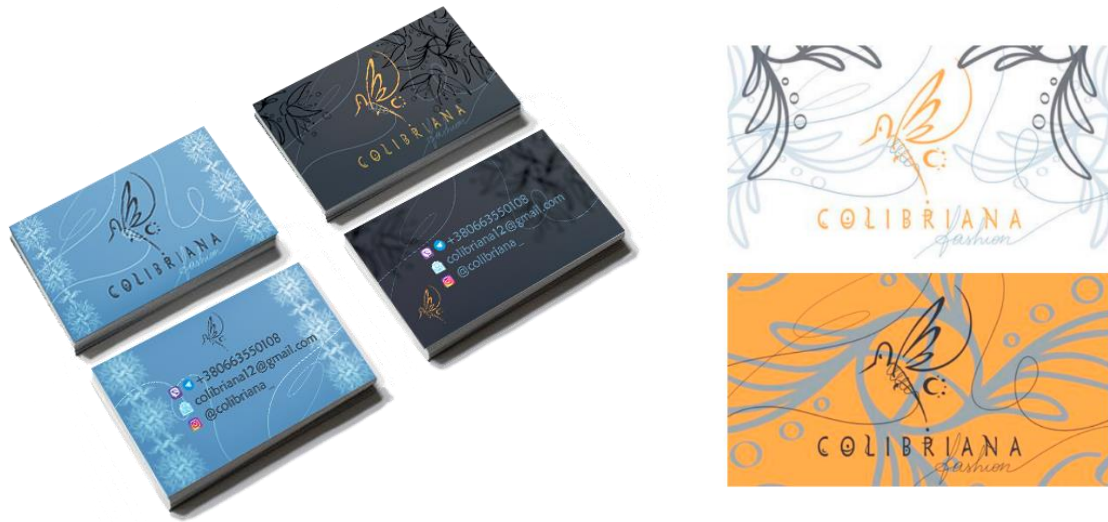

Рис. 5.6. Варіації візитної картки.

Поштовий конверт – один із найпопулярніших форматів, які використовуються як для внутрішнього, так і для міжнародного листування. Саме тому його оформлення є прекрасним рекламним носієм та безпосередньо впливає на перше враження про бренд (рис. 5.7).

Як і у випадку з візитівками запропоновано два варіанти оформлення конвертів у характерних фірмових кольорах. Загальне ілюстративне оформлення концептуально доповнює концепцію бренду, як фентезійного та казкового спрямованого, при цьому залишаючись у лаконічній для візуального сприйняття формі.

Рис. 5.7. Поштові конверти.

Фірмові теки – реєстратори, які призначені для збереження та фіксування документів у зручній формі. В оформленні дизайну тек обрано фірмові кольори та загально прийняте графічне оформлення (рис. 5.8).

Рис. 5.8. Фірмові теки.

При розробці дизайну ділових паперів слід враховувати розміри зображення у масштабі 1:1. Також варто використати більш лаконічний варіант візуального оформлення та гармонійної композиції.

Проте важливою умовою залишається загальне підпорядкування стилю та концепції бренду. Оскільки представлений бренд заведено позиціювати, як насичений деталями та казковий, а колекція одягу натхнена комбінацією перевантажених стилів бароко та сюрреалізму, в результаті фірмовий стиль повинен доповнювати картину, а не суперечити їй.

5.2.4. Запрошення, пакувальний папір та пакет

Художнє оформлення запрошення має вагомe значення, адже воно є візуальною частиною урочистої події на яку запрошується гість. Запрошення може бути як мінімалістичного оформлення, так і складної форми та нестандартної композиції. З усім тим воно повинно органічно поєднуватись з тематикою заходу та візуально передавати його концепцію, стиль та напрям. Запрошення у контексті індустрії моди слід відносити до частини пресрелізу: його надсилають пресі, покупцям та постійним клієнтам, знаменитостям. Запрошення може демонструватись як фізично, так і в цифровому вигляді.

В оформленні варто застосувати частину колекції. Це може бути як елемент костюму, концептуальне рішення, завуальоване повідомлення, яке залишатиме натяк до сюжету майбутньої презентації. Інформація повинна бути

лаконічна, включаючи фірмовий блок, місце та час проведення. Запрошення може бути як індивідуальним, так і загального формату.

Рис. 5.9. Запрошення.

Пакувальний папір першочергово є методом захисту продукції від механічних пошкоджень, але його так само можна застосовувати як рекламний носій, використовуючи стилістичні складові фірмового стилю. Композицію звично будують сітчастим орнаментом з допомогою комбінаторного методу. Зображення повинно бути гармонійним та пропорційним відносно пакування. Найчастіше на пакувальному папері використовують найменування бренду або характерний логотип, можна вказати іншу лаконічну інформацію, яка легко зчитується.

Рис. 5.10. Пакувальний папір.

Коробка та пакет – характерні вироби для зберігання речей, особливо одягу (рис. 5.11). Вони можуть виконуватися з пластику, картону, паперу та інших матеріалів, які залежать від ексклюзивності бренду або його екологічної позиції. Пакувальні вироби оформлені у загальній композиції, яка проглядається протягом усього фірмового стилю.

Рис. 5.11. Пакувальний пакет та коробка.

Пакування є наймовірно важливим чинником, який впливає на загальний імідж бренду та враження клієнтів. Обгортка не менш демонстративна та впливова. Якісний одяг класу люкс необхідно вкладати в естетично та функціонально виправдане пакування. До того ж з допомогою пакування можна передавати загальну концепцію одягу.

5.2.5. Буклет та плакат

Буклетом називається аркуш паперу з текстом або ілюстраціями, сфальцьований в один або кілька разів. Схема фальцювання може бути у вигляді ширми та навіть складних пакетів. Буклет – один із поширених рекламних матеріалів з описом конкретизованої інформації про продукцію або послуги (рис. 5.12). Візуальний матеріал подається відразу на обох сторонах аркушу, де вміст розміщений відповідно до згинів буклету. Потрібно не лише чітко та лаконічно передати основну інформацію, в цьому випадку, про колекцію, а й зробити

дизайн цікавим для потенційного покупця. Варто виділити моменти, якими дана колекція вирізняється та може вважатися неповторною серед інших.

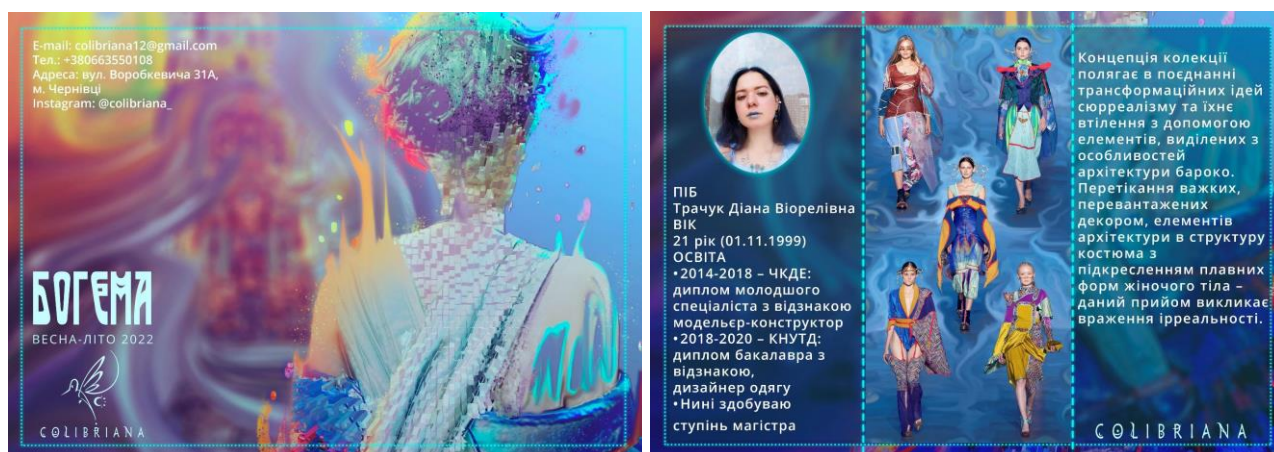

Рис. 5.12. Буклет.

Плакат це малюнок або фото із лаконічним, яскраво вираженим текстом, який формулює головне послання заходу (рис. 5.13). Метою рекламного носія є популяризація автора або бренду та подальша реалізація товарів та послуг. Слід уважно обирати головне гасло плакату або виділений текст. Він повинен привернути увагу глядача та неодмінно запам'ятатися. Для цього використовують різні техніки композиції, розташування тексту, співвідношення розмірів, шрифт тощо. До елементів плакату відносять: заголовок, підзаголовок, пояснювальний напис, фото або ескізи, девіз, товарний знак або логотип, монограма. Створення плакату вимагає поетапний підхід та попереднє ескізування. Адже плакат обмежений рамками та потрібно грамотно розташувати всі елементи, щоб передати необхідну інформацію та не перевантажити його. Ескізи плакату можуть формуватися за різними напрямками:

1. В першу чергу домінує текст, а зображення займає меншу частку.
2. Постер, де надається перевага ілюстрації, а тексту мінімум. Звично такий вид плакату більш поширений у застосуванні.
3. Комікс, де відповідно до назви, проілюстровані кілька зображень поєднаних одним сюжетом та посиланням.
4. Картина-підпис, де декілька ілюстрацій підкріплені підписами до них.

Рис. 5.12. Плакат.

В результаті створені основні інформаційно-рекламні носії для презентації колекції. В них вказані основні потрібні елементи, які описують колекцію або демонструють її напрям та концептуальне рішення. Деякі кольори перегукуються з фірмовими кольорами, але ускладнені багатограним ілюстративним рішенням. В створенні ілюстрації використане поєднання промальованих деталей та фентезійної обробки фото з джерела натхнення та образу з колекції. Таким чином можна зацікавити глядача концептуальними елементами, застосованими у плакаті. А вже в буклеті безпосередньо представити моделі та коротку інформацію до них.

5.2.6. Реклама на носіях

Робота з дизайном на носіях допомагає розширити межі поширення інформації про власний бренд та його переваги. Зображення або інформація, яка ненав'язливо потрапляє у поле зору з білбордів, транспортних засобів, вітрини магазину залишається у пам'яті та при безпосередньому контакті з продукцією

бренду вже не викликає відчуженої настороженості (рис. 5.13, 5.14). Адже незнайомі марки зазвичай викликають неприйняття та упередження, що унеможлиблює подальше знайомство клієнта з брендом.

Рис. 5.13. Вітрина магазину.

Рис. 5.14. Реклама на транспортному засобі.

Таким чином необхідно охопити більшу територію та медіа, для того, щоб залишатися впізнаваним та популяризувати свою продукцію та діяльність. Окрім того, для офісу необхідно створити робоче та канцелярське приладдя, а для магазинів – фірмові значки або невеликі аксесуари, які можна вкладати до

покупок (рис. 5.15). Для робітників можна створити лінію фірмового одягу. Це покращить загальну позитивну тенденцію та імідж бренду в очах покупця.

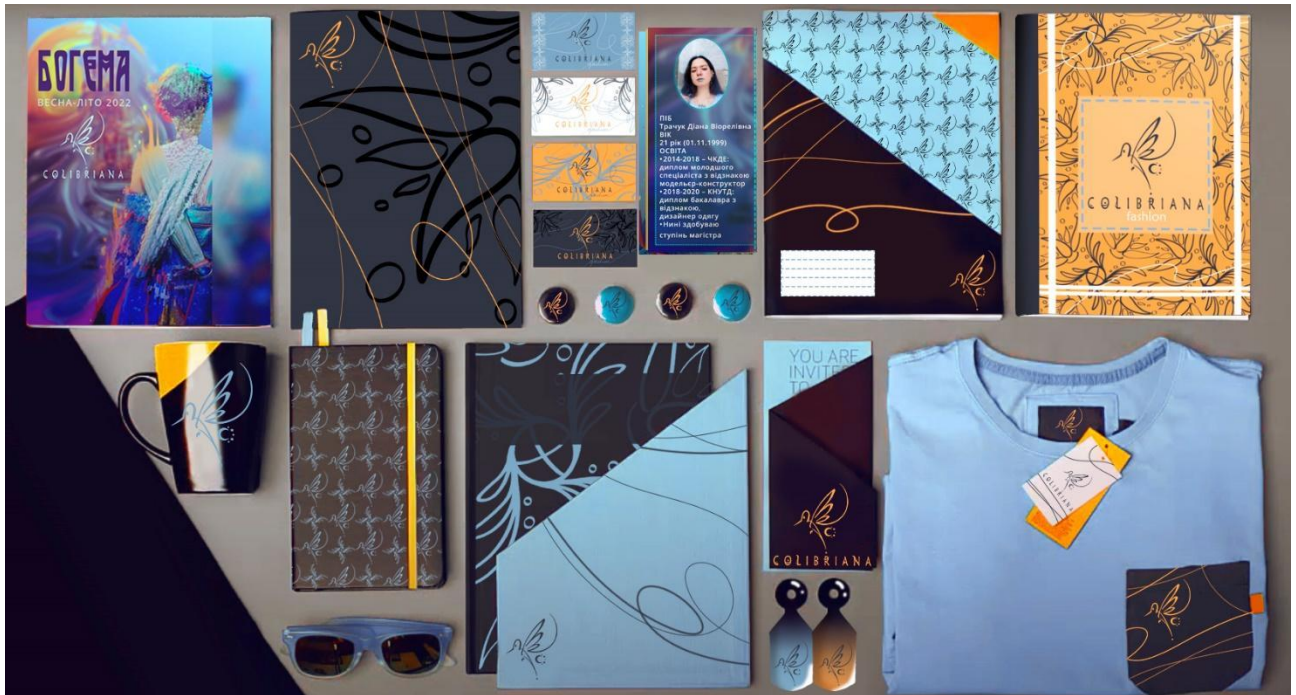

Рис. 5.15. Фірмовий стиль на різних носіях.

Висновки

В результаті розроблено фірмовий стиль для бренду одягу та аксесуарів, а також дизайн носіїв для пресрелізу колекції. У попередніх розділах досліджено актуальність сюрреалізму у різних сферах дизайну, зокрема графічному. В результаті помічено тенденцію застосовувати даний напрям у дизайні постерів, логотипів та фірмового стилю загалом. Також досліджено правила композиції та оформлення для кожного елемента фірмового стилю. Кожен зразок оформлений у масштабі 1:1. Логотип та контурні елементи ілюстрацій виконані у векторі для можливого подальшого використання у будь-якому потрібному розмірі.

Для логотипа і торгової марки обрано стилізоване зображення пташки колібрі, що відсилає до назви бренду. В монограмі, яку можна застосовувати для авторської вишивки на одязі, персональних тек та іншого приладдя, використані перші літери імені та прізвища дизайнера – Діана Трачук.

Основними кольорами для фірмового стилю обрано відтінки: темний асфальт, сіро-блакитний, помаранчевий та білий. Також розроблено принт з

рослинними мотивами, які візуально видозмінені у казкових мотивах, часто використовуваних у крої та оформленні костюмів. Характерною рисою є хвилясті тонкі лінії, які означають нитку. У візитках тіло колібрі обвиває лінія, що є прямим відсиланням до катушки для ниток. Для візитівок та пакувального матеріалу під торговим знаком вказана сфера діяльності.

Пакувальний папір виконаний у сітчастій структурі, яка містить логотип та елемент декору. Поштові конверти та фірмові теки розроблені у двох кольорах для системності, що дозволяє розділити ділову документацію за певними характеристиками та краще організувати робоче місце. Запрошення, буклет та плакат містять елементи колірної рішення фірмового стилю та оформлені згідно з сюрреалістичною концепцією колекції. В цьому випадку додано окремі шрифти для оформлення. Для більш масштабного проектування створено дизайн вітрини магазину та транспортного засобу. Також розроблений пакет канцелярського приладдя для офісу, фірмових футболок та аксесуарів.

Ілюстративне рішення застосовано у різних, але стилістично подібних варіаціях, щоб наочно продемонструвати ефективність обраного оформлення та здатність підлаштовуватися на різних форматах та носіях. Таким чином розроблено перспективний фірмовий стиль, який візуально передає концепцію бренду, з допомогою асоціативного методу додані деталі, які завуальовано вказують на сферу дизайну одягу, але при цьому не є буквальними, як та ж швейна машина, манекен, катушка для ниток або що. Тобто, залишивши казковість, насиченість елементів та сюрреалістичність деяких підходів, які відповідають концепції, врешті створено гармонійну композицію.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Виконання магістерської дипломної роботи вимагає глибинного та поетапного дослідження, результатом якого стала розроблена колекція сучасного жіночого одягу з удосконаленням дизайну шляхом застосування методів пластичного перетворення в сюрреалістичному напрямі.

В результаті виконаної роботи створено повноцінний дизайнерський проєкт з багатогранністю складових. Досліджено, як художній напрям «сюрреалізм» у своїй суті, так і його поширення та втілення у різних сферах дизайну. Більш детально розглянуто історичну довідку про творчість провідних дизайнерів сюрреалістичної течії ХХ століття. Для введення новизни ідейного рішення вирішено втілити сюрреалістичні техніки через призму естетики архітектури бароко. З одного боку, такий підхід викликав низку проблем під час дослідження теми, зокрема в процесі пошуку творінь у симбіозі стилів сюрреалізму та бароко. З іншого, колекція одягу стала не лише незвичною у своїй композиції, а й отримала набагато більший розвиток і тематичне підґрунтя, що підвищує цінність та самобутність даного авторського проєкту. Для аналізу теми обрано цілеспрямований пошук пластичних трансформаційних особливостей в архітектурі бароко. Таким чином вдалося знайти схожі риси між двома, на перший погляд, протилежними та несумісними стилями. Згодом в процесі дослідження стане зрозуміло, що обидва напрями мають неймовірно близькі за характером формотворчі та символічні ознаки.

Наступним складним етапом дослідження став науковий розділ. Під час дослідження історичної довідки першоджерела було виявлено кілька вагомих проблем та нюансів, які необхідно було вирішити шляхом більш глибинного пошуку матеріалів. Так, в першу чергу, розглянуто проблеми дослідження сюрреалістичних модних тенденцій ХХ століття, в яких описано не лише складності у пошуку інформації, а й вказівки щодо можливого шляху розв'язання вказаних питань. Окрім характеристики найбільш відомих робіт сюрреалістів та дизайнерів, чією концепцією став даний напрям, досліджено одиничні не менш цікаві випадки прояву стилю в модній індустрії. Окремо

представлено аналіз цитування бароко у зв'язці з сюрреалізмом сучасними художниками, що складає неабияку цінність враховуючи мізерну кількість прикладів такого стилістичного поєднання. Це необхідно щоб зрозуміти які техніки та методи композиції застосували художники у своїх картинах для того, щоб об'єднати настільки складні та багатогранні стилі в цілісній формі.

На жаль чи на щастя, художник не може вічно існувати ізольовано для суспільства та прагне до визнання власних творінь. В дизайні це ускладнюється комерційною складовою питання, а саме можливістю та потребою в реалізації власного одягу та його подальшої експлуатації споживачем. Звичайно одяг може існувати як концептуальна одиниця – скульптурний витвір мистецтва, тобто він може бути зовсім непридатний для вдягання людиною, але представлятися на виставках та в артцентрах як ідейний твір, який передає інші глибокі цінності. Але практично будь-який дизайнер, в першу чергу, прагне побачити свій витвір на моделі у різних формах демонстрації, як результат довгої та кропіткої роботи. Тому необхідно дослідити питання актуальності теми серед потенційних споживачів. Запропоновано двоетапне опитування у вигляді анкетування респондентів. Доцільність проведення двох опитувань полягає у тому, що при виборі для джерела натхнення такої складної та часто незрозумілої для суспільства течії, як сюрреалізм, потрібно відразу провести паралель. Дослідження історичної довідки продемонструвало часте несприйняття та відторгнення суспільством як ідей сюрреалістів, так і їхніх творінь. З часом ця проблема не була усунена, адже сучасні художники і автори нерідко стикаються з проблемою негативного соціального відгуку та беззмістовної критики через банальне нерозуміння ідеї та замислу твору. Фактично можна стверджувати, що сюрреалізм як течія, дуже важко сприймається більшою частиною суспільства. Насправді ця тенденція легко пояснюється завдяки відомій ієрархічній системі потреб людини – піраміді Маслоу. Доки людина не задовольнить фундаментальні потреби, а саме: фізіологічні, безпеки, соціальні та поваги, вона не зможе перейти до вершини піраміди – етапу самовираження. Творчість та розуміння творів мистецтва часто стає недоступним через те, що не вирішені

першочергові проблеми з якими стикається кожна людина. Тому ціллю першого опитування стало цілеспрямоване відсіювання та отримання вибірки респондентів за основною вимогою. Питання віку, статі та соціального статусу були важливими для сприйняття загальної споживчої картини, але необхідно було змістити фокус в сторону людей, які тим чи інших чином знайомі з досліджуваними мистецькими течіями та загалом позитивно сприймають їх. Таким чином до другого опитування була долучена менша кількість респондентів, відповіді яких збіглися з необхідним критерієм. В другому анкетуванні було звернено увагу на дослідження смаків та вподобань респондентів у формотворчих та силуетних складових одягу, колірних рішеннях та комбінаціях. Таким чином було віднайдено не лише безсумнівно зацікавлений в ідеї колекції сегмент споживачів, а й розглянуто тенденцію стилістичних поглядів опитуваних. Це дозволяє створити більш привабливу колекцію для потенційних споживачів, яка зможе задовольнити їх естетичні потреби.

Далі потрібно почати першочергову ідейну розробку колекції на основі проведених раніше досліджень. Обрано ефективні методи аналізу для наступного формоутворення костюма. Для втілення пластичних перетворень елементів архітектури у техніках сюрреалізму проведено системно-структурний аналіз. Обрано кілька знакових споруд доби бароко, їхні фасади, інтер'єри та склепіння для проведення аналізу форм та структур. В першу чергу, знайдено структурні елементи шляхом виділення основних конструктивних елементів у архітектурній побудові. Наступним етапом стало проведення трансформації отриманих контурних елементів архітектури в деталі сучасного костюма згідно з дослідженими раніше методами сюрреалістичних перетвілень. Варто зауважити, що під час проведення аналізу цілеспрямовано віднайдено та виконано найбільш насичені деталями та різноманіттям форм і членувань пропозиції елементів сучасного костюма. З допомогою такого підходу отримано величезну вибірку пропозицій, які можна трансформувати, об'єднувати, спрощувати будь-яким необхідним чином згідно з ідеєю та призначенням. Фактично дані аналізу можна застосовувати для створення не однієї колекції,

адже елементи можуть втілюватись у трансформаціях найбільш неочікуваним чином. Це стало безумовною перевагою даного проекту і відбивається у наступних рішеннях розробки колекції.

Для наступного етапу обрано метод морфологічного аналізу, де запропонована матриця з різноманітних поєднань складових елементів костюма, при цьому враховані дані анкетного опитування. Морфологічний аналіз у своєму застосуванні дуже зручний для отримання широкої вибірки варіації формоутворення костюму. Таким чином можна обрати найбільш вдалі комбінації згідно з поставленими раніше цілями та іншими факторами. Отримані структури в поєднанні з даними, отриманими внаслідок трансформації елементів архітектури в деталі костюма, стали змістовною базою для формування колекції.

В проектно-композиційному розділі розглянуто та розкрито питання не лише дослідження сучасних тенденцій в модній індустрії, а й зокрема актуальності теми сюрреалізму у проектуванні колекції. Варто зауважити, що такий вид моніторингу неабияк важливий для будь-якої, в перспективі, успішної колекції. Висновком роботи стало підтвердження актуальності застосування сюрреалістичних мотивів у показах іменитих дизайнерів, також продемонстровано різні несхожі одне на одного варіанти втілення, здавалось, одного ж напрямку. Після проходження всіх необхідних етапів дослідження першоджерела, соціальної складової та актуальних тенденцій, сформовано концепцію проектованої колекції. Вирішено сформувати колекції у двох незалежних напрямках, щоб найбільше розкрити позитивну здатність ідейного рішення підлаштовуватись під різні фактори та призначення. Таким чином основним блоком, виконаним у матеріалі, обрано сценічний. Він відтворений цілеспрямовано для фентезійної вистави «Зоря на третьому небі». Кожен з п'яти костюмів розробляється згідно з персонажем повісті та підпорядковується йому. При цьому дотримується загальна сюрреалістична тенденція образів. Для сценічних костюмів обрано художню систему ансамбль, як основу проектування. Другий напрям колекції втілено в інших асортиментних блоках, які можуть сформувати своєрідний гардероб. При розробці одягу цієї частини колекції

використано дані, отримані під час анкетного опитування. Фактично, представлені образи є ексклюзивною лінійкою одягу для обмеженого сегмента споживачів. Надалі було розроблено ескізи асортиментних блоків колекції з відповідним описом до кожного. Сценічні костюми були описані більш детально для подальшого виконання у матеріалі.

Наступною задачею стала розробка технічної документації, креслень, лекал, підбір матеріалів та раціональної технології обробки для колекції, що проєктується. У четвертому розділі представлено поетапний процес розробки всіх складових на прикладі корсетного ліфа – елемента костюма одного зі сценічних образів. Проаналізовано як актуальність даної одиниці одягу, так і загальну тенденцію використання різних варіацій корсетів. Далі розроблено технічні рисунки та опис як корсетного ліфа, так і комплекту загалом. Наступним кропітким етапом стала розробка базової конструкції ліфа та внесення модельних змін. Згідно з отриманим результатом розроблено специфікацію деталей крою та раціональну розкладку деталей крою з основного матеріалу. Лекала-оригінали виготовлені відповідно до технічних вимог.

Далі обрано всі необхідні для виготовлення одягу матеріали. Відповідно обґрунтовано підбір з вказанням головних переваг кожної обраної одиниці. До матеріалів необхідно утвердити відповідні символи догляду за одягом, які обрані згідно з експериментальним дослідженням тканин на їхню зносостійкість, реакцію на фізико-механічні, хімічні та волого-теплові фактори тощо. Після підбору фурнітури та решти складових складено конфекційну карту згідно з правилами. В наступному кроці обрано найбільш раціональні методи технологічної обробки швейного виробу, які склали підбір режимів ниткових та клейових з'єднань, волого-теплової обробки, обладнання та, врешті, формування технологічної послідовності обробки. В результаті виконано і представлено виріб та повний образ у матеріалі.

Останнім, але не менш важливим процесом стала розробка фірмового стилю. В цьому випадку розроблено фірмовий стиль для бренду одягу «Colibriana» та, підпорядкований йому та концептуальному рішенню, дизайн

елементів пресрелізу для спроектованої колекції одягу «Богема». Фірмовий стиль включив не лише розробку основних складових дизайну, таких як: логотип, товарний знак, монограма, фірмові шрифти та кольори. Також створено відповідні дизайни для ділових паперів і брендкових елементів пакування одягу. Окремо розроблено елементи рекламної кампанії колекції «Богема», які підпорядковані як загальній концепції бренду, так і стилістичному рішенню відповідно джерела натхнення. Як доповнення, запропоновано візуалізацію фірмового стилю на різних носіях, включно зі стилізованим оформленням вітрини магазину та транспортного засобу, а також канцелярського та робочого приладдя.

В результаті багатоступового, складного та глибинного дослідження теми отримано набагато більше цінних даних, які настільки перспективні та унікальні, що їх можна сміливо використовувати у наступних проєктах. До того ж доведено гнучку здатність сформованої концепції підлаштовуватися і трансформуватися у різних, неподібних варіаціях. Таким чином розвиток концепції може отримати різні відгалуження залежно від призначення та ідейного замислу колекції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 11 надихаючих тенденцій графічного дизайну до 2021 року. URL: <https://99designs.com/blog/trends/graphic-design-trends/#4>
2. Акилова З. Т., Петушкова Т. И., Пацявичуте А. А. Моделирование одежды на основе принципа трансформации. М.: МГТА, 1993
3. Андреев Л. Сюрреализм. – М.: Гелеос, 2004. – 352 с.
4. Антологія французького сюрреалізму, 20-і роки. Москва: ГІТІС, 1994, 390 с.
5. Арнольд, Р. Мода, желание и тревога. Образ и мораль в 20 веке. М. : Новое литературное обозрение, 2016. – 176 с.
6. Бакстер-Райт, Э. Маленькая книга Schiaparelli. М. : Эксмо, 2014. – 160 с.
7. Балдано, И. Ц. Мода XX века: Энциклопедия. М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2002. – 399 с.
8. Біла А. Сюрреалізм. – К.: Темпора, 2010. – 208 с.
9. Божко Ю.Г. Архітектоніка і комбінаторика формоутворення. – К.: Вища школа, 1991. – 244 с.
10. Братчик І.М. Конструювання жіночого одягу. К.: Вища школа, 1984. 311 с.
11. Бретон А. Маніфест сюрреалізму 1924 року // Називати речі своїми іменами: Програмні виступи майстрів західноєвропейської літератури М. : Прогрес. – 1986. – С. 40 - 59.
12. Брэвард, К. Модный Лондон. Одежда и современный мегаполис. М. : Новое литературное обозрение, 2016. – 256 с.
13. Васильев А.А. Этюды о моде и стиле. - М.: Глагол, 2008. – 560с
14. Ворт, Ж. Ф. Век моды. М. : Этерна, 2000. – 336 с.
15. Гібсон Я. Божевільне життя Сальвадора Далі. / Пер. з англ. Н. Рибальченко; Т. Михайлова. М. : Изд-во «Арт-родник», 1998. – 734 с.
16. Горбачева Л. Костюм XX века: от Поля Пуаре до Эммануэля Унгаро. – М.: Глагол, 2008. – 560с.
17. ГОСТ 12807-88 «Вироби швейні. Класифікація стібків, рядків і швів». З поправками і змінами: Поправка до ГОСТ 12807-2003 від 01.12.2007

18. Гофман, А. Б. Мода и люди. Новая теория моды и модного поведения. М. : КДУ, 2015. – 228 с.
19. Далі С. 50 магічних секретів майстерності. М. : Изд-во ЕКСМО-Прес, 2001. – 192 с.
20. Дзеконьска-Козловска, А. Женская мода XX века. М. : Легкая индустрия, 1977. – 296 с.
21. Етерінгтон Сміт М. Сальвадор Далі / Пер. з англ. Е. Г. Гендель; Худ. обл. М. В. Драко. Мн: ТОВ «Попурі», 2000. – 560 с.
22. Єременко І. І. Джерело натхнення в дизайні одягу: аспекти вивчення і використання в творчому процесі. Вісник ХДАДМ. Мистецтвознавство. Архітектура. 2007. № 9. С. 41–48.
23. Женские тренды весна-лето 2021. URL: <https://fashionunited.ru/novostee/moda/zhenskie-trendy-vesna-let-2021/2020103030185>
24. Женские тренды сезона весна-лето 2021. URL: <https://mcmag.ru/zhenskie-trendy-vesna-let-2021/>
25. Зелинг, Ш. Мода: Век модельеров. Кёльн : Konemann, 2000. – 457 с.
26. Ковешникова Н. А. Дизайн. История и теория. – М.: Омега-Л., 2009. - 224 с.
27. Кокс, К. Легендарные модные дома. Всемирная история. М. : Эксмо, 2014. – 288 с.
28. Коллекция высокой моды Dior осень-зима 2020-2021. URL: <https://www.lvmh.ru/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8B/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8/%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%B2%D1%8B%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B9-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%8B-dior->

%D0%BE%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%8C-

%D0%B7%D0%B8%D0%BC%D0%B0-2020-2021/

29. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посіб. К.: ПП НВЦ «Профі», 2018. 238 с.

30. Корсети в колекціях осінь-зима 2021 URL: <https://vogue.ua/ua/article/fashion/tendencii/korsety-v-kollekciyah-osen-zima-2020-2021.html>

31. Котторн, Н. История моды в XX веке. М. : Тривиум, 1998. —173 с.

32. Куликова І. С. Сюрреалізм в мистецтві. М. : Райт, 1995. - 176с.

33. Латур, А. Волшебники парижской моды. М. : Этерна, 2009. — 424 с.

34. Лебедев Ю.С. Архітектура та біоніка. – М.: Стройиздат, 2017. – 221 с.

35. Липовецкий, Ж. Империя эфемерного. Мода и ее судьба в современном обществе. М. : Новое литературное обозрение, 2012. — 336 с.

36. Малинська А.М. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник / А.М. Малинська. К. Л. Пашкевич. М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. – К.: ПП «НВЦ»Профі». 2014. – 140с..

37. Марионетки вместо моделей в самом необычном показе Moschino весна-лето 2021. URL: <https://wfc.tv/ru/stati/o-mode/marionetki-vmesto-modelei-v-samom-neobychnom-pokaze-moschino-vesna-let-2021>

38. Матеріалознавство швейного виробництва / [Бузов Б.А. та ін.] // М. : Легпромбітгиздат. – 1986.

39. Мейер-Стабле, Б. 12 кутюрье. Женщины-легенды, изменившие мир. М. : СЛОВО/SLOVO, 2014. – 432 с.

40. Методи з'єднання деталей одягу і волого-теплова обробка / [Івашкевич Е.М., Гарській Н.П. та ін.] // Курс лекцій. - Вітебськ: ВГТУ.- 2007. – С. 50-100.

41. Михайлов С.М. История дизайна. – М.: Союз Дизайнеров России. – Т. 1, 2000. 264 с

42. Мода и искусство. – М. : Новое литературное обозрение, 2015. – 272 с.

43. Мода и модельеры / под ред. М. Шинкарук, Т. Евсеева, О. Лесняк. – М. : Мир энциклопедий Аванта +, Астрель, 2010. – 214 с.

44. Мода. Всемирная история. – М. : Магма, 2015. – 576 с.
45. Моушн дизайн в 2021 году (тренды с примерами). URL: <https://videoinfographica.com/motion-design-trends/>
46. Самые модные украшения сезона осень-зима 2020/2021. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/aksessuary/samye-modnye-ukrasheniya-sezona-osen-zima-2020-2021.html>
47. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма навч. посібн.: [2-ге вид., доповн.] / Т. В. Ніколаєва. – К.: Арістей, 2008.-340с.
48. О. Михайлівська «Сюрреалізм і мода». Поезія і критика. Вип.1. Навесні 1994 р Редактор В. Кондратьєв. СПб. : Вид..дім «Новий Місяць», 1994.С.88-90
49. О. Михайловская, Сюрреализм и мода. Поэзия и критика. Вып.1. Весна 1994 г. Редактор Василий Кондратьев. СПб.: Изд.дом «Новая Луна», 1994. ISBN 5-85263-006-3 С.88-90.
50. Основы теории проектирования костюма / Т. В. Козлова [и др.]. М.: Легпромбытиздат, 1988.
51. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва / О.А. Патлашенко // Матеріалознавство швейного виробництва: Навч.посібник. – К. : Арістей. – 2003.
52. Пейзаж сходит с ума: сюрреализм в ландшафтном искусстве. URL: <http://iskusstvo-info.ru/pejzazh-shodit-s-uma-syurrealizm-v-landshaftnom-iskusstve/>
53. Петушкова Г.І. Проектування костюма / Г.І. Петушкова. – М. : Видавничий центр «Академія». – 2004. – С. 416.
54. Пикон Г. – П: Петивер Ж. Сюрреализм 1919-1939 – 1995. – 216 с.
55. Плеханова Е.О. Історія костюма, текстильного та ювелірного мистецтва. Навчально-методичний посібник для студ. ПiД, Іжевськ, 2009. с.188, с. 124-128
56. Полевой В.М. Искусство XX века. М.: Искусство, 1991. – 303 с.
57. Пустыня, Африка, сюрреализм: Из чего состоит коллекция Valmain. URL: <https://www.buro247.ua/fashion/shows/balmain-aw2020.html>
58. Рачинська Е. І., Сидоренко В. І. Моделювання та художнє оформлення одягу [Текст] : навч. посіб. – Ростов н/Д : Фенікс, 2002. – 608 с.

59. Рожин А. І. Сальвадор Далі: міф і реальність. М. : Республіка, 1992. – 224 с.
60. Сарабьянов Д.В. Модерн. История стиля. – М.: Галарт 2001. 343 с
61. Свендсен Л. Философия моды / Пер. с норв. А. Шипунова. М.: Прогресс Традиция, 2007.
62. Свінглхарст Е. Сальвадор Далі. Досліджуючи ірраціональне: Пер. з англ. В. Л. Долідовіч. М.: Белфакс, 2000. – 130 с.
63. Скьяпарелли, Э. Моя шокирующая жизнь. М. : ООО «Издательство “Этерна”», оформление, 2012. – 336 с.
64. Стил, В. Корсет. М. : Новое литературное обозрение, 2010. – 272 с.
65. Стил барокко в архитектуре. URL: <https://www.topdom.info/article/catarticle1/articlenews405.php>
66. Сюрреализм Burberry на Лондонской неделе моды. URL: https://sev.tv/news/surrealizm_burberry_na_londonskoj_nedele_mody_/25590.html
67. Сюрреализм в архитектуре и 3D дизайне. URL: <https://cgaward.com.ua/publikacii/novosti/surrealizm-v-arkhitekture-i-3d-dizayne.html>
68. Сюрреализм в искусстве. URL: <https://xn----8sbiecm6bhdx8i.xn--p1ai/%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20%D1%81%D1%8E%D1%80%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%BC.html>
69. Сюрреализм в моде. URL: <https://minthost.ru/moda/surrealizm-v-mode.html>
70. Сюрреализм как ведущее течение современного искусства. URL: http://www.rusnauka.com/32_PVMN_2011/Philosophia/4_97928.doc.htm
71. Сюрреализм в дизайне. Гармония парадокса. URL: <http://berlogos.ru/article/surrealizm-v-dizajne-garmoniya-paradoksa/>
72. Тангейт, М. Построение бренда в сфере моды: от Armani до Zara. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 292 с.
73. Туловская, Ю. Текстиль Авангарда. Рисунки для ткани. М. : Татлин, 2016. – 176 с.

74. Уатт, Дж. Эльза Скиапарелли. М. : СЛОВО/ SLOVO, 2013. – 160 с.
75. Уилсон, Э. Облаченные в мечты. Мода и современность. М. : Новое литературное обозрение, 2012. – 288 с.
76. Фогг М. История моды. 100 платьев, изменивших мир. М. : Азбука-Аттикус, КоЛибри, 2015. 256 с.
77. Художня система «ансамбль». URL: <https://vunivere.ru/work24147/page2>
78. Швинглхурст Э. Сюрреалисты. М.: Изд-во Лабиринт-К, 1998. – 80 с.
79. Шеньс-Жандрон Ж. Сюрреалізм. Пер. з французької та коментарі С. Дубина. М. : Новое литературное обозрение, 2002. 416 с.
80. Шершньова Л.П. Конструювання жіночого одягу на типові та нетипові фігури. Москва: Легка індустрія, 1980. 232 с.
81. 7 Spring 2021 Fashion Trends That We Can't Wait to Wear Outside. URL: <https://www.popsugar.co.uk/fashion/photo-gallery/48097472/image/48100367/Corsets>
82. Fashion-бизнес: теория, практика, феномен / под ред. Николы Уайт и Йена Гриффитса. — Минск : Гревцов Паблишер, 2008. – 263 с.
83. Modern Surrealism and How It Is Used in Design Today. URL: <https://1stwebdesigner.com/modern-surrealism/>
84. Paris Fashion Week: Hermès channels Salvador Dali and Jean Cocteau in surrealist womenswear spring/summer show. URL: <https://www.scmp.com/magazines/style/luxury/article/3104394/paris-fashion-week-hermes-channels-salvador-dali-and-jean>
85. Schiaparelli Spring 2021. Ready-to-wear. URL: <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2021-ready-to-wear/schiaparelli>
86. The surrealist dandy by Louis Vuitton. URL: <https://www.mffashion.com/news/english/the-surrealist-dandy-by-louis-vuitton-202001162016153294>

ДОДАТКИ

Додаток А

Пластичні трансформації та особливості архітектури бароко

Рис. А.1. Валядолідська архідіоцезія.

Рис. А.2. Санта-Кроче, Лечче.

Рис. А.3. Санта-Марія дель Джільйо.

Рис. А.4. Зовнішній декор.

Рис. А.5. Внутрішній декор.

Рис. А.6. Барокові орнаменти.

Продовження додатку А

Рис. А.7. Фонтан Треві.

Рис. А.8. Каріатиди та атланти, Лувр.

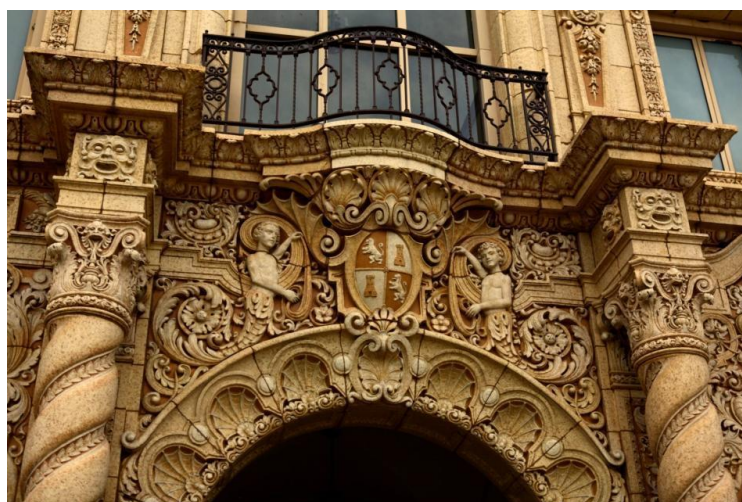

Рис. А.9. Оформлення барокового фасаду.

Рис. А.10. Маскарон.

Рис. А.11. Театральний маскарон.

Обробка результатів анкетування опитуваних споживачів

Статистичні дані анкети №1

Рис Б.1. Стать.

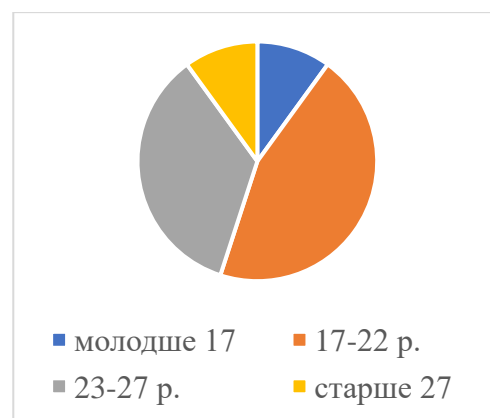

Рис. Б.2. Вік.

Рис Б.3. Соціальний статус.

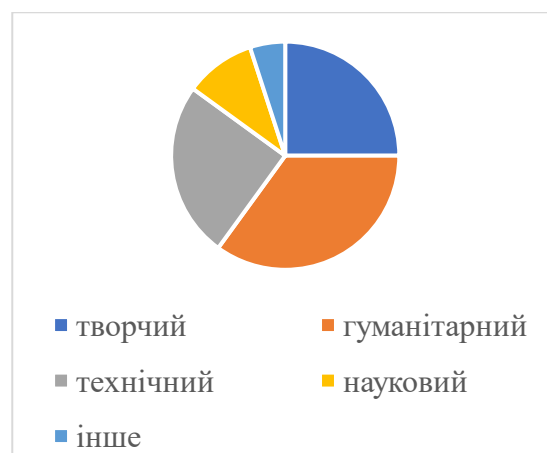

Рис. Б.4. Напрямок занять.

Рис Б.5. Відношення до моди.

Рис. Б.6. Обізнаність у художньому напрямі «сюрреалізм».

Продовження додатку Б

Рис Б.7. Обізнаність у прояві стилю бароко в архітектурі.

Рис. Б.8. Доцільність використання мотивів сюрреалізму для створення колекції.

Рис Б.9. Доцільність використання елементів архітектури бароко в формах сучасного одягу.

Рис. Б.10. Доцільність використання концепції у різному асортименті.

Продовження додатку Б

Статистичні дані анкети №2

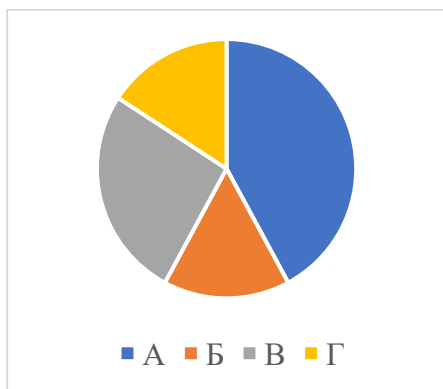

Рис Б.11. Силует одягу.

Рис. Б.12. Довжина виробів.

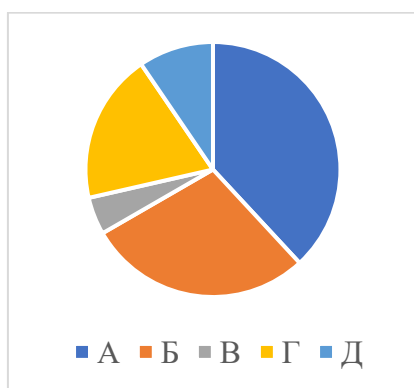

Рис Б.13. Покрій рукава.

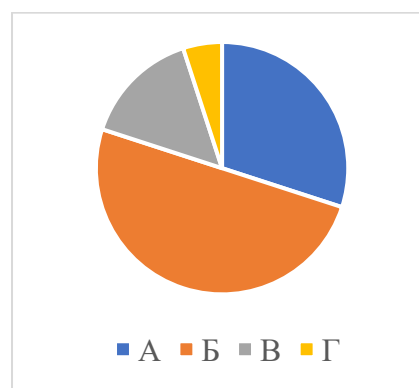
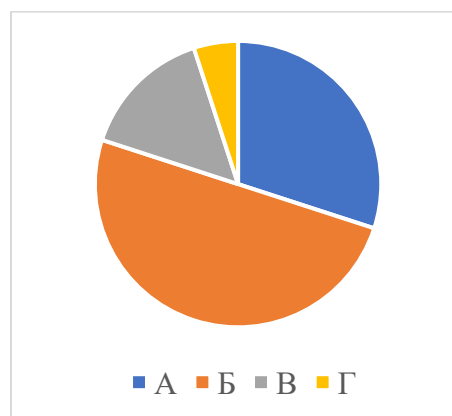

Рис. Б.14. Довжина рукава.

Рис Б.15. Вид коміру.

Рис. Б.16. Вподобання щодо
представленого колірною поєднання
в сюрреалістичних картинах.

Продовження додатку Б

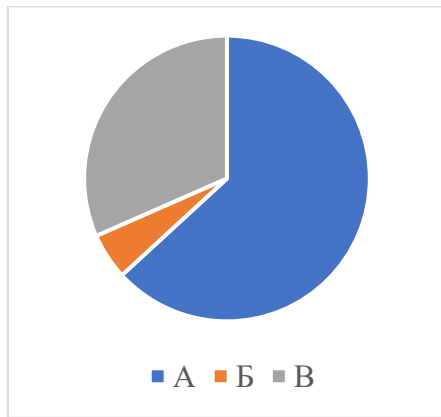

Рис Б.17. Вподобання щодо представлених архітектурних форм в стилі бароко.

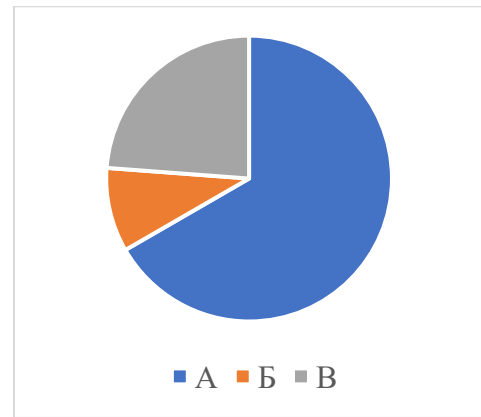

Рис. Б.18. Вподобання щодо застосування сюрреалістичних архітектурних мотивів в одязі.

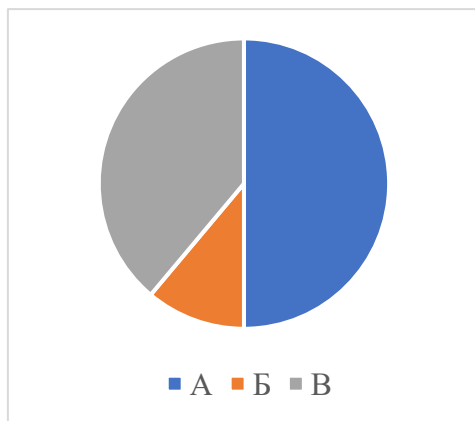

Рис Б.19. Вподобання щодо використання декоративних елементів у стилі бароко.

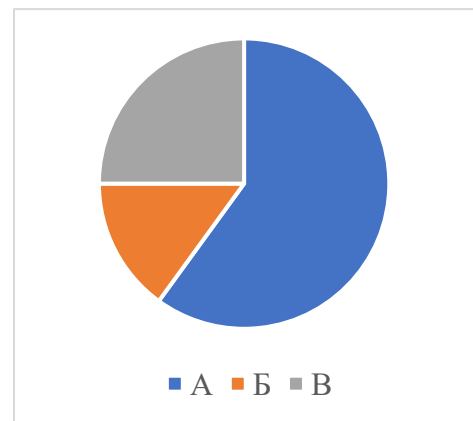

Рис. Б.20. Вподобання щодо запропонованої колірної гами для колекції.

Актуальні тенденції в одязі

Рис. В.1. Вінтажний стиль у тенденціях.

Рис. В.2. Драматичні пропорції в одязі.

Рис. В.3. Актуальний образ еко-мандрівника.

Продовження додатку В

Рис. В.4. Зліва направо: Paco Rabanne, Jacquemus, Dion Lee, Chanel.

Рис. В.5. Зліва направо: Prada, Giambattista Valli, Sportmax, Marine Serre.

Рис. В.6. Зліва направо: Balenciaga, Anna Sui, Miu, Tom Ford.

Рис В.7. Зліва направо: Lanvin, JW Anderson, Stella McCartney, Loewe.

Рис. В.8. Зліва направо: Rick Owens, Marine Serre, Kenzo, Maison Margiela

Рис В.9. Зліва направо: sacai, Hermès, Max Mara, Michael Kors

Продовження додатку В

Рис. В.10. Зліва направо: Burberry, Isabel Marant, Louis Vuitton, Balmain.

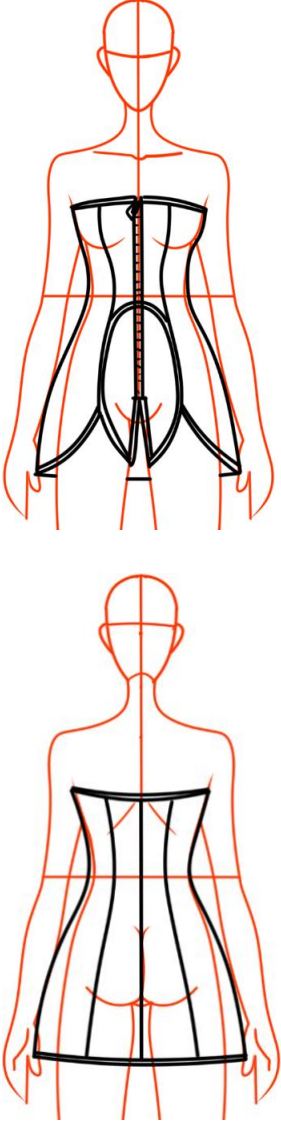
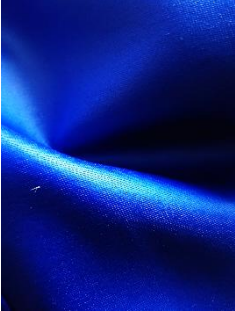

Рис. В.11. Зліва направо: Sportmax, Acne Studios, No. 21, Fendi.

Рис. В.12. Зліва направо: Versace, Miu, Charlotte Knowles, Givenchy.

Конфекційна карта

Замальовка моделі	Основні матеріали		Підкладочні матеріали		Прикладні матеріали		Фурнітура	
	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<p>Штучна шкіра трикотажна, електрик 76918</p> 		<p>Підкладка жакард (сіро-блакитний, червоний) 44199</p> 		<p>Дублерин трикотажний білий, 30527</p> <p>Чашки корсетні, формовані, бежеві</p> 		<p>Блискавка «трактор», чорна, ланка під золото</p> <p>Коса бейка червона</p> <p>Нитки поліестерові, темно-сині, червоні</p> 	

Фото моделі

Рис. Г.1. Костюм Астерії: вигляд спереду та ззаду